Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

L 152

59. évfolyam

Magyar nyelvű kiadás **Jogszabályok**

2016. június 9.

Tartalom

II *Nem jogalkotási aktusok*

RENDELETEK

★ **A Bizottság (EU) 2016/895 végrehajtási rendelete (2016. június 8.) az 1290/2008/EK rendeletnek a *Lactobacillus rhamnosust* (CNCM-I-3698) és *Lactobacillus farciminist* (CNCM-I-3699) tartalmazó készítmény engedélye jogosultjának neve tekintetében történő módosításáról** [1] 1

★ **A Bizottság (EU) 2016/896 végrehajtási rendelete (2016. június 8.) a vas-nátrium-tartarátok valamennyi állatfaj takarmány-adalékanyagaként történő engedélyezéséről** [1] 3

★ **A Bizottság (EU) 2016/897 végrehajtási rendelete (2016. június 8.) egy *Bacillus subtilist* (C-3102) (DSM 15544) tartalmazó készítménynek (az engedély jogosultja: Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.) a tojótyúkok és a díszhalak takarmány-adalékanyagaként való engedélyezéséről, valamint az 1444/2006/EK, a 333/2010/EU és a 184/2011/EU rendeleteknek az engedély jogosultja tekintetében történő módosításáról** [1] 7

★ **A Bizottság (EU) 2016/898 végrehajtási rendelete (2016. június 8.) a *Bacillus licheniformis*-t (ATCC 53757) és annak proteázát (EC 3.4.21.19) tartalmazó készítmény brojlercsirkék, tojójércék, kisebb hízóbaromfifajok, kisebb tojóbaromfifajok és díszmadarak takarmány-adalékanyagaként történő felhasználásának engedélyezéséről (az engedély jogosultja a Novus Europe S.A./N.V.)** [1] 11

★ **A Bizottság (EU) 2016/899 végrehajtási rendelete (2016. június 8.) a *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) által termelt 6-fitáz valamennyi baromfifaj és valamennyi sertésféle (a szopós malacok kivételével) takarmány-adalékanyagaként történő felhasználásának engedélyezéséről (az engedély jogosultja: Danisco (UK) Ltd)** [1] 15

★ **A Bizottság (EU) 2016/900 végrehajtási rendelete (2016. június 8.) a benzoesavnak a kocák takarmány-adalékanyagaként való engedélyezéséről (az engedély jogosultja: DSM Nutritional Product Sp. z o. o.)** [1] 18

A Bizottság (EU) 2016/901 végrehajtási rendelete (2016. június 8.) az egyes gyümölcs- és zöldségfélék behozatali árának meghatározására szolgáló behozatali átalányértékek megállapításáról 21

[1] EGT-vonatkozású szöveg

HU

Azok a jogi aktusok, amelyek címe normál szedéssel jelenik meg, a mezőgazdasági ügyek napi intézésére vonatkoznak, és rendszerint csak korlátozott ideig maradnak hatályban.

Valamennyi más jogszabály címét vastagon szedik, és előtte csillag szerepel.

HATÁROZATOK

★ **A Bizottság (EU) 2016/902 végrehajtási határozata (2016. május 30.) a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti elérhető legjobb technikákkal (BAT) kapcsolatos következtetéseknek a vegyipari ágazatban használt általános szennyvíz- és hulladékgáz-tisztítási/-kezelési rendszerek tekintetében történő meghatározásáról** *(az értesítés a C(2016) 3127. számú dokumentummal történt)* [1] 23

★ **A Bizottság (EU) 2016/903 végrehajtási határozata (2016. június 8.) az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (3) bekezdése értelmében egy, a lovak környezetében előforduló kártékony rovarok elleni védekezés céljából permetrinnel impregnált lótakaróról** [1] 43

★ **A Bizottság (EU) 2016/904 végrehajtási határozata (2016. június 8.) az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (3) bekezdése értelmében a propán-2-ol-tartalmú kézfertőtlenítő termékekről** [1] 45

III *Egyéb jogi aktusok*

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG

★ **Az EFTA Felügyeleti Hatóság 110/15/COL sz. határozata (2015. április 8.) az Innovation Norway által a Finnfjord AS részére nyújtott 16 millió NOK kiegészítő támogatás összeegyeztethetetlennek nyilvánításáról (Norvégia) [2016/905]** 47

★ **Az EFTA Felügyeleti Hatóság 357/15/COL sz. határozata (2015. szeptember 23.) a Sandefjord Fotball AS javára nyújtott állami támogatás ügyben folytatott hivatalos vizsgálat lezárásáról (Norvégia) [2016/906]** 59

[1] EGT-vonatkozású szöveg

II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/895 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2016. június 8.)

az 1290/2008/EK rendeletnek a *Lactobacillus rhamnosust* (CNCM-I-3698) és *Lactobacillus farciminist* (CNCM-I-3699) tartalmazó készítmény engedélye jogosultjának neve tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 13. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) A Danisco (UK) Ltd. vállalat az 1831/2003/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerint kérelmet nyújtott be, amelyben egy *Lactobacillus rhamnosust* (CNCM-I-3698) és *Lactobacillus farciminist* (CNCM-I-3699) tartalmazó készítményre az 1290/2008/EK bizottsági rendeletben ([2]) megadott engedély jogosultja nevének módosítását kéri.

(2) A kérelmező azt állítja, hogy a *Lactobacillus rhamnosust* (CNCM-I-3698) és *Lactobacillus farciminist* (CNCM-I-3699) tartalmazó készítmény forgalmazási jogát 2015. november 12-i hatállyal átruházta az STI Biotechnologie vállalatra.

(3) Az engedély feltételeinek javasolt módosításai kizárólag adminisztratív jellegűek, és nem vonják maguk után az érintett adalékanyag újbóli értékelését. Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságot értesítették a kérelemről.

(4) Ahhoz, hogy a szóban forgó takarmány-adalékanyagot az STI Biotechnologie neve alatt lehessen forgalmazni, módosítani kell az engedély feltételeit.

(5) A 1290/2008/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(6) Mivel a 1290/2008/EK rendelet e rendelet általi módosításának haladéktalan alkalmazása biztonsági szempontból nem indokolt, helyénvaló átmeneti időszakot engedélyezni az adalékanyag, valamint az azt tartalmazó előkeverékek és takarmánykeverékek meglévő készleteinek felhasználására.

([1]) HL L 268., 2003.10.18., 29. o.
([2]) A Bizottság 2008. december 18-i 1290/2008/EK rendelete a Lactobacillus rhamnosust (CNCM-I-3698) és Lactobacillus farciminist (CNCM-I-3699) tartalmazó készítmény (Sorbiflore) takarmányadalékként való engedélyezéséről (HL L 340., 2008.12.19., 20. o.).

(7) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 1290/2008/EK rendelet melléklet második oszlopában a „Danisco (UK) Ltd." szövegrész helyébe az „STI Biotechnologie" szöveg lép.

2. cikk

Az e rendelet hatálybalépésének napja előtt alkalmazandó szabályoknak megfelelő adalékanyag, valamint az azt tartalmazó előkeverékek és takarmánykeverékek meglévő készletei azok kimerüléséig továbbra is forgalomba hozhatók és felhasználhatók.

3. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/896 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2016. június 8.)

a vas-nátrium-tartarátok valamennyi állatfaj takarmány-adalékanyagaként történő engedélyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

(1) Az 1831/2003/EK rendelet rendelkezik az adalékanyagok takarmányokban történő felhasználásának engedélyezéséről, az engedély megadásának feltételeiről és az engedélyezési eljárásokról.

(2) A Bizottsághoz az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének megfelelően kérelmet nyújtottak be a vas-nátrium-tartarátok engedélyezésére vonatkozóan. A kérelemhez csatolták az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének (3) bekezdésében előírt adatokat és dokumentumokat.

(3) A szóban forgó kérelem a „technológiai adalékanyagok" adalékanyag-kategóriába sorolandó vas-nátrium-tartarátok valamennyi állatfaj takarmány-adalékanyagaként való engedélyezésére vonatkozik.

(4) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) 2015. április 30-i véleményében ([2]) megállapította, hogy a szóban forgó készítmény a javasolt felhasználási feltételek mellett nincs káros hatással sem az állati és emberi egészségre, sem a környezetre. A Hatóság ezenfelül arra a következtetésre jutott, hogy a készítmény hatékony lehet sóban csomósodásgátló anyagként. A Hatóság úgy ítélte meg, hogy nem szükséges a forgalomba hozatalt követő egyedi nyomonkövetési előírásokat elrendelni. A Hatóság ellenőrizte továbbá az 1831/2003/EK rendelettel létrehozott referencialaboratórium által benyújtott, a takarmányban található takarmány-adalékanyagra vonatkozó analitikai módszerekről szóló jelentést is.

(5) A vas-nátrium-tartarátok értékelése azt mutatja, hogy az 1831/2003/EK rendelet 5. cikkében előírt engedélyezési feltételek teljesülnek. Ennek megfelelően a szóban forgó készítmény felhasználását az e rendelet mellékletében meghatározottak szerinti engedélyezni kell.

(6) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A mellékletben meghatározott, a „technológiai adalékanyagok" adalékanyag-kategóriába és a „csomósodásgátló anyagok" funkcionális csoportba tartozó készítmény takarmány-adalékanyagként történő használata a mellékletben meghatározott feltételek mellett engedélyezett.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

([1]) HL L 268., 2003.10.18., 29. o.
([2]) EFSA Journal (2015); 13(5):4114.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER

MELLÉKLET

Az adalékanyag azonosító száma	Adalékanyag	Összetétel, kémiai képlet, leírás, analitikai módszer	Állatfaj vagy -kategória	Maximális életkor	Legkisebb tartalom	Legnagyobb tartalom	Egyéb rendelkezések	Az engedély lejárta
					A NaCl hatóanyag-tartalma mg/kg-ban			
Technológiai adalékanyagok: Csomósodásgátló anyagok								
1i534	Vas-nátrium-tartarátok	*Az adalékanyag összetétele:* A készítményben a vas(III)-klorid nátrium-tartarátokkal képződött komplexeinek vizes oldata ≤ 35 % (tömegszázalékban) *A hatóanyag jellemzése:* D(+)-2,3-dihidroxi-butándisavval, L(-)-2,3-dihidroxi-butándisavval és mezo-2,3-dihidroxi-butándisavval képződött vas(III)-komplex A vas és a mezo-tartarát aránya 1:1; A vas és az összes tartarátizomer aránya 1:1,5; CAS-szám: 1280193-05-9 $Fe(OH)_2C_4H_4O_6Na$ Klorid: ≤ 25 % Oxalátok: ≤ 1,5 % oxálsavban kifejezve Vas: ≥ 8 % Iron(III) *Analitikai módszer* (1) A takarmány-adalékanyag mezo-tartarát-, valamint D(-)- és L(+)-tartarát-tartalmának meghatározása: — nagy teljesítményű folyadék-kromatográfia törésmutatóval (HPLC-RI), A takarmány-adalékanyag teljes vastartalmának meghatározása: — Az EN 15510 szabványnak megfelelő induktív csatolású plazma atomemissziós spektroszkópia (ICP-AES), vagy	Minden állatfaj	—	—	—	1. Az adalékanyag csak NaCl-ban (nátrium-kloridban) használható. 2. Legkisebb ajánlott adag: 26 mg vas-nátrium-tartarát/1 kg NaCl (ez 3 mg vas/1 kg NaCl-nak felel meg) 3. Legnagyobb ajánlott adag: 106 mg vas-nátrium-tartarát/1 kg NaCl	2026. június 29.

Az adalékanyag azonosító száma	Adalékanyag	Összetétel, kémiai képlet, leírás, analitikai módszer	Állatfaj vagy -kategória	Maximális életkor	Legkisebb tartalom	Legnagyobb tartalom	Egyéb rendelkezések	Az engedély lejárta
					A NaCl hatóanyag-tartalma mg/kg-ban			
		— Az EN 15621 szabványnak megfelelő induktív csatolású plazma atomemissziós spektroszkópia (ICP-AES) nyomás alatt végzett roncsolást követően, vagy — Az EN ISO 11885 szabványnak megfelelő induktív csatolású plazma atomemissziós spektroszkópia (ICP-AES), vagy — Az EN ISO 6869 szabványnak megfelelő atomabszorpciós spektrometria (AAS), vagy — A 152/2009/EK ([2]) bizottsági rendeletnek megfelelő atomabszorpciós spektrometria (AAS), és A takarmány-adalékanyag teljes nátriumtartalmának meghatározása: — Az EN 15510 szabványnak megfelelő induktív csatolású plazma atomemissziós spektroszkópia (ICP-AES), vagy — Az EN 15621 szabványnak megfelelő induktív csatolású plazma atomemissziós spektroszkópia (ICP-AES) nyomás alatt végzett roncsolást követően, vagy — Az EN ISO 11885 szabványnak megfelelő induktív csatolású plazma atomemissziós spektroszkópia (ICP-AES), vagy — Az EN ISO 6869 szabványnak megfelelő atomabszorpciós spektrometria (AAS), és A takarmány-adalékanyag teljes kloridtartalmának meghatározása: — A 152/2009/EK bizottsági rendeletnek vagy az ISO 6495 szabványnak megfelelő titrimetria.						

([1]) Az analitikai módszerek részletes leírása a referencialaboratórium honlapján található: https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports
([2]) A Bizottság 152/2009/EK rendelete (2009. január 27.) a takarmányok hatósági ellenőrzése során alkalmazott mintavételi és vizsgálati módszerek megállapításáról (HL L 54., 2009.2.26., 1. o.).

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/897 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2016. június 8.)

egy *Bacillus subtilist* (C-3102) (DSM 15544) tartalmazó készítménynek (az engedély jogosultja: Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.) a tojótyúkok és a díszhalak takarmány-adalékanyagaként való engedélyezéséről, valamint az 1444/2006/EK, a 333/2010/EU és a 184/2011/EU rendeleteknek az engedély jogosultja tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére és 13. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) Az 1831/2003/EK rendelet rendelkezik az adalékanyagok takarmányokban történő felhasználásának engedélyezéséről, az engedély megadásának feltételeiről és az engedélyezési eljárásokról.

(2) Az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének megfelelően engedélykérelmeket nyújtottak be egy *Bacillus subtilist* (C-3102) tartalmazó készítmény engedélyezésére vonatkozóan. A kérelmekhez csatolták az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének (3) bekezdésében előírt adatokat és dokumentumokat.

(3) A kérelmek a *Bacillus subtilist* (C-3102) tartalmazó készítménynek a valamennyi tojószárnyas és díszhal esetében használható, állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagként való engedélyezésére vonatkoznak.

(4) A készítmény takarmány-adalékanyagként való felhasználását a brojlercsirkékre vonatkozóan az 1444/2006/EK bizottsági rendelet ([2]), a malacokra vonatkozóan a 333/2010/EU bizottsági rendelet ([3]), és a tojástermelésre nevelt csirkékre, továbbá pulykákra, kisebb madárfajokra, valamint egyéb dísz- és vadmadarakra vonatkozóan a 184/2011/EU bizottsági rendelet ([4]) már engedélyezte.

(5) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) 2015. szeptember 28-i ([5]) és 2015. november 11-i véleményében ([6]) megállapította, hogy a *Bacillus subtilist* (C-3102) tartalmazó készítmény a javasolt felhasználási feltételek mellett várhatóan nincs káros hatással sem az állati és emberi egészségre, sem a környezetre. A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy az adalékanyag a javasolt felhasználási feltételek mellett csökkentheti az egységnyi tojástömeg-termelésre jutó takarmánymennyiséget a teljes tojóidőszak során. A Hatóság továbbá megállapította, hogy az adalékanyag segítheti a díszhalak növekedését és javíthatja a takarmányfelhasználásukat. A Hatóság úgy ítélte meg, hogy a forgalomba hozatalt követő különleges nyomonkövetési követelményekre nincs szükség. A Hatóság ellenőrizte továbbá az 1831/2003/EK rendelettel létrehozott referencialaboratórium által benyújtott, a takarmányban található takarmány-adalékanyagra vonatkozó analitikai módszerről szóló jelentést is.

(6) A *Bacillus subtilist* (C-3102) tartalmazó készítmény értékelése azt mutatja, hogy az 1831/2003/EK rendelet 5. cikkében előírt engedélyezési feltételek teljesülnek. Ennek megfelelően a szóban forgó készítmény felhasználását az e rendelet mellékletében meghatározottak szerinti engedélyezni kell.

([1]) HL L 268., 2003.10.18., 29. o.
([2]) A Bizottság 2006. szeptember 29-i 1444/2006/EK rendelete a *Bacillus subtilis* C-3102 (Calsporin) takarmány-adalékanyagként való engedélyezéséről (HL L 271., 2006.9.30., 19. o.).
([3]) A Bizottság 2010. április 22-i 333/2010/EU rendelete a *Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544) elválasztott malacok takarmány-adalékanyagaként történő új felhasználásának engedélyezéséről (az engedély jogosultja: Calpis Co. Ltd. Japan; képviselője az Európai Unióban a Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office) (HL L 102., 2010.4.23., 19. o.).
([4]) A Bizottság 2011. február 25-i 184/2011/EU rendelete a *Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544) tojástermelésre nevelt csirkék, továbbá pulykák, kisebb madárfajok, valamint egyéb dísz- és vadmadarak takarmány-adalékanyagaként történő használatának engedélyezéséről (az engedély jogosultja a Calpis Co. Ltd. Japan, amelyet a Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office képvisel) (HL L 53., 2011.2.26., 33. o.).
([5]) EFSA Journal 2015; 13(9):4231.
([6]) EFSA Journal 2015; 13(11):4274.

(7) A kérelmező ezenkívül az 1831/2003/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdésével összhangban kérelmet nyújtott be arra vonatkozóan is, hogy az 1444/2006/EK, a 333/2010/EU és a 184/2011/EU rendeletben módosításra kerüljön az engedély jogosultjának és a jogosult Európai Unióban működő képviselőjének neve.A korábban Calpis Co. Ltd. néven működő kérelmező úgy nyilatkozott, hogy 2016. január 1-jei hatállyal a következőre változtatta a nevét: Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. A kérelmező Európai Unióban működő képviselőjének neve Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office-ról Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office-ra módosult. A kérelmező megfelelő adatokkal támasztotta alá kérelmét.

(8) Annak érdekében, hogy az Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. gyakorolhassa forgalmazási jogát, módosítani kell az engedélyek feltételeit.

(9) Az 1444/2006/EK, a 333/2010/EU és a 184/2011/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(10) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A mellékletben meghatározott, az „állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok” adalékanyag-kategóriába és a „bélflóra-stabilizálók” funkcionális csoportba tartozó készítmény takarmány-adalékanyagként történő felhasználása a mellékletben meghatározott feltételek mellett engedélyezett.

2. cikk

Az 1444/2006/EK rendelet mellékletének második, az engedély jogosultjának nevét tartalmazó oszlopában a „Calpis Co. Ltd. A Közösségben az Orffa International Holding BV képviseli” szöveg helyébe a következő szöveg lép: „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., amelyet az Európai Unióban az Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office képvisel”.

3. cikk

A 333/2010/EU rendelet a következőképpen módosul:

a) a címben szereplő „az engedély jogosultja: Calpis Co. Ltd. Japan; képviselője az Európai Unióban a Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office” szöveg helyébe a következő szöveg lép: „az engedély jogosultja: Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., amelyet az Európai Unióban az Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office képvisel”;

b) a melléklet második, az engedély jogosultjának nevét tartalmazó oszlopában a „Calpis Co. Ltd. Japan, az Európai Unióban a Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office (Franciaország) képviseli” szöveg helyébe a következő szöveg lép: „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., amelyet az Európai Unióban az Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office képvisel”.

4. cikk

A 184/2011/EU rendelet a következőképpen módosul:

a) a címben szereplő „az engedély jogosultja a Calpis Co. Ltd. Japan, amelyet a Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office képvisel” szöveg helyébe a következő szöveg lép: „az engedély jogosultja: Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., amelyet az Európai Unióban az Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office képvisel”;

b) a melléklet második, az engedély jogosultjának nevét tartalmazó oszlopában a „Calpis Co. Ltd. Japan, amelyet a Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office (Franciaország) képvisel” szöveg helyébe a következő szöveg lép: „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., amelyet az Európai Unióban az Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office képvisel”.

5. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről

az elnök

Jean-Claude JUNCKER

MELLÉKLET

Az adalékanyag azonosító száma	Az engedély jogosultjának neve	Adalékanyag	Összetétel, kémiai képlet, leírás, analitikai módszer	Állatfaj vagy -kategória	Maximális életkor	Minimális tartalom	Maximális tartalom	Egyéb rendelkezések	Az engedély lejárta
						CFU/kg 12 %-os nedvességtartalmú teljes értékű takarmányban			
Kategória: állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok. Funkcionális csoport: bélflóra-stabilizálók.									
4b1820	Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., amelyet az Európai Unióban az Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office képvisel	*Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544)	*Az adalékanyag összetétele* *Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544), legalább $1{,}0 \times 10^{10}$ CFU/g *A hatóanyag jellemzése* A *Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544) csíraképes spórái (CFU) *Analitikai módszer* (1) Számlálás: valamennyi célmátrixban triptonszója agart alkalmazó lemezkenéses módszer (EN 15784:2009) Azonosítás: pulzáló mezejű gél-elektroforézis (PFGE)	Tojótyúkok	—	3×10^8	—	1. Az adalékanyag, az előkeverék és a takarmánykeverék használati utasításában fel kell tüntetni a tárolási hőmérsékletet, az eltarthatósági időtartamot és a pelletálási stabilitást. 2. Az adalékanyag és az előkeverékek takarmányipari felhasználói számára munkafolyamatokat és megfelelő szervezeti intézkedéseket kell meghatározni a belélegzés, a bőrrel való érintkezés és a szembe kerülés által jelentett veszélyek kezelése céljából. Ha a belélegzés, a bőrrel való érintkezés vagy a szembe kerülés mértéke ilyen folyamatokkal és intézkedésekkel nem csökkenthető elfogadható szintre, az adalékanyagot és az előkeverékeket megfelelő személyi védőfelszereléssel kell használni.	2026. június 29.
				Díszhalak		1×10^{10}			

(1) Az analitikai módszerek részletes leírása a referencialaboratórium honlapján található: www.irmm.jrc.ec.europa.eu/crl-feed-additives

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/898 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2016. június 8.)

a *Bacillus licheniformis*-t (ATCC 53757) és annak proteázát (EC 3.4.21.19) tartalmazó készítmény brojlercsirkék, tojójércék, kisebb hízóbaromfifajok, kisebb tojóbaromfifajok és díszmadarak takarmány-adalékanyagaként történő felhasználásának engedélyezéséről (az engedély jogosultja a Novus Europe S.A./N.V.)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

(1) Az 1831/2003/EK rendelet rendelkezik az adalékanyagok takarmányokban történő felhasználásának engedélyezéséről, az engedély megadásának feltételeiről és az engedélyezési eljárásokról.

(2) Az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének megfelelően kérelmet nyújtottak be egy, a *Bacillus licheniformis*-t (ATCC 53757) és annak proteázát (EC 3.4.21.19) tartalmazó készítmény engedélyezésére vonatkozóan. A kérelemhez csatolták az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének (3) bekezdésében előírt adatokat és dokumentumokat.

(3) A kérelem a *Bacillus licheniformis*-t (ATCC 53757) és annak proteázát (EC 3.4.21.19) tartalmazó készítmény brojlercsirkék, tojójércék, kisebb hízómadárfajok, kisebb tojómadárfajok és díszmadarak takarmány-adalékanyagaként – az állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok kategóriájába besorolandó adalékanyagként – történő felhasználásának engedélyezésére vonatkozik.

(4) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) 2015. március 11-i véleményében ([2]) arra a megállapításra jutott, hogy a *Bacillus licheniformis*-t (ATCC 53757) és annak proteázát (EC 3.4.21.19) tartalmazó készítmény a javasolt felhasználási feltételek mellett nincs káros hatással sem az állati és emberi egészségre, sem a környezetre, és a brojlercsirkék esetében az ajánlott adagban hatásos lehet a takarmánybevitel-súlygyarapodás arányát tekintve, de csak akkor, ha az állatok csökkentett fehérjetartalmú takarmányt kaptak. Úgy vélik továbbá, hogy ez a megállapítás a tojójércékre, a kisebb hízó- és tojómadárfajokra és a díszmadarakra is kiterjeszthető. A Hatóság úgy ítélte meg, hogy nem szükséges a forgalomba hozatalt követő nyomon követésre vonatkozó egyedi követelményeket elrendelni. A Hatóság ellenőrizte továbbá az 1831/2003/EK rendelettel létrehozott referencialaboratórium által benyújtott, a takarmányban található takarmány-adalékanyagra vonatkozó analitikai módszerről szóló jelentést is.

(5) A *Bacillus licheniformis*-t (ATCC 53757) és annak proteázát (EC 3.4.21.19) tartalmazó készítmény értékelése azt mutatja, hogy az 1831/2003/EK rendelet 5. cikkében előírt engedélyezési feltételek teljesülnek. Ennek megfelelően a szóban forgó készítmény felhasználását az e rendelet mellékletében meghatározottak szerint engedélyezni kell.

(6) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

([1]) HL L 268., 2003.10.18., 29. o.
([2]) *EFSA Journal* 2015;13(3):4055.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A mellékletben meghatározott, az „állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok” adalékanyag-kategóriába és az „egyéb állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok” funkcionális csoportba tartozó készítmény takarmány-adalékanyagként történő felhasználása a mellékletben meghatározott feltételek mellett engedélyezett.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről

az elnök

Jean-Claude JUNCKER

MELLÉKLET

Az adalékanyag azonosító száma	Az engedély jogosultjának neve	Adalékanyag	Összetétel, kémiai képlet, leírás, analitikai módszer	Állatfaj vagy -kategória	Maximális életkor	Legkisebb tartalom	Legnagyobb tartalom	További rendelkezések	Az engedély lejárta
						CFU/a hatóanyag mértékegysége/kg 12 %-os nedvességtartalmú teljes értékű takarmányban			
Kategória: állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok. Funkcionális csoport: állattenyésztésben alkalmazott egyéb adalékanyagok (a tenyésztéstechnikai teljesítmény javulása)									
4d12	Novus Europe S.A./N.V.	*Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) és annak proteáza (EC 3.4.21.19)	*Az adalékanyag összetétele* A *Bacillus licheniformis*-t (ATCC 53757) és annak proteázát (EC 3.4.21.19) tartalmazó készítmény, amely legalább az alábbiakat tartalmazza: — *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757): 1×10^9 CFU/g adalékanyag — proteáz: 6×10^5 U/g adalékanyag ([1]) Szilárd formában *A hatóanyag jellemzése:* A *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) és annak proteázának (EC 3.4.21.19) csíraképes spórái *Analitikai módszer* ([2]) A takarmány-adalékanyagban, az előkeverékekben és a takarmányban található *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) azonosítása és számlálása — Azonosítás: Pulzáló erőterű gél-elektroforézis (PFGE)	Brojlercsirke és tojójérce Kisebb hízó- és tojóbaromfifajok Díszmadarak	—	5×10^8CFU *Bacillus licheniformis* 3×10^5U proteáz	—	1. Az adalékanyag és az előkeverék használati utasításában fel kell tüntetni a tárolási hőmérsékletet, az eltarthatóság időtartamát és a pelletálási stabilitást. 2. Legkisebb ajánlott adag: 500 mg adalékanyag 1 kg teljes értékű takarmányhoz. 3. Az adalékanyag és az előkeverékek felhasználóira vonatkozóan műveleti eljárásokat és megfelelő szervezeti intézkedéseket kell létrehozni a belélegzés, illetve a bőrrel vagy a szemmel való érintkezés veszélyének kezelésére. Ha a belélegzés, illetve a bőrrel vagy szemmel való érintkezés mértéke ezekkel az eljárásokkal és intézkedésekkel nem csökkenthető elfogadható szintre, az adalékanyagot és az előkeverékeket megfelelő egyéni védőeszközökkel kell használni.	2026. június 29.

Az adalékanyag azonosító száma	Az engedély jogosultjának neve	Adalékanyag	Összetétel, kémiai képlet, leírás, analitikai módszer	Állatfaj vagy -kategória	Maximális életkor	Legkisebb tartalom	Legnagyobb tartalom	További rendelkezések	Az engedély lejárta
						CFU/a hatóanyag mértékegysége/kg 12 %-os nedvességtartalmú teljes értékű takarmányban			
			— Számlálás: triprontartalmú szójaagart alkalmazó lemezes számlálásos módszer – EN 15784 A takarmány-adalékanyagban, az előkeverékekben és a takarmányban található proteáz számszerű meghatározása: — Kolorimetriás módszer a Suc-Ala-Ala-Pro-Phe-pNA szubsztrátból 37 °C-on a proteáz enzimreakciója révén felszabaduló para-nitroanilin (pNA) mérésére					4. Használata a következő kokcidiosztatikumokat tartalmazó takarmányban engedélyezett: diklazuril, nikarbazin, dekokinát, szemduramicin-nátrium, lazalocid-nátrium, monenzin-nátrium, robenidin-hidroklorid, maduramicin-ammónium, narazin vagy szalinomicin-nátrium. 5. Javasolt felhasználás: csökkentett fehérjetartalmú adagokban.	

([1]) 1 U az a proteázmennyiség, amely 8,0 pH mellett, 37 °C-on percenként 1 mikromol para-nitroanilint (pNA) szabadít fel a szukcinil-Ala-Ala-Pro-Phe-pNA (C30H36N6O9) szubsztrátból.
([2]) Az analitikai módszerek részletes leírása a referencialaboratórium honlapján található: https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports.

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/899 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2016. június 8.)

a *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) által termelt 6-fitáz valamennyi baromfifaj és valamennyi sertésféle (a szopós malacok kivételével) takarmány-adalékanyagaként történő felhasználásának engedélyezéséről (az engedély jogosultja: Danisco (UK) Ltd)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

(1) Az 1831/2003/EK rendelet rendelkezik az adalékanyagok takarmányokban történő felhasználásának engedélyezéséről, az engedély megadásának feltételeiről és az engedélyezési eljárásokról.

(2) Az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének megfelelően kérelmet nyújtottak be a *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) által termelt 6-fitáz engedélyezése iránt. A kérelemhez csatolták az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének (3) bekezdésében előírt adatokat és dokumentumokat.

(3) A kérelem az „állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok" kategóriába sorolandó, a *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) által termelt 6-fitáz baromfi és sertésfélék takarmány-adalékanyagaként történő felhasználásának engedélyezésére vonatkozik.

(4) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) 2015. október 22-i véleményében ([2]) megállapította, hogy a javasolt felhasználási feltételek mellett a *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) által termelt 6-fitáz nincs káros hatással sem az állati és emberi egészségre, sem pedig a környezetre, valamint hízócsirkék (brojlercsirkék) és hízópulykák, tojótyúkok, elválasztott malacok, hízósertések és kocák esetében az ajánlott adagban való használata hatékonyan javítja az állatok foszforvisszatartását. A Hatóság azt is megállapította, hogy ez a következtetés extrapolálható minden kevésbé jelentős baromfifajra és minden kevésbé jelentős sertésfélére. A Hatóság úgy ítélte meg, hogy nem szükséges a forgalomba hozatalt követő egyedi nyomonkövetési előírásokat elrendelni. A Hatóság ellenőrizte továbbá az 1831/2003/EK rendelettel létrehozott referencialaboratórium által benyújtott, a takarmányban található takarmány-adalékanyagra vonatkozó analitikai módszerről szóló jelentést is.

(5) A *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) által termelt 6-fitáz értékelése azt mutatja, hogy az 1831/2003/EK rendelet 5. cikkében előírt engedélyezési feltételek teljesülnek. Ennek megfelelően a szóban forgó készítmény felhasználását az e rendelet mellékletében meghatározottak szerinti engedélyezni kell.

(6) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A mellékletben meghatározott, az „állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok" adalékanyag-kategóriába és az „emészthetőséget fokozó anyagok" funkcionális csoportba tartozó készítmény takarmány-adalékanyagként történő felhasználása a mellékletben meghatározott feltételek mellett engedélyezett.

([1]) HL L 268., 2003.10.18., 29. o.
([2]) *EFSA Journal* (2015); 13(11):4275.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER

MELLÉKLET

Az adalékanyag azonosító száma	Az engedély jogosultjának neve	Adalékanyag	Összetétel, kémiai képlet, leírás, analitikai módszer	Állatfaj vagy -kategória	Maximális életkor	Legkisebb tartalom	Legnagyobb tartalom	Egyéb rendelkezések	Az engedély lejárta
						Hatóanyagegység/kg 12 %-os nedvességtartalmú teljes értékű takarmányban			
Kategória: Állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok. Funkcionális csoport: emészthetőséget fokozó anyagok									
4a24	Danisco (UK) Ltd	6-fitáz EC 3.1.3.26	*Az adalékanyag összetétele* A *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) által termelt 6-fitáz enzimet tartalmazó készítmény, amelynek minimális aktivitása: 15 000 U [1]/g. Folyékony formában *A hatóanyag jellemzése* *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) által termelt 6-fitáz (EC 3.1.3.26) *Analitikai módszer* [2] A 6-fitáz takarmány-adalékanyagban való aktivitásának számszerű meghatározására: — a fitáz fitáttal adott enzimes reakciójára épülő kolorimetriás módszer. A 6-fitáz előkeverékekben és takarmányban való aktivitásának számszerű meghatározására: — az EN ISO 30024 szabványnak megfelelő, a fitáz fitáttal adott enzimes reakciójára épülő kolorimetriás módszer.	Valamennyi baromfifaj Valamennyi sertésféle (a szopós malacok kivételével)	—	250 U	—	1. Az adalékanyag és az előkeverék használati utasításában fel kell tüntetni a tárolási körülményeket és a pelletálási stabilitást. 2. Legnagyobb ajánlott adag: 2 000 U/kg takarmány. 3. Egy takarmányipari vállalkozásban az adalékanyag és az előkeverékek felhasználói számára munkafolyamatokat és megfelelő szervezeti intézkedéseket kell meghatározni a belélegzés, a bőrrel való érintkezés és a szembe kerülés jelentette veszélyek kezelésére. Ha a bőrön, belélegzésen és szemen keresztüli expozíció ezekkel az eljárásokkal és intézkedésekkel nem csökkenthető elfogadható szintre, az adalékanyagot és az előkeveréket megfelelő egyéni védőeszközökkel kell használni.	2026. június 29.

[1] U az az enzimmennyiség, amely 5,5 pH mellett, 37 °C-on percenként 1 mikromol szervetlen foszfátot szabadít fel a nátrium-fitát szubsztrátumból.
[2] Az analitikai módszerek részletes leírása a referencialaboratórium honlapján található: https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/900 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2016. június 8.)

a benzoesavnak a kocák takarmány-adalékanyagaként való engedélyezéséről (az engedély jogosultja: DSM Nutritional Product Sp. z o. o.)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

(1) Az 1831/2003/EK rendelet rendelkezik az adalékanyagok takarmányokban történő felhasználásának engedélyezéséről, az engedély megadásának feltételeiről és az engedélyezési eljárásokról.

(2) Az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkével összhangban kérelmet nyújtottak be a benzoesav engedélyezésére vonatkozóan. A kérelemhez csatolták az 1831/2003/EK rendelet 7. cikkének (3) bekezdésében előírt adatokat és dokumentumokat.

(3) A kérelem az „állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok" adalékanyag-kategóriába sorolandó benzoesav kocák takarmány-adalékanyagaként történő engedélyezésére vonatkozik.

(4) A szóban forgó adalékanyagot az 1730/2006/EK bizottsági rendelet ([2]) elválasztott malacok takarmány-adalékanyagaként, a 1138/2007/EK bizottsági rendelet ([3]) pedig hízósertések takarmány-adalékanyagaként már engedélyezte.

(5) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) 2012. június 14-i ([4]) és 2015. június 16-i ([5]) véleményében megállapította, hogy a benzoesav a javasolt felhasználási feltételek mellett nincs káros hatással sem az állati és emberi egészségre, sem a környezetre, és kis mértékben csökkentheti a kocák vizeletének pH-értékét. A Hatóság úgy ítélte meg, hogy nem szükséges a forgalomba hozatalt követő egyedi nyomonkövetési előírásokat elrendelni. A Hatóság ellenőrizte továbbá az 1831/2003/EK rendelettel létrehozott referencialaboratórium által benyújtott, a takarmányban található takarmány-adalékanyagra vonatkozó analitikai módszerről szóló jelentést is.

(6) A benzoesav értékelése azt mutatja, hogy az 1831/2003/EK rendelet 5. cikkében előírt engedélyezési feltételek teljesülnek. Ennek megfelelően a szóban forgó készítmény felhasználását az e rendelet mellékletében meghatározottak szerinti engedélyezni kell.

(7) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A mellékletben meghatározott, az „állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok" adalékanyag-kategóriába és az „egyéb állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok" funkcionális csoportba tartozó adalékanyag takarmány-adalékanyagként történő felhasználása a mellékletben meghatározott feltételek mellett engedélyezett.

([1]) HL L 268., 2003.10.18., 29. o.
([2]) A Bizottság 2006. november 23-i 1730/2006/EK rendelete a benzoesav (VevoVitall) takarmány-adalékanyagként való engedélyezéséről (HL L 325., 2006.11.24., 9. o.).
([3]) A Bizottság 2007. október 1-jei 1138/2007/EK rendelete a benzoesav (VevoVitall) takarmány-adalékanyagként való új alkalmazásának engedélyezéséről (HL L 256., 2007.10.2., 8. o.).
([4]) *EFSA Journal* (2012); 10(7):2775.
([5]) *EFSA Journal* (2015); 13(7):4157.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER

MELLÉKLET

Az adalékanyag azonosító száma	Az engedély jogosultjának neve	Adalékanyag	Összetétel, kémiai képlet, leírás, analitikai módszer	Állatfaj vagy -kategória	Maximális életkor	Legkisebb tartalom	Legnagyobb tartalom	Egyéb rendelkezések	Az engedély lejárta
						mg/kg 12 %-os nedvességtartalmú teljes értékű takarmányban			
Kategória: állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok. Funkcionális csoport: egyéb állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok (vizelet pH-értékét)									
4d210	DSM Nutritional Products Sp. z o. o.	Benzoesav	*Az adalékanyag összetétele:* Benzoesav (≥ 99,9 %) *A hatóanyag jellemzése:* Benzol-karbonsav, fenil-karbonsav $C_7H_6O_2$ CAS-szám: 65-85-0 A szennyeződések megengedett legmagasabb: Ftálsav: ≤ 100 mg/kg Bifenil: ≤ 100 mg/kg *Analitikai módszer* (1) A takarmány-adalékanyag benzoesav-tartalmának meghatározására: — titrálás nátrium-hidroxiddal (Európai Gyógyszerkönyv monográfia 0066). Az előkeverékek és takarmányok benzoesav-tartalmának meghatározására: — az ISO 9231:2008 szabványon alapuló fordított fázisú nagy teljesítményű folyadékkromatográfiás módszer UV detektálással (RP-HPLC/UV).	Kocák	—	5 000	10 000	1. A használati utasításban fel kell tüntetni a következőket a kiegészítő takarmányokkal összefüggésben. „Benzoesavat tartalmazó kiegészítő takarmány önmagában nem adható kocáknak. A kocáknak szánt kiegészítő takarmányt alaposan össze kell keverni a napi adagba tartozó többi takarmány-alapanyaggal.” 2. Egy takarmányipari vállalkozásban az adalékanyag és az előkeverékek felhasználói számára munkafolyamatokat és megfelelő szervezeti intézkedéseket kell meghatározni a belélegzés, a bőrrel való érintkezés és a szembe kerülés jelentette veszélyek kezelésére. Ha a bőrön, belélegzésen és szemen keresztüli expozíció ezekkel az eljárásokkal és intézkedésekkel nem csökkenthető elfogadható szintre, az adalékanyagot és az előkeveréket megfelelő egyéni védőeszközökkel kell használni.	2026. június 29.

(1) Az analitikai módszerek részletes leírása a referencialaboratórium honlapján található: https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/901 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2016. június 8.)

az egyes gyümölcs- és zöldségfélék behozatali árának meghatározására szolgáló behozatali átalányértékek megállapításáról

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]),

tekintettel az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendeletre ([2]) és különösen annak 136. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

(1) Az Uruguayi Forduló többoldalú kereskedelmi tárgyalásai eredményeinek megfelelően az 543/2011/EU végrehajtási rendelet a XVI. mellékletének A. részében szereplő termékek és időszakok tekintetében meghatározza azokat a szempontokat, amelyek alapján a Bizottság rögzíti a harmadik országokból történő behozatalra vonatkozó átalányértékeket.

(2) Az 543/2011/EU végrehajtási rendelet 136. cikke (1) bekezdése alapján a behozatali átalányérték számítására munkanaponként, változó napi adatok figyelembevételével kerül sor. Ezért helyénvaló előírni, hogy e rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lépjen hatályba,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 543/2011/EU végrehajtási rendelet 136. cikkében említett behozatali átalányértékeket e rendelet melléklete határozza meg.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről,
az elnök nevében,
Jerzy PLEWA
mezőgazdasági és vidékfejlesztési főigazgató

([1]) HL L 347., 2013.12.20., 671. o.
([2]) HL L 157., 2011.6.15., 1. o.

MELLÉKLET

Az egyes gyümölcs- és zöldségfélék behozatali árának meghatározására szolgáló behozatali átalányértékek

(EUR/100 kg)

KN-kód	Országkód (1)	Behozatali átalányérték
0702 00 00	IL	259,4
	MA	121,6
	ZZ	190,5
0709 93 10	TR	144,6
	ZZ	144,6
0805 50 10	AR	167,7
	IL	134,0
	MA	106,8
	TR	134,1
	ZA	170,5
	ZZ	142,6
0808 10 80	AR	117,7
	BR	110,1
	CL	121,3
	CN	110,9
	NZ	153,2
	PE	111,0
	US	146,5
	UY	107,2
	ZA	122,1
	ZZ	122,2
0809 10 00	TR	279,0
	ZZ	279,0
0809 29 00	TR	529,8
	US	721,3
	ZZ	625,6

(1) Az országoknak a Közösség harmadik országokkal folytatott külkereskedelmére vonatkozó statisztikáról szóló 471/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az országok és területek nómenklatúrájának frissítése tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2012. november 27-i 1106/2012/EU bizottsági rendeletben (HL L 328., 2012.11.28., 7. o.) meghatározott nómenklatúrája szerint. A „ZZ” jelentése „egyéb származás”.

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/902 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2016. május 30.)

a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti elérhető legjobb technikákkal (BAT) kapcsolatos következtetéseknek a vegyipari ágazatban használt általános szennyvíz- és hulladékgáz-tisztítási/-kezelési rendszerek tekintetében történő meghatározásáról

(az értesítés a C(2016) 3127. számú dokumentummal történt)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) szóló, 2010. november 24-i 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([1]) és különösen annak 13. cikke (5) bekezdésére,

mivel:

(1) A 2010/75/EU irányelv II. fejezetében említett létesítményekre vonatkozó engedély feltételeit a legjobb technikákkal (BAT) kapcsolatos következtetésekből kiindulva kell megállapítani. Az illetékes hatóságoknak olyan kibocsátási határértékeket kell meghatároznia, amelyek biztosítják, hogy normál üzemeltetési feltételek mellett a kibocsátások nem haladják meg a BAT-következtetésekben foglalt, az elérhető legjobb technikákhoz kapcsolódó kibocsátási szinteket.

(2) A 2011. május 16-i bizottsági határozattal ([2]) létrehozott, a tagállamok, az érintett iparágak és a környezetvédelemmel foglalkozó nem kormányzati szervek képviselőiből álló fórum 2014. szeptember 24-én megküldte véleményét a Bizottságnak a BAT-referenciadokumentum javasolt tartalmával kapcsolatban. A vélemény nyilvánosan is hozzáférhető.

(3) Az e határozat mellékletében foglalt BAT-következtetések az említett BAT-referenciadokumentum központi részét alkotják.

(4) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 2010/75/EU irányelv 75. cikkének (1) bekezdése alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A vegyipari ágazatban használt általános szennyvíz- és hulladékgáz-tisztítási/-kezelési rendszerekre vonatkozó elérhető legjobb technikákkal (BAT) kapcsolatos következtetések a mellékletben foglalt formában elfogadásra kerülnek.

([1]) HL L 334., 2010.12.17., 17. o.
([2]) HL C 146., 2011.5.17., 3. o.

2. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2016. május 30-án.

a Bizottság részéről
Karmenu VELLA
a Bizottság tagja

MELLÉKLET

A VEGYIPARI ÁGAZATBAN HASZNÁLT ÁLTALÁNOS SZENNYVÍZ- ÉS HULLADÉKGÁZ-TISZTÍTÁSI/-KEZELÉSI RENDSZEREKRE VONATKOZÓ ELÉRHETŐ LEGJOBB TECHNIKÁKKAL (BAT) KAPCSOLATOS KÖVETKEZTETÉSEK

ALKALMAZÁSI TERÜLET

Ezek a BAT-következtetések a következő, a 2010/75/EU irányelv I. melléklete 4. és 6.11. pontjában meghatározott tevékenységekre vonatkoznak:

— 4. pont: Vegyipar,

— 6.11. pont: A 91/271/EGK irányelv hatályán kívül eső és a 2010/75/EU irányelv I. melléklete 4. pontjában említett tevékenységet végző létesítmény által kibocsátott szennyvíz kezelése önálló üzemeltetésben.

Ezek a BAT-következtetések vonatkoznak a különböző forrásokból származó szennyvizek közös tisztítására is, ha a fő szennyezőanyag-terhelés a 2010/75/EU irányelv I. mellékletének 4. pontjában említett tevékenységekből származik.

Ezek a BAT-következtetések különösen a következőkre vonatkoznak:

— környezetközpontú irányítási rendszerek,

— víztakarékosság,

— a szennyvíz kezelése, összegyűjtése és tisztítása,

— hulladékgazdálkodás,

— a szennyvíziszap tisztítása a hulladékégetéstől eltérő módszerrel,

— a hulladékgáz kezelése, összegyűjtése és tisztítása,

— fáklyázás,

— illékony szerves vegyületek (VOC) levegőbe történő diffúz kibocsátása,

— bűzkibocsátás,

— zajkibocsátás.

Egyéb BAT-következtetések és referenciadokumentumok, amelyek az e BAT-következtetések hatálya alá tartozó tevékenységek szempontjából lényegesek lehetnek:

— klóralkáligyártás (CAK),

— nagy mennyiségű szervetlen vegyi anyagok – ammónia, savak és műtrágyák gyártása (LVIC-AAF),

— nagy mennyiségű szervetlen vegyi anyagok – szilárd és egyéb anyagok gyártása (LVIC-S),

— szervetlen finomvegyszerek gyártása (SIC),

— nagy mennyiségű szerves vegyi anyagok gyártása (LVOC),

— szerves finomvegyszerek gyártása (OFC),

— polimerek gyártása (POL),

— tárolásból származó kibocsátások (EFS),

— energiahatékonyság (ENE),

— az ipari kibocsátásokról szóló irányelv hatálya alá tartozó létesítményekből (IED-létesítmények) származó, levegőbe és vízbe történő kibocsátások monitoringja (ROM),

— ipari hűtőrendszerek (ICS),

— nagy tüzelőberendezések (LCP),

— hulladékégetés (WI),

— hulladékkezeléssel foglalkozó iparágak (WT),

— gazdasági és környezeti elemek közötti kölcsönhatások (ECM).

ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

Elérhető legjobb technikák

Az e BAT-következtetésekben felsorolt és részletezett technikák nem előíró jellegűek, és teljes körűnek sem tekinthetők. Más technikák is alkalmazhatók, amennyiben azok garantálják a környezetvédelem legalább azonos szintjét.

Eltérő rendelkezés hiányában a BAT-következtetések általánosan érvényesek.

Az elérhető legjobb technikákhoz kapcsolódó kibocsátási szintek

Az e BAT-következtetésekben szereplő, a vízbe történő kibocsátások tekintetében elérhető legjobb technikákhoz kapcsolódó kibocsátási szintek (BAT-AEL-ek) µg/l-ben vagy mg/l-ben (a kibocsátott anyag egységnyi térfogatú vízhez viszonyított tömegeként) kifejezett koncentrációszintekre értendők.

Eltérő rendelkezés hiányában a BAT-AEL-ek a 24 órás térfogatáram-arányos egyesített minták térfogatárammal súlyozott éves átlagára vonatkoznak, melyek mintavétele az adott paraméter tekintetében meghatározott minimális gyakoriság és normál üzemi körülmények mellett történt. Időarányos mintavétel alkalmazható, feltéve hogy igazolható a térfogatáram megfelelő stabilitása.

A paraméter (c_w) térfogatárammal súlyozott éves átlagos koncentrációját a következő egyenlettel kell kiszámítani:

$$c_w = \sum_{i=1}^{n} c_i q_i / \sum_{i=1}^{n} q_i$$

ahol:

n = a mérések száma,

c_i = a paraméter átlagos koncentrációja az i sorszámú mérés során,

q_i = átlagos áramlási sebesség az i sorszámú mérés során.

Csökkentési hatásfok

Az összes szerves szén (TOC), a kémiai oxigénigény (KOI), az összes nitrogén (TN) és az összes szervetlen nitrogén (N_{inorg}) esetében az e BAT-következtetésekben említett átlagos csökkentési hatásfok kiszámítása (lásd: 1. és 2. táblázat) a terheléseken alapul, és magában foglalja a szennyvíz előtisztítását (10. BAT c) pont) és végső tisztítását (10. BAT d) pont) is.

FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

E BAT-következtetések céljából az alábbi meghatározásokat kell alkalmazni:

Használt kifejezés	Fogalommeghatározás
Új üzem	A létesítmény területén e BAT-következtetések közzétételét követően első ízben engedélyezett, vagy e BAT-következtetések közzétételét követően teljes körűen felújított üzem.
Meglévő üzem	Újnak nem minősülő üzem.

Használt kifejezés	Fogalommeghatározás
Biokémiai oxigénigény (BOI_5)	A szerves anyag 5 nap alatt történő biokémiai oxidációjához (szén-dioxiddá alakulásához) szükséges oxigénmennyiség. A BOI a biológiailag lebontható szerves vegyületek tömegkoncentrációjának egyik mutatójaként szolgál.
Kémiai oxigénigény (KOI)	A szerves anyag teljes oxidációjához (szén-dioxiddá alakulásához) szükséges oxigénmennyiség. A KOI a szerves vegyületek tömegkoncentrációjának mutatójaként szolgál.
Összes szerves szén (TOC)	Az összes szerves szén mennyisége, C-ként kifejezve, amely magában foglalja az összes szerves vegyületet.
Összes lebegőanyag (TSS)	Az összes lebegőanyag tömegkoncentrációja üvegszálas szűrőkkel végzett szűréssel és gravimetriás módszerrel mérve.
Összes nitrogén (TN)	A N-ben kifejezett összes nitrogén a szabad ammóniát és ammóniumot (NH_4–N), a nitriteket (NO_2–N), a nitrátokat (NO_3–N) és a szerves nitrogénvegyületeket foglalja magában.
Összes szervetlen nitrogén (N_{inorg})	A N-ben kifejezett összes szervetlen nitrogén a szabad ammóniát és ammóniumot (NH_4–N), a nitriteket (NO_2–N) és a nitrátokat (NO_3–N) foglalja magában.
Összes foszfor (TP)	A P-ban kifejezett összes foszfor az összes szervetlen és szerves, oldott vagy részecskékhez kötött foszforvegyületet foglalja magában.
Adszorbeálható halogéntartalmú szerves vegyületek (AOX)	A Cl-ban kifejezett adszorbeálható halogéntartalmú szerves klór-, bróm- és jódvegyületek összessége.
Króm (Cr)	A Cr-ban kifejezett króm az összes szervetlen és szerves, oldott vagy részecskékhez kötött krómvegyületet foglalja magában.
Réz (Cu)	A Cu-ban kifejezett réz az összes szervetlen és szerves, oldott vagy részecskékhez kötött rézvegyületet foglalja magában.
Nikkel (Ni)	A Ni-ben kifejezett nikkel az összes szervetlen és szerves, oldott vagy részecskékhez kötött nikkelvegyületet foglalja magában.
Cink (Zn)	A Zn-ben kifejezett nikkel az összes szervetlen és szerves, oldott vagy részecskékhez kötött cinkvegyületet foglalja magában.
Illékony szerves vegyületek (VOC)	A 2010/75/EU irányelv 3. cikkének (45) bekezdése szerint meghatározott illékony szerves vegyületek.
Diffúz VOC-kibocsátások	Az elvezetetlen VOC-kibocsátások, amelyek származhatnak „felületi” forrásokból (pl. tartályokból) vagy pontszerű forrásokból (pl. vezetékek illesztékeiből).
Fugitív VOC-kibocsátások	A pontszerű forrásokból származó diffúz VOC-kibocsátások.
Fáklyázás	Az ipari műveletekből származó hulladékgázok éghető vegyületeinek elégetésére szolgáló, nyílt lánggal végzett magas hőmérsékletű oxidáció. A fáklyázást elsősorban a tűzveszélyes gázok biztonsági okokból való elégetésére vagy nem rutinszerű üzemi feltételek esetén alkalmazzák.

1 **Környezetközpontú irányítási rendszerek (kir)**

1. BAT Az átfogó környezeti teljesítmény javítása érdekében alkalmazandó BAT egy olyan környezetközpontú irányítási rendszer (továbbiakban: KIR) bevezetését és működtetését jelenti, amely magában foglalja a következőket:

i. vezetői elkötelezettség, felsővezetői szinten is;

ii. a létesítmény folyamatos fejlesztését magában foglaló környezeti politika vezetés általi meghatározása;

iii. a szükséges eljárások, célkitűzések és célok megtervezése és kialakítása a pénzügyi tervezéssel és beruházással összhangban;

iv. az eljárások megvalósítása, különös tekintettel az alábbiakra:

a) szervezeti felépítés és felelősség;

b) toborzás, képzés, tudatosság és kompetencia;

c) kommunikáció;

d) a munkavállalók bevonása;

e) dokumentálás;

f) hatékony folyamatirányítás;

g) karbantartási programok;

h) vészhelyzetekre való felkészülés és reagálás;

i) a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelés biztosítása;

v. a teljesítmény ellenőrzése és javító intézkedések megtétele, különös tekintettel a következőkre:

a) nyomon követés és mérés (lásd: Az ipari kibocsátásokról szóló irányelv hatálya alá tartozó létesítményekből (IED-létesítmények) származó, levegőbe és vízbe történő kibocsátások monitoringjára vonatkozó referenciajelentés – ROM);

b) javító és megelőző intézkedések;

c) nyilvántartások vezetése;

d) független (amennyiben megvalósítható), belső vagy külső auditok annak megállapítása érdekében, hogy a KIR összhangban van-e a tervezett intézkedésekkel, valamint hogy megfelelően vezették-e be és tartják-e fenn;

vi. a KIR-nek, valamint folyamatos alkalmasságának, megfelelőségének és hatékonyságának a felülvizsgálata a felső vezetés részéről;

vii. a tisztább technológiák fejlesztéseinek nyomon követése;

viii. Az üzem jövőbeli végső leszereléséből származó környezeti hatások figyelembe vétele már az új üzem tervezési fázisában, valamint az üzem teljes élettartama során;

ix. rendszeres ágazati referenciaértékelés;

x. hulladékgazdálkodási terv (lásd: 13. BAT)

Kifejezetten vegyipari tevékenységek esetében a BAT szerint a KIR-nek a következő jellemzőkkel kell rendelkeznie:

xi. több üzemeltető által használt létesítmények/telephelyek esetében olyan megállapodás megkötése, amely meghatározza az egyes üzemek üzemeltetőinek szerepeit, kötelezettségeit és működési eljárásaik összehangolását a különböző üzemeltetők közötti együttműködés megerősítése érdekében;

xii. a szennyvíz- és a hulladékgázáramokra vonatkozó nyilvántartás vezetése (lásd: 2. BAT).

Bizonyos esetekben a KIR részét alkotják a következők is:

xiii. bűzszennyezés elleni intézkedési terv (lásd: 20. BAT);

xiv. zajvédelmi intézkedési terv (lásd: 22. BAT).

Alkalmazási terület

A KIR alkalmazási köre (pl. részletessége) és jellege (pl. hogy szabványosított-e, vagy sem) általában a létesítmény jellegével, méretével és összetettségével, valamint lehetséges környezeti hatásainak körével függ össze.

2. BAT A vízbe és levegőbe történő kibocsátások és a vízfelhasználás csökkentésének elősegítése érdekében alkalmazandó BAT a szennyvíz- és hulladékgázáramok nyilvántartásának létrehozását és vezetését jelenti, amelyet a KIR keretében kell megvalósítani (lásd: 1. BAT), és amely a következő elemeket foglalja magában:

i. a vegyipari gyártási folyamatokra vonatkozó információk, beleértve a következőket:

   a) a kémiai reakciók egyenletei, a melléktermékeket is feltüntetve;

   b) a kibocsátások eredetét bemutató egyszerűsített folyamatábrák;

   c) a folyamatintegrált technikák és a forrásnál történő szennyvíz-/hulladékgáz-tisztítás leírása, beleértve ezek hatékonyságát is;

ii. a szennyvízáramok jellemzőinek a lehető legátfogóbb bemutatása, kitérve például a következő jellemzőkre:

   a) a szennyvízáram, a pH-érték, a hőmérséklet és a vezetőképesség átlagos értékei és változásai;

   b) a releváns szennyezőanyagok/paraméterek (pl. KOI/TOC, nitrogénvegyületek, foszfor, fémek, sók, egyes szerves vegyületek) átlagos koncentrációja, terhelési értékei és ezek változásai;

   c) a biológiai eltávolíthatóságra vonatkozó adatok (pl. BOI, BOI/KOI arány, Zahn-Wellens-vizsgálat, biológiai gátlási potenciál [pl. nitrifikáció]);

iii. a hulladékgázáramok jellemzőinek a lehető legátfogóbb bemutatása, kitérve például a következő jellemzőkre:

   a) a gázáram, valamint a hőmérséklet átlagos értékei és változásai;

   b) a releváns szennyező anyagok/paraméterek (pl. VOC, CO, NO_X, SO_X, klór, hidrogén-klorid) átlagos koncentrációja, terhelési értékei és ezek változásai;

   c) gyúlékonyság, alsó és felső robbanási határértékek, reakcióképesség;

   d) olyan egyéb anyagok jelenléte, amelyek befolyásolhatják a hulladékgáz-tisztító rendszert vagy az üzembiztonságot (pl. oxigén, nitrogén, vízgőz, por).

2 **Ellenőrzés**

3. BAT A szennyvízáramok nyilvántartásában (lásd: 2. BAT) azonosított releváns kibocsátások esetében alkalmazandó BAT a fő technológiai paraméterek ellenőrzését jelenti (beleértve a szennyvízáram, a pH-érték és a hőmérséklet folyamatos ellenőrzését), amit a kulcsfontosságú pontokon kell elvégezni (pl. ahol a szennyvíz belép az előtisztításra és a végső tisztításra).

4. BAT A BAT a vízbe történő kibocsátások EN-szabványoknak megfelelő, legalább a következőkben megadott minimális gyakorisággal végzett ellenőrzését jelenti. EN-szabvány hiányában a BAT olyan ISO-, nemzeti vagy egyéb nemzetközi szabványok alkalmazását jelenti, amelyek az adatszolgáltatást tudományos szempontból egyenértékű minőségben tudják biztosítani.

Vegyi anyag/Paraméter	Szabvány(ok)	Az ellenőrzés minimális gyakorisága [1] [2]
Összes szerves szén (TOC) [3]	EN 1484	Naponta
Kémiai oxigénigény (KOI) [3]	Nem áll rendelkezésre EN-szabvány	
Összes lebegőanyag (TSS)	EN 872	
Összes nitrogén (TN) [4]	EN 12260	
Összes szervetlen nitrogén (N_{inorg}) [4]	Többféle EN-szabvány áll rendelkezésre	
Összes foszfor (TP)	Többféle EN-szabvány áll rendelkezésre	

Vegyi anyag/Paraméter		Szabvány(ok)	Az ellenőrzés minimális gyakorisága (1) (2)
Adszorbeálható halogéntartalmú szerves vegyületek (AOX)		EN ISO 9562	Havonta
Fémek	Cr	Többféle EN-szabvány áll rendelkezésre	
	Cu		
	Ni		
	Pb		
	Zn		
	Egyéb fémek, adott esetben		
Toxicitás (5)	Halikra *(Danio rerio)*	EN ISO 15088	Kockázatértékelés alapján, előzetes jellemzést követően kell meghatározni
	Vízibolha(*Daphnia magna Straus*)	EN ISO 6341	
	Lumineszcens baktérium (*Vibrio fischeri*)	EN ISO 11348 – 1, EN ISO 11348 – 2 vagy EN ISO 3-11348	
	Békalencse (*Lemna minor*)	EN ISO 20079	
	Algák	EN ISO 8692, EN ISO 10253 vagy EN ISO 10710	

(1) Az ellenőrzés gyakoriságát módosítani lehet, ha az adatsorok megfelelő stabilitást mutatnak.
(2) A mintavételi pontnak ott kell elhelyezkednie, ahol a kibocsátás elhagyja a létesítményt.
(3) A TOC és a KOI ellenőrzése egymás alternatívái. Az előnyben részesített megoldás az összes szerves szén ellenőrzése, mert ennek során nincs szükség rendkívül mérgező vegyületek alkalmazására.
(4) A TN és az N_{inorg} ellenőrzése egymás alternatívái.
(5) E módszerek megfelelő kombinációja is használható.

5. BAT A BAT a releváns forrásokból származó, levegőbe történő diffúz VOC-kibocsátások rendszeres ellenőrzését foglalja magában, amelyet az I–III. technikák megfelelő kombinációjával vagy nagy mennyiségű VOC kezelése esetén mindhárom technika együttes alkalmazásával kell elvégezni.

I. Gázmintavételi módszerek (pl. az EN 15446 szabványnak megfelelő hordozható eszközökkel) a legfontosabb berendezések korrelációs görbéivel összefüggésben.

II. Optikai gázérzékelési módszerek.

III. A kibocsátások kiszámítása a kibocsátási faktorok alapján rendszeres (pl. kétévente történő) mérésekkel alátámasztva.

Nagy mennyiségű VOC kezelése esetén az I–III. technikák hasznos kiegészítő módszere lehet a létesítmény kibocsátásának rendszeres időközönként történő átvilágítása és számszerűsítése abszorpcióalapú optikai technikákkal, pl. differenciálabszorpciós fényérzékeléssel és távméréssel (DIAL) vagy szolárokkultációs fluxusméréssel (solar occultation flux, SOF).

Leírás

Lásd a 6.2. szakaszt.

6. BAT A BAT a releváns forrásokból származó bűzkibocsátásoknak az EN szabványoknak megfelelő ellenőrzését jelenti.

Leírás

A kibocsátások ellenőrzését az EN 13725 szabványnak megfelelő dinamikus olfaktométerrel lehet elvégezni. A kibocsátás-ellenőrzést ki lehet egészíteni a bűzexpozíció mérésével/becslésével vagy a bűzhatás becslésével.

Alkalmazási terület

Az alkalmazhatóság azokra az esetekre korlátozódik, amelyekben várható vagy igazolt a zavaró szaghatás előfordulása.

3 **Vízbe történő kibocsátások**

3.1 *Vízfelhasználás és szennyvízképződés*

7. BAT A vízfelhasználás és a szennyvízképződés csökkentése érdekében alkalmazandó BAT a szennyvízáramok mennyiségének és/vagy a szennyezőanyag-terhelésnek a csökkentését, a szennyvíz termelési folyamaton belüli újrafelhasználásának fokozását, valamint a nyersanyagok visszanyerését és újrafelhasználását foglalja magában.

3.2 *A szennyvíz gyűjtése és elválasztása*

8. BAT A nem szennyezett víz szennyeződésének elkerülése és a vízbe történő kibocsátások csökkentése érdekében alkalmazandó BAT a nem szennyezett szennyvízáramoknak a tisztítást igénylő szennyvízáramoktól való elválasztását jelenti.

Alkalmazási terület

A nem szennyezett csapadékvíz elválasztása a meglévő szennyvízgyűjtő rendszereknél nem minden esetben alkalmazható.

9. BAT A vízbe történő ellenőrizetlen kibocsátások megelőzése érdekében alkalmazandó BAT a következőket foglalja magában: kockázatelemzés (pl. a szennyező anyag jellemzőinek, a további tisztítás hatásainak és a befogadó környezet tulajdonságainak figyelembevétele) alapján megállapított megfelelő tárolási pufferkapacitás létrehozása a normál üzemi körülményektől eltérő esetekben keletkező szennyvízáramok fogadására; és a további szükséges intézkedések meghozatala (pl. ellenőrzés, tisztítás, újrafelhasználás).

Alkalmazási terület

A szennyezett csapadékvíz átmeneti tárolása elválasztást igényel, ami a meglévő szennyvízgyűjtő rendszereknél nem minden esetben alkalmazható.

3.3 *Szennyvíztisztítás*

10. BAT A vízbe történő kibocsátások csökkentése érdekében alkalmazandó BAT egy olyan integrált szennyvízkezelési és -tisztítási stratégia alkalmazását foglalja magában, amely az alábbi fontossági sorrendben felsorolt technikák megfelelő kombinációját tartalmazza.

	Technika	Leírás
a)	Folyamatintegrált technikák ([1])	A vízszennyező anyagok képződését megakadályozó vagy mérséklő technikák.
b)	A szennyező anyagok visszanyerése a forrásnál ([1])	A szennyező anyagoknak a szennyvízgyűjtő rendszerbe való beleengedése előtti visszanyerésére szolgáló technikák.

	Technika	Leírás
c)	A szennyvíz előtisztítása ([1]) ([2])	A szennyező anyagok mennyiségének a szennyvíz végső tisztítása előtti csökkentésére szolgáló technikák. Az előtisztítást a forrásnál vagy az egyesített szennyvízáramokon is el lehet végezni.
d)	A szennyvíz végső tisztítása ([3])	A befogadó víztestbe való bekerülés előtti végső szennyvíztisztítási technikák, például előzetes tisztításra és primer tisztításra, biológiai tisztításra, nitrogéneltávolításra, foszforeltávolításra és/vagy a szilárd anyagok végső eltávolítására szolgáló technikák.

([1]) E technikák részletes leírását a vegyiparra vonatkozó egyéb BAT-következtetések tartalmazzák.
([2]) Lásd: 11. BAT.
([3]) Lásd: 12. BAT.

Leírás

Az integrált szennyvízkezelési és -tisztítási stratégia a szennyvízáramok nyilvántartásán alapul (lásd: 2. BAT).

A BAT-hoz kapcsolódó kibocsátási szintek (BAT-AEL-ek): lásd a 3.4. szakaszt.

11. BAT A vízbe történő kibocsátások csökkentése érdekében alkalmazandó BAT a szennyvíz végső tisztítása során megfelelő módon nem kezelhető szennyező anyagokat tartalmazó szennyvíz megfelelő technikákkal való előtisztítását foglalja magában.

Leírás

A szennyvíz előtisztítása az integrált szennyvízkezelési és -tisztítási stratégia (lásd: 10. BAT) keretében történik, és általában a következő célokat szolgálja:

— a végső szennyvíztisztítást végző üzem védelme (pl. a biológiai tisztítást végző üzem védelme a gátló vagy mérgező vegyületektől),

— olyan vegyületek eltávolítása, amelyek mennyisége nem csökkenthető megfelelő mértékben a végső tisztítás során (pl. mérgező vegyületek, biológiailag nehezen vagy nem lebontható szerves vegyületek, nagy koncentrációban jelen lévő szerves vegyületek vagy a biológiai tisztítás során a fémek),

— olyan vegyületek eltávolítása, amelyek máskülönben a gyűjtőrendszerből vagy a végső tisztítás során a levegőbe kerülnének (pl. illékony halogénezett szerves vegyületek, benzol),

— egyéb negatív hatásokkal rendelkező (pl. a berendezéseket korrodáló, más anyagokkal nem kívánt reakcióba lépő, a szennyvíziszapot szennyező) vegyületek eltávolítása.

A hígulás elkerülése érdekében az előtisztítást általában a forráshoz a lehető legközelebb kell elvégezni, különösen a fémek esetében. Egyes esetekben lehetőség van a megfelelő tulajdonságokkal rendelkező szennyvízáramok szétválasztására és gyűjtésére, hogy célzott kombinált előtisztításnak lehessen alávetni őket.

12. BAT A vízbe történő kibocsátások csökkentése érdekében alkalmazandó BAT a végső szennyvíztisztítási technikák megfelelő kombinációjának az alkalmazása.

Leírás

A szennyvíz végső tisztítása az integrált szennyvízkezelési és -tisztítási stratégia (lásd: 10. BAT) keretében történik.

A szennyvíz végső tisztítására szolgáló megfelelő technikák az adott szennyező anyagtól függően a következők lehetnek:

	Technika [1]	Jellemző szennyező anyagok, melyek mennyiségét így csökkentik	Alkalmazási terület
Előtisztítás és primer tisztítás			
a)	Kiegyenlítés	Minden szennyező anyag	Általánosan alkalmazható.
b)	Semlegesítés	Savak, lúgok	
c)	Fizikai elválasztás, pl. szűrővel, szitaszűrővel, homokfogóval, zsírfogóval vagy előülepítő tartállyal	Lebegőanyagok, olaj/zsír	
Biológiai tisztítás (szekunder tisztítás)			
d)	Eleveniszapos eljárás	Biológiailag lebontható szerves vegyületek	Általánosan alkalmazható
e)	Membrán-bioreaktor		
Nitrogéneltávolítás			
f)	Nitrifikáció/denitrifikáció	Összes nitrogén, ammónia	A nitrifikáció nem minden esetben alkalmazható magas kloridkocentráció (azaz kb. 10 g/l) esetén, és ha a kloridkoncentrációnak a nitrifikáció előtti csökkentését nem indokolják környezeti előnyök. Nem alkalmazható abban az esetben, ha a végső tisztítás nem foglalja magában a biológiai tisztítást.
Foszforeltávolítás			
g)	Kémiai kicsapatás	Foszfor	Általánosan alkalmazható.
A szilárd anyagok végső eltávolítása			
h)	Koaguláció és flokkuláció	Lebegőanyagok	Általánosan alkalmazható.
i)	Ülepítés		
j)	Szűrés (pl. homokszűrés, mikroszűrés, ultraszűrés)		
k)	Flotálás		

[1] A technikák leírását lásd a 6.1. szakaszban.

3.4 *A vízbe történő kibocsátásokra vonatkozó, BAT-hoz kapcsolódó kibocsátási szintek*

Az 1., 2. és 3. táblázatban szereplő vízbe történő kibocsátásokra vonatkozó, BAT-hoz kapcsolódó kibocsátási szintek (BAT-AEL-ek) azokra a befogadó víztestbe jutó közvetlen kibocsátásokra vonatkoznak, amelyek a következő forrásokból származnak:

i. a 2010/75/EU irányelv I. melléklete 4. pontjában meghatározott tevékenységek;

ii. a 2010/75/EU irányelv I. melléklete 6.11. pontjában meghatározott, önálló üzemeltetésű szennyvízkezelő üzemek, amennyiben a fő szennyezőanyag-terhelésük a 2010/75/EU irányelv I. melléklete 4. pontjában meghatározott tevékenységekből származik;

iii. különböző forrásokból származó szennyvíz kombinált tisztítása, amennyiben a fő szennyezőanyag-terhelés a 2010/75/EU irányelv I. mellékletének 4. pontjában említett tevékenységekből származik.

A BAT-AEL-ek azon a ponton alkalmazandók, ahol a kibocsátás a létesítményből kilép.

1. táblázat

A TOC, a KOI és a TSS befogadó víztestbe jutó közvetlen kibocsátásaira vonatkozó BAT-AEL-ek

Paraméter	BAT-AEL (éves átlag)	Feltételek
Összes szerves szén (TOC) (1) (2)	10–33 mg/l (3) (4) (5) (6)	A BAT-AEL akkor alkalmazható, ha a kibocsátás meghaladja a 3,3 t/év mértéket.
Kémiai oxigénigény (KOI) (1) (2)	30–100 mg/l (3) (4) (5) (6)	A BAT-AEL akkor alkalmazható, ha a kibocsátás meghaladja a 10 t/év mértéket.
Összes lebegőanyag (TSS)	5,0–35 mg/l (7) (8)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja a 3,5 t/év mértéket.

(1) A biokémiai oxigénigényre (BOI) nem vonatkozik BAT-AEL. Tájékoztatásul: a biológiai szennyvíztisztítást végző üzemekből kilépő szennyvíz éves átlagos BOI_5-szintje általában ≤ 20 mg/l.

(2) Vagy a TOC-ra, vagy a KOI-ra vonatkozó BAT-AEL-t kell alkalmazni. Az előnyben részesített megoldás az összes szerves szén ellenőrzése, mert ennek során nincs szükség rendkívül mérgező vegyületek alkalmazására.

(3) A tartomány alsó határát jellemzően akkor lehet elérni, ha csak kevés befolyó szennyvízáram tartalmaz szerves vegyületeket, és/vagy ha a szennyvíz nagyrészt biológiailag könnyen lebontható szerves vegyületeket tartalmaz.

(4) A tartomány felső határa az éves átlagot tekintve 100 mg/l-re emelhető a TOC vagy 300 mg/l-re emelhető a KOI esetében, ha mindkét alábbi feltétel teljesül:
- A. feltétel: A csökkentési hatásfok éves átlagban ≥ 90 % (beleértve az előtisztítást és a végső tisztítást is).
- B. feltétel: Ha biológiai tisztítást alkalmaznak, az alábbi kritériumok legalább egyike teljesül:
  - Kisterhelésű biológiai tisztítási lépcső alkalmazása (azaz legfeljebb 0,25 kg KOI jut az iszap 1 kg szerves szárazanyag-tartalmára). Ez azt is jelenti, hogy a szennyvíz BOI_5-szintje ≤ 20 mg/l.
  - Nitrifikáció alkalmazása.

(5) A tartományok felső határát nem kell kötelezően alkalmazni, ha az összes alábbi feltétel teljesül:
- A. feltétel: A csökkentési hatásfok éves átlagban ≥ 95 % (beleértve az előtisztítást és a végső tisztítást is).
- B. feltétel: Lásd a (4)-es lábjegyzetnél szereplő B. feltételt.
- C. feltétel: A végső tisztításra belépő szennyvíz a következő tulajdonságokkal rendelkezik: TOC > 2 g/l (vagy KOI > 6 g/l) éves átlagban, és nagy arányban tartalmaz nehezen bontható szerves anyagokat.

(6) A tartomány felső határát nem kell kötelezően alkalmazni, ha a fő szennyezőanyag-terhelés metilcellulóz gyártásából származik.

(7) A tartomány alsó határát jellemzően szűrés (pl. homokszűrés, mikroszűrés, ultraszűrés, membrán-bioreaktor) alkalmazásával lehet elérni, felső határát pedig jellemzően akkor érik el, ha csak ülepítést alkalmaznak.

(8) Ez a BAT-AEL nem kell kötelezően alkalmazni, ha a fő szennyezőanyag-terhelés a Solvay-eljárással végzett szódagyártásból vagy titán-dioxid gyártásából származik.

2. táblázat

A tápanyagok befogadó víztestbe jutó közvetlen kibocsátásaira vonatkozó BAT-AEL-ek

Paraméter	BAT-AEL (éves átlag)	Feltételek
Összes nitrogén (TN) (1)	5,0–25 mg/l (2) (3)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja a 2,5 t/év mértéket.
Összes szervetlen nitrogén (N_{inorg}) (1)	5,0–20 mg/l (2) (3)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja a 2,0 t/év mértéket.
Összes foszfor (TP)	0,50–3,0 mg/l (4)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja a 300 kg/év mértéket.

(1) Vagy az összes nitrogénre, vagy az összes szervetlen nitrogénre vonatkozó BAT-AEL-t kell alkalmazni.
(2) A TN-re és N_{inorg}-ra vonatkozó BAT-AEL nem vonatkozik a biológiai szennyvíztisztítást nem alkalmazó létesítményekre. A tartomány alsó határát jellemzően akkor lehet elérni, ha a biológiai szennyvíztisztítást végző üzembe belépő szennyvíz nitrogéntartalma alacsony, és/vagy ha a nitrifikációt/denitrifikációt optimális körülmények között lehet elvégezni.
(3) A tartomány felső határa magasabb lehet, és éves átlagban 40 mg/l-re emelhető a TN vagy 35 mg/l-re emelhető az N_{inorg} esetében, ha az átlagos éves csökkentési hatásfok ≥ 70 % (beleértve az előtisztítást és a végső tisztítást is).
(4) A tartomány alsó határát jellemzően akkor lehet elérni, ha a biológiai szennyvíztisztítást végző üzem megfelelő működése érdekében foszfor hozzáadására kerül sor, vagy ha a foszfor nagyrészt fűtő- vagy hűtőrendszerekből származik. A tartomány felső határát jellemzően akkor érik el, ha a létesítmény foszfortartalmú vegyületeket állít elő.

3. táblázat

Az adszorbeálható szerves halogénvegyületek és a fémek befogadó víztestbe jutó közvetlen kibocsátásairavonatkozó BAT-AEL-ek

Paraméter	BAT-AEL (éves átlag)	Feltételek
Adszorbeálható szervesen kötött halogének (AOX)	0,20–1,0 mg/l (1) (2)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja a 100 kg/év mértéket.
Króm (Cr-ban kifejezve)	5,0–25 µg/l (3) (4) (5) (6)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja a 2,5 kg/év mértéket.
Réz (Cu-ban kifejezve)	5,0–50 µg/l (3) (4) (5) (7)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja az 5,0 kg/év mértéket.
Nikkel (Ni-ben kifejezve)	5,0–50 µg/l (3) (4) (5)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja az 5,0 kg/év mértéket.
Cink (Zn-ben kifejezve)	20–300 µg/l (3) (4) (5) (8)	A BAT-AEL akkor alkalmazandó, ha a kibocsátás meghaladja a 30 kg/év mértéket.

(1) A tartomány alsó határát jellemzően akkor érik el, ha a létesítmény kevés halogénezett szerves vegyületet használ vagy állít elő.
(2) A nehezen bontható anyagok magas terhelése miatt ez a BAT-AEL nem alkalmazható minden esetben, ha a fő szennyezőanyag-terhelés jódtartalmú röntgenkontrasztanyagok gyártásából származik. A magas terhelés miatt ez a BAT-AEL nem alkalmazható minden esetben akkor sem, ha a fő szennyezőanyag-terhelés propilén-oxid vagy epiklórhidrin klórhidrin-eljárással való gyártásából származik.
(3) A tartomány alsó határát jellemzően akkor érik el, ha a létesítmény a megfelelő fémekből (vegyületekből) csak keveset használ vagy állít elő.
(4) Ez a BAT-AEL nem alkalmazható minden esetben a szervetlen anyagokra, ha a fő szennyezőanyag-terhelés szervetlen nehézfémvegyületek gyártásából származik.
(5) Ez a BAT-AEL nem alkalmazható minden esetben, ha a fő szennyezőanyag-terhelés nagy mennyiségű, fémmel (pl. a Solvay-eljárásból származó szódával vagy titán-dioxiddal) szennyezett, szilárd szervetlen nyersanyag feldolgozásából származik.
(6) Ez a BAT-AEL nem alkalmazható minden esetben, ha a fő szennyezőanyag-terhelés szerves krómvegyületek gyártásából származik.
(7) Ez a BAT-AEL nem alkalmazható minden esetben, ha a fő szennyezőanyag-terhelés szerves rézvegyületek gyártásából vagy vinilklorid monomer/etilén-diklorid oxiklórozással való gyártásából származik.
(8) Ez a BAT-AEL nem alkalmazható minden esetben, ha a fő szennyezőanyag-terhelés szerves viszkózszál gyártásából származik.

A kapcsolódó ellenőrzést lásd itt: 4. BAT.

4 **Hulladék**

13. BAT A hulladéktermelés megelőzése vagy – ha ez nem kivitelezhető – az ártalmatlanításra küldött hulladék mennyiségének csökkentése érdekében alkalmazandó BAT olyan hulladékgazdálkodási terv kidolgozását és végrehajtását jelenti a KIR (lásd: 1. BAT) részeként, amely biztosítja – fontossági sorrendben – a hulladékképződés megelőzését, a hulladék újrafelhasználásra történő előkészítését, újrahasznosítását vagy más módon való visszanyerését.

14. BAT A további tisztítást vagy ártalmatlanítást igénylő szennyvíziszap mennyiségének és lehetséges környezeti hatásának csökkentése érdekében alkalmazandó BAT az alábbi technikák egyikének vagy kombinációjának alkalmazását foglalja magában.

	Technika	Leírás	Alkalmazási terület
a)	Kondicionálás	Az iszap sűrítése/víztelenítése során a feltételek javítására szolgáló kémiai kondicionálás (azaz koaguláló szerek és/vagy flokkuláló szerek hozzáadása) vagy termikus kondicionálás (azaz fűtés).	A szervetlen iszapok esetében nem alkalmazható. A kondicionálás szükségessége az iszap jellemzőitől és a sűrítő/víztelenítő berendezéstől függ.
b)	Sűrítés/víztelenítés	A sűrítés elvégezhető ülepítéssel, centrifugálással, flotálással, gravitációs szalagszűrőpréssel vagy dobszűrővel. A víztelenítés elvégezhető szalagszűrőpréssel vagy szűrőlapos préssel.	Általánosan alkalmazható.
c)	Stabilizálás	Az iszapstabilizálás kémiai kezelést, hőkezelést, aerob rothasztást és anaerob rothasztást foglal magában.	A szervetlen iszapok esetében nem alkalmazható. Nem alkalmazható a végső tisztítást megelőző rövid idejű kezelés esetén.
d)	Szárítás	Az iszap szárítására a hőforrással való közvetlen vagy közvetett kapcsolat révén kerül sor.	Nem alkalmazható azokban az esetekben, ahol hulladékhő nem áll rendelkezésre vagy nem használható.

5 **Levegőbe történő kibocsátások**

5.1 *Hulladékgázgyűjtés*

15. BAT A vegyületek visszanyerésének és a levegőbe történő kibocsátások csökkentésének elősegítése érdekében alkalmazandó BAT a kibocsátási források zárttá tételét és amennyiben lehetséges, a kibocsátások kezelését jelenti.

Alkalmazási terület

Az alkalmazást korlátozhatják a működtethetőséggel (a berendezéshez való hozzáféréssel), a biztonsági okokkal (az alsó robbanási határértékhez közeli koncentrációk elkerülése) és az egészségügyi kockázatokkal (ha az elzárt területen belül kezelői beavatkozás szükséges) kapcsolatos aggályok.

5.2 *Hulladékgáz-tisztítás*

16. BAT A levegőbe történő kibocsátások csökkentése érdekében alkalmazandó BAT egy olyan integrált hulladékgáz-kezelési és -tisztítási stratégia alkalmazását foglalja magában, amely folyamatintegrált és hulladékgáz-tisztítási technikákat is tartalmaz.

Leírás

Az integrált hulladékgáz-kezelési és -tisztítási stratégia a hulladékgázáramok nyilvántartásán alapul (lásd: 2. BAT), és elsőbbséget kapnak benne a folyamatintegrált technikák.

5.3 *Fáklyázás*

17. BAT A fáklyázás nyomán a levegőbe történő kibocsátások megelőzése érdekében alkalmazandó BAT a fáklyahasználatnak a biztonsági okokból indokolt esetekre és a nem rutinszerű üzemi feltételek (pl. beüzemelés, leállítás) esetére való korlátozását jelenti az egyik vagy mindkét alábbi technika alkalmazásával.

	Technika	Leírás	Alkalmazási terület
a)	Megfelelő üzemtervezés	A megfelelő kapacitású gázvisszanyerő rendszer biztosítását és a biztonsági visszacsapó szelepek alkalmazását jelenti.	Új üzemek esetében általánosan alkalmazható. A gázvisszanyerő rendszerek meglévő üzemekben utólag is kiépíthetők.
b)	Üzemirányítás	A fűtőgázrendszer kiegyensúlyozását és fejlett folyamatirányítási rendszer alkalmazását foglalja magában.	Általánosan alkalmazható.

18. BAT Amennyiben a fáklyahasználat elkerülhetetlen, a fáklyák levegőbe történő kibocsátásainak csökkentése érdekében alkalmazandó BAT az egyik vagy mindkét alábbi technikának az alkalmazását jelenti.

	Technika	Leírás	Alkalmazási terület
a)	A fáklyák megfelelő kialakítása	A füstmentes és megbízható működés, valamint a felesleges gázok hatékony égésének biztosítása érdekében optimalizálni kell a (zárt vagy védett) fáklyacsúcsok magasságát, nyomását, gőzzel, levegővel vagy gázzal való ellátását, típusát stb.	Új fáklyák esetében alkalmazható. A meglévő üzemekben az alkalmazási kört korlátozhatja pl. az üzem karbantartási leállása alatt a karbantartásra rendelkezésre álló idő.
b)	Ellenőrzés és nyilvántartás a fáklyák kezelése keretében	A fáklyázásra szánt gáz folyamatos ellenőrzése, a gázáram mérése és az egyéb paraméterek (pl. összetétel, hőtartalom, segédgázok aránya, gyorsaság, tisztítógáz-áram, szennyezőanyag-kibocsátás [pl. NO_X, CO, szénhidrogének, zaj]) becslése. A fáklyázási műveletekről készült nyilvántartások általában magukban foglalják a fáklyagáz mért/becsült összetételét, a fáklyagáz mért/becsült mennyiségét és a működtetés időtartamát. A nyilvántartás lehetővé teszi a kibocsátások számszerűsítését és a jövőbeli fáklyázás esetleges megelőzését.	Általánosan alkalmazható.

5.4 *Diffúz VOC-kibocsátások*

19. BAT A levegőbe történő diffúz VOC-kibocsátások megelőzése vagy – amennyiben ez nem kivitelezhető – csökkentése érdekében alkalmazandó BAT az alábbi technikák kombinációjának használatát foglalja magában.

	Technika	Alkalmazási terület
Üzemtervezéshez kapcsolódó technikák		
a)	A potenciális kibocsátási források számának korlátozása	Meglévő üzemek esetében az üzemeltetési követelmények korlátozhatják az alkalmazási kört.
b)	Az eljárás kibocsátáskorlátozó jellemzőinek maximalizálása	
c)	Szivárgásálló berendezések alkalmazása (lásd a 6.2. szakaszt).	
d)	A karbantartási tevékenységek megkönnyítése a potenciálisan szivárgó elemek hozzáférhetővé tétele révén.	

	Technika	Alkalmazási terület
Az üzem/berendezés tervezéséhez, összeállításához és üzembe helyezéséhez kapcsolódó technikák		
e)	Jól meghatározott és átfogó eljárások biztosítása az üzem/berendezés tervezéséhez és összeállításához. Ez magában foglalja a karimás kötéseknél a tervezett tömítési nyomás alkalmazását (a leírást lásd a 6.2. szakaszban).	Általánosan alkalmazható.
f)	A tervezési követelményeknek megfelelő, megbízható eljárások alkalmazása az üzem/berendezés üzembe helyezéséhez és átadásához.	
Üzemeltetéshez kapcsolódó technikák		
g)	A berendezések megfelelő karbantartása és kellő időben történő cseréje.	Általánosan alkalmazható.
h)	Kockázatalapú szivárgásészlelő és -javító (LDAR) program alkalmazása (a leírást lásd a 6.2. szakaszban).	
i)	Amennyire ésszerűen lehetséges, a diffúz VOC-kibocsátások megelőzése, forrásnál való összegyűjtése és tisztítása.	

A kapcsolódó ellenőrzést lásd itt: 5. BAT.

5.5 *Bűzkibocsátás*

20. BAT A bűzkibocsátás megelőzése vagy – amennyiben ez nem kivitelezhető – csökkentése érdekében alkalmazandó BAT egy szagkezelési terv kidolgozása, végrehajtása és rendszeres felülvizsgálata a KIR (lásd: 1. BAT) részeként, amely magában foglalja az alábbi elemek mindegyikét:

i. a megfelelő intézkedéseket és határidőket magában foglaló eljárásrend;

ii. a bűz ellenőrzésére szolgáló eljárásrend;

iii. az azonosított, bűzzel kapcsolatos eseményekre adott reagálások eljárásrendje;

iv. bűzmegelőzési és -csökkentési program, melyet a forrás(ok) beazonosítására, a bűzexpozíció mérésére/becslésére, a források kibocsátási jellemzőinek azonosítására, valamint a megelőzést és csökkentést szolgáló eljárások végrehajtására alakítottak ki.

A kapcsolódó ellenőrzést lásd itt: 6. BAT.

Alkalmazási terület

Az alkalmazhatóság azokra az esetekre korlátozódik, amelyekben várható vagy igazolt a zavaró szaghatás előfordulása.

21. BAT A szennyvíz gyűjtéséből és tisztításából, valamint az iszap kezeléséből származó bűzkibocsátás megelőzése vagy – amennyiben ez nem kivitelezhető – csökkentése terén a BAT az alábbi technikák egyikének vagy valamilyen kombinációjának alkalmazását jelenti.

	Technika	Leírás	Alkalmazási terület
a)	A tartózkodási idő minimalizálása	A szennyvíz és a szennyvíziszap gyűjtő- és tárolórendszerben való tartózkodási idejének minimalizálása, különösen anaerob körülmények között.	Meglévő gyűjtő- és tároló rendszerek esetében korlátozott alkalmazhatóság előfordulhat.
b)	Vegyszeres kezelés	Vegyi anyagok használata a bűzt kibocsátó vegyületek létrejöttének megakadályozása vagy csökkentése érdekében (pl. a kénhidrogén oxidációja vagy kicsapatása).	Általánosan alkalmazható.
c)	Az aerob tisztítás optimalizálása	Ez a következőket foglalhatja magában: i. az oxigéntartalom szabályozása; ii. a levegőztetési rendszer gyakori karbantartása; iii. tiszta oxigén használata; iv. a hab eltávolítása a tartályokból.	Általánosan alkalmazható.
d)	Zárttá tétel	A szennyvíz és a szennyvíziszap tisztítására szolgáló létesítmények lefedése vagy zárttá tétele a bűzt kibocsátó hulladékgáz további tisztításra való összegyűjtése érdekében.	Általánosan alkalmazható.
e)	Csővégi tisztítás	Ez a következőket foglalhatja magában: i. biológiai tisztítás; ii. termikus oxidáció.	A biológiai tisztítás csak olyan vegyületek esetében alkalmazható, amelyek vízben könnyen oldódnak és biológiailag könnyen eltávolíthatók.

5.6 *Zajkibocsátás*

22. BAT A zajkibocsátás megelőzése vagy – amennyiben ez nem kivitelezhető – csökkentése érdekében alkalmazandó BAT egy zajkezelési terv kidolgozását és végrehajtását jelenti a KIR (lásd: 1. BAT) részeként, amely magában foglalja az alábbi elemek mindegyikét:

i. a megfelelő intézkedéseket és határidőket magában foglaló eljárásrend;

ii. a zaj ellenőrzésére szolgáló eljárásrend;

iii. az azonosított, zajjal kapcsolatos eseményekre adott válaszok eljárásrendje;

iv. zajmegelőzési és -csökkentési program a forrás(ok) azonosítása, a zajexpozíció mérése/becslése, a források kibocsátási jellemzőinek azonosítása, valamint a megelőzést és/vagy csökkentést szolgáló intézkedések végrehajtása érdekében.

Alkalmazási terület

Az alkalmazhatóság azokra az esetekre korlátozódik, amelyekben várható vagy igazolt a zajártalom előfordulása.

23. BAT A zajkibocsátás megelőzése vagy – amennyiben ez nem kivitelezhető – csökkentése érdekében alkalmazandó BAT az alábbi technikák egyikének vagy valamilyen kombinációjának használatát foglalja magában.

	Technika	Leírás	Alkalmazási terület
a)	A berendezések és épületek megfelelő elhelyezése	A zajkibocsátó és a terhelési pont közötti távolság növelése és az épületek zajvédő falként történő alkalmazása.	Meglévő üzemek esetében a berendezések áthelyezését a helyhiány vagy a magas költségek korlátozhatják.
b)	Működtetés során megtett intézkedések	Idetartoznak a következők: i. a berendezések fokozott ellenőrzése és karbantartása; ii. lehetőség szerint a zárt területek ajtóinak és ablakainak bezárása; iii. a berendezések tapasztalt személyzet által történő üzemeltetése; iv. amennyiben lehetséges, a zajos tevékenységek éjszakai végzésének kerülése; v. zajcsökkentési intézkedések a karbantartási tevékenységek során.	Általánosan alkalmazható.
c)	Alacsony zajszintű berendezések	Ez magában foglalja az alacsony zajszintű kompresszorok, szivattyúk és a fáklyák használatát.	Csak új berendezések vagy a berendezések cseréje esetében alkalmazható.
d)	A zaj szabályozására szolgáló berendezések	Idetartoznak a következők: i. zajcsökkentő berendezések; ii. a berendezések szigetelése; iii. a zajos berendezések körülzárása; iv. az épületek hangszigetelése.	Az alkalmazási kört korlátozhatják a helyigénnyel kapcsolatos követelmények (meglévő üzemek esetében), valamint az egészségügyi és biztonsági megfontolások.
e)	Zajcsökkentés	Akadályok (pl. védőfalak, töltések és épületek) elhelyezése a zajkibocsátók és a terhelési pont közé.	Csak a meglévő üzemekre alkalmazható; mivel az új üzemek tervezése már szükségtelenné teszi e technika alkalmazását. Meglévő üzemek esetében az akadályok behelyezését a helyhiány korlátozhatja.

6 **A technikák leírása**

6.1 *Szennyvíztisztítás*

Technika	Leírás
Eleveniszapos eljárás	Az oldott szerves anyagok oxigénnel történő, a mikroorganizmusok anyagcseréjét felhasználó biológiai oxidációja. A (levegőként vagy tiszta oxigénként beadott) oldott oxigén jelenlétében a szerves összetevők szén-dioxiddá és vízzé bomlanak, vagy egyéb metabolitokká és biomasszává (azaz eleveniszappá) alakulnak át. A mikroorganizmusok szuszpenzióban vannak jelen a szennyvízben, és a teljes keverék levegőztetése mechanikusan történik. Az eleveniszap és a víz keveréke egy iszapleválasztó berendezésbe kerül, ahonnan az iszapot visszavezetik a levegőztető medencébe.
Nitrifikáció/denitrifikáció	Kétlépéses folyamat, amelyet jellemzően a biológiai szennyvíztisztítás részeként alkalmaznak. Az első lépés az aerob nitrifikáció, melynek során a mikroorganizmusok az ammóniumot (NH_4^+) oxidáció révén köztes termékként nitritté (NO_2^-), majd nitráttá alakítják (NO_3^-). A következő, oxigén nélküli lépés a denitrifikáció, melynek során a mikroorganizmusok nitrogéngázzá redukálják a nitrátot.

Technika	Leírás
Kémiai kicsapatás	Az oldott szennyező anyagok átalakítása nem oldódó vegyületekké kémiai kicsapószerek hozzáadása révén. A szilárd csapadék elválasztása ezután ülepítéssel, flotálással vagy szűréssel történik. Szükség esetén ezt mikroszűrés vagy ultraszűrés követheti. A foszfor kicsapatásához többértékű fémionokat (pl. kalciumot, alumíniumot, vasat) használnak.
Koaguláció és flokkuláció	A koaguláció és a flokkuláció a lebegőanyagok szennyvízből történő kiválasztására használatos, rendszerint egymást követő lépésekben végzett eljárások. A koaguláció úgy történik, hogy a lebegőanyagok töltésével ellentétes töltésű koaguláló szereket adnak a szennyvízhez. A flokkuláció pedig polimerek hozzáadását jelenti, melynek során a mikrorészecskék egymásnak ütköznek, és nagyobb egységekbe, úgynevezett flokkokba rendeződnek.
Kiegyenlítés	A szennyvízáramok és a szennyezőanyag-terhelések központi tartályokkal való kiegyenlítése a végső tisztítás előtt. A kiegyenlítés történhet decentralizált módon vagy más irányítási technikákkal is.
Szűrés	Egy porózus közegen való átvezetés (pl. homokszűrés, mikroszűrés és ultraszűrés) révén a szilárd anyagoknak a szennyvíztől való elválasztása.
Flotálás	A szilárd vagy folyékony részecskék elválasztása a szennyvíztől oly módon, hogy a vízbe finom eloszlású gázbuborékokat, általában levegőt juttatnak, melyekhez a részecskék hozzátapadnak. Ezáltal a folyadék felszínére kerülő részecskék összegyűlnek, és onnan fölözővel eltávolíthatók.
Membrán-bioreaktor	Az eleveniszap-tisztítás és a membránszűrés kombinációja. Két változatát alkalmazzák: a) külső visszaforgatás az eleveniszap-tartály és a membránmodul között; és b) a membránmodul bemerítése a levegőztetett eleveniszap-tartályba, ahol a szennyvizet átszűrik egy üreges szálakból álló membránon, a biomassza pedig a tartályban marad (ez a változat kevésbé energiaigényes és kisebb területű üzemeken is megvalósítható).
Semlegesítés	A szennyvíz pH-értékének semleges (körülbelül 7-es) szintre való beállítása vegyi anyagok hozzáadása révén. A pH-érték növelésére általában nátrium-hidroxidot (NaOH) vagy kalcium-hidroxidot ($Ca(OH)_2$), a pH-érték csökkentésére pedig kénsavat (H_2SO_4), sósavat (HCl) vagy szén-dioxidot (CO_2) használnak. A semlegesítés során egyes anyagok kicsapódhatnak.
Ülepítés	A lebegő részecskék és lebegőanyagok elválasztása gravitációs ülepítéssel.

6.2 *Diffúz VOC-kibocsátások*

Technika	Leírás
Szivárgásálló berendezések	A szivárgásálló berendezések a következőket foglalják magukban: — dupla tömítésű szelepek, — mágneskuplungos szivattyúk/kompresszorok/keverőművek, — tömítőanyagok helyett mechanikai tömítéssel ellátott szivattyúk/kompresszorok/keverőművek, — kritikus berendezésekre tervezett, szivárgásálló tömítő rendszerek (pl. spiráltekercsek, tömítőgyűrűk), — korrózióálló berendezések.

Technika	Leírás
Szivárgásészlelő és -javító (LDAR) program	A fugitív VOC-kibocsátásoknak a szivárgó komponensek felderítése, majd azt követő kijavítása vagy kicserélése révén történő csökkentésére irányuló strukturált koncepció. Jelenleg gázmintavételi (lásd az EN 15446 szabványt) és optikai gázérzékelési technikák állnak rendelkezésre a szivárgások felderítésére. **Gázmintavételi módszer**: az első lépés a felderítés, melyhez hordozható VOC-elemző készüléket használnak, amely méri a berendezés közelében a koncentrációt (pl. lángionizáció vagy fotoionizáció révén). A második lépés az összetevő zsákolása, hogy közvetlen mérést lehessen végezni a kibocsátási forrásnál. Ezt a második lépést egyes esetekben matematikai korrelációs görbék helyettesítik, melyek hasonló összetevőkön végzett nagy számú korábbi mérés eredményeiből készített statisztikákon alapulnak. **Optikai gázérzékelési módszerek**: az optikai gázérzékelés kis méretű, könnyű súlyú kézi kamerákat használ, melyek valós időben vizualizálni tudják a gázszivárgásokat, amelyek a képfelvételen „füstként" jelennek meg, az érintett eszköz valós képével együtt – ezzel a módszerrel könnyen és gyorsan lokalizálni lehet a jelentősebb VOC-szivárgásokat. Az aktív érzékelőrendszerek szórt infravörös lézerfény segítségével alkotnak képet, amely visszaverődik az összetevőről és a környezetéről. A passzív rendszerek a berendezés és környezetének természetes infravörös sugárzásán alapulnak
Termikus oxidáció	A hulladékgázáramban lévő éghető gázok és szaghatást keltő anyagok oxidációja, melynek során a szennyezőanyag-keveréket égetőkamrában levegővel vagy oxigénnel a keverék öngyulladási hőmérséklete fölé hevítik, majd magas hőmérsékleten tartják, amíg a keverék teljesen el nem ég szén-dioxiddá és vízzé. A termikus oxidáció egyéb elnevezései: égés, égetés vagy oxidáló égetés.
A tervezett tömítési nyomás alkalmazása a karimás kötéshez	Ez a következőket foglalja magában: i. hitelesített, jó minőségű, pl. az EN 13555 szabvány szerinti tömítés alkalmazása; ii. a lehető legmagasabb csavarterhelés kiszámítása, pl. az EN 1591–1 szabvány szerint; iii. a karima összeszereléséhez minősített berendezés alkalmazása; iv. a csavar meghúzásának ellenőrzése minősített szakember által.
A diffúz VOC-kibocsátások ellenőrzése	A gázmintavételi és optikai gázérzékelési módszerek leírását lásd a szivárgásészlelő és -javító program ismertetésénél. A létesítmény kibocsátásainak teljes átvilágítása és számszerűsítése a kiegészítő módszerek megfelelő kombinációjával, így pl. szolárokkultációs fluxusméréssel (Solar occultation flux, SOF) vagy differenciálabszorpciós fényérzékeléssel és távméréssel (DIAL) valósítható meg. Az így kapott eredmények felhasználhatók az időbeli trendek értékelésére, keresztellenőrzésekre, illetve a folyamatban lévő LDAR program módosítására/érvényesítésére. **Szolárokkultációs fluxusmérés (SOF)**: E technika alapja egy széles sávú infravörös- vagy ultraibolya-/láthatónapfény-spektrum rögzítése és a Fourier-transzformáció szerinti spektrometrikus elemzése egy adott földrajzi útvonal mentén, keresztezve a szélirányt és a VOC-felhőket. **Differenciálabszorpciós fényérzékelés és távmérés (DIAL)**: A DIAL egy differenciálabszorpciós fényérzékelést és távmérést alkalmazó lézeralapú technológia, amely a rádióhullám-alapú RADAR optikai megfelelője. A technika a lézer fénynyalábjainak a légköri aeroszolok által történő visszaverésén, valamint a teleszkóppal begyűjtött visszaverődő fény spektrumtulajdonságainak elemzésén alapul.

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/903 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2016. június 8.)

az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (3) bekezdése értelmében egy, a lovak környezetében előforduló kártékony rovarok elleni védekezés céljából permetrinnel impregnált lótakaróról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) 2015. szeptember 21-én Írország felkérte a Bizottságot, hogy az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (3) bekezdése értelmében döntsön arról, hogy egy, a lovak és környezetük rovarok (böglyök és istállólegyek) elleni védelmére forgalomba hozott lótakaró biocid terméknek, kezelt árucikknek vagy egyiknek sem minősül-e.

(2) Az Írország által benyújtott információk szerint a lótakaró két külön szövetrétegből áll, melyek közül a külső réteg permetrinnel impregnált, melyet a ló bőrétől egy nem impregnált belső réteg választ el. A permetrinnel való kezelés állítólag fokozza a takarónak a ló környezetében lévő kártékony rovarok elleni fizikai védelmi funkcióját, mivel a takaró külső rétegére leszálló rovarok elpusztulnak.

(3) A lótakaró célja olyan rovarok elleni védelem, amelyekre fennáll az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének g) pontjában foglalt károsító szervezet fogalma, mivel azok állatokra vagy emberekre ártalmas hatást gyakorolhatnak.

(4) Az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a károsító szervezetek elpusztítása, elriasztása, ártalmatlanná tétele, hatásuk kifejtésében való megakadályozása vagy azokkal szemben más gátló hatás kifejtése biocid funkció.

(5) A lótakaró az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt árucikk fogalmába tartozik, mivel a funkcióját a kémiai összetételnél nagyobb mértékben meghatározó különleges formával, felülettel vagy alakkal rendelkezik.

(6) A takaró az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének l) pontjában foglalt kezelt árucikk fogalmába tartozik, mivel szándékoltan, a lovak környezetében lévő rovarok elleni védelem céljával itatták át permetrinnel.

(7) Ezért annak meghatározásához, hogy a lótakaró kezelt árucikk vagy biocid termék-e, fontos megállapítani, hogy az egyezményes uniós útmutató ([2]) értelmében elsődleges biocid funkcióval rendelkezik-e.

(8) Mivel i. a lovak környezetében található kártékony rovarok nem ártalmasak magára a lótakaróra; ii. a takaróban lévő permetrin koncentrációja hasonló a biocid termékekben lévőhöz, és meghaladja a keratinnal táplálkozó textilkártevők ellen használt koncentrációt ([3]); iii. a takaróban található permetrin hatásmódja azonos a biocid termékekével; iv. a terméktájékoztatóban a rovarok elleni védelem mint biocid funkció nagyobb hangsúlyt és kiemelt fontosságot kap a lótakaró többi funkciójával (konkrétan a hideg időjárási viszonyok mérséklésével vagy az UV-védelemmel) szemben, a lótakaró tekinthető úgy, hogy elsődleges biocid funkciója van, és hogy megfelel az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt biocid termék fogalmának.

([1]) HL L 167., 2012.6.27., 1. o.

([2]) Útmutató – Gyakran feltett kérdések a kezelt árucikkekről (11. kérdés): https://circabc.europa.eu/w/browse/d7363efd-d8fb-43e6-8036-5bcc5e87bf22

([3]) A 18. terméktípus esetében a permetrin hatóanyag értékeléséről szóló értékelő jelentés (2.1.2.1. szakasz: Tervezett felhasználási terület/Funkció és a védekezés tárgyát képező szervezete(k): http://dissemination.echa.europa.eu/Biocides/ActiveSubstances/1342-18/1342-18_Assessment_Report.pdf

(9) Az 528/2012/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének megfelelően fontos annak mérlegelése is, hogy a lótakaró a 2001/82/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([1]) hatálya alá eshet-e, amennyiben megfelel az említett irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerinti állatgyógyászati készítmény fogalmának.

(10) Amennyiben a lótakarót nem helyi rovarölőként való használatra tervezték, és használata nem farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus hatások kiváltása révén a lovak valamely élettani funkciójának helyreállítására, javítására vagy módosítására, vagy orvosi diagnózis felállítása érdekében történik, valamint amennyiben a lótakarót nem valamely lóbetegség kezelésére vagy megelőzésére alkalmas tulajdonságokkal rendelkező termékként tüntetik fel, hanem a lovak környezetében esetlegesen előforduló és az állatokat esetleg zavaró rovaroktól való védelemre alkalmas árucikként, a lótakaró nem felel meg a 2001/82/EK irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében foglalt állatgyógyászati készítmény fogalmának, ezért az 528/2012/EU rendelet hatálya alá tartozik.

(11) Mivel az 528/2012/EU rendelet V. mellékletében meghatározott 18. terméktípus az ízeltlábúak (pl. rovarok, pókok és rákok) elleni védekezésre használt szereket foglalja magában – a riasztó- és csalogatószerek kivételével –, a lótakaró a 18. terméktípusba sorolandónak tekinthető. Ezenfelül, mivel a permetrinnek a 19. terméktípusba sorolandó biocid termékekben való használata nem képezi értékelés tárgyát, illetve nincs jóváhagyva ([2]), a lótakaróról nem állítható, hogy bármilyen riasztó funkciót is ellátna.

(12) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a Biocid Termékek Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A lovak környezetében előforduló kártékony rovarok elleni – riasztástól és csalogatástól eltérő – védelem céljából permetrinnel impregnált lótakaró az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának megfelelően biocid terméknek tekintendő, és az említett rendelet V. mellékletében meghatározott 18. terméktípusba sorolandó.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről

az elnök

Jean-Claude JUNCKER

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 2001. november 6-i 2001/82/EK irányelve az állatgyógyászati készítmények közösségi kódexéről (HL L 311., 2001.11.28., 1. o.).

([2]) A Bizottság 2014. október 16-i 1090/2014/EU végrehajtási rendelete a permetrinnek a 8. és a 18. terméktípusba tartozó biocid termékekben felhasználható létező hatóanyagként történő jóváhagyásáról (HL L 299., 2014.10.17., 10. o.).

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/904 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2016. június 8.)

az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (3) bekezdése értelmében a propán-2-ol-tartalmú kézfertőtlenítő termékekről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) Egy, az 528/2012/EU rendelet 41. cikke szerinti uniós engedélyezési eljárás alá tartozó kérelemmel összefüggésben Németország 2015. december 3-án felkérte a Bizottságot, hogy a rendelet 3. cikkének (3) bekezdése értelmében határozzon arról, hogy a forgalomba hozott, kézfertőtlenítésre (ideértve jelen esetben a sebészeti kézfertőtlenítést is) szánt, a rendelet 3. cikke (1) bekezdésének s) pontja értelmében biocid termékcsaládként engedélyeztetni kívánt egyes használatra kész propán-2-ol-tartalmú termékek (a továbbiakban: termékek) biocid termékeknek minősülnek-e.

(2) Németország úgy vélte, hogy a termékek a 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([2]) értelmében gyógyszerek, mert tervezett felhasználásuk alapján emberi betegségek megelőzése a céljuk, tekintettel arra, hogy használhatóak olyan helyeken és helyzetekben is, ahol és amikor a fertőtlenítés orvosilag ajánlott. Különösen ez a helyzet Németország szerint akkor, amikor a termékeket egészségügyi szakemberek műtét előtti kezelési eljárások során használják annak érdekében, hogy elkerüljék a mikroorganizmusok bekerülését a műtéti vágásba.

(3) A termékek célja az egyes olyan baktériumokkal, vírusokkal és gombákkal szembeni védekezés, amelyek – mivel az emberre ártalmas hatást gyakorolhatnak – az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének g) pontjában található fogalom meghatározás értelmében „károsító szervezetnek” minősülnek.

(4) Mivel a károsító szervezetek bármely módon való elpusztítása, elriasztása, ártalmatlanná tétele, hatásuk kifejtésében való megakadályozása vagy azokkal szemben más gátló hatás kifejtése biocid funkciónak számít, a termékek teljesítik a biocid termékek fogalmának a rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti meghatározását.

(5) Az 528/2012/EU rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével összhangban fontos megvizsgálni, hogy a termékek tartozhatnak-e a 2001/83/EK irányelv hatálya alá, azaz teljesítik-e a gyógyszer fogalmának az irányelv 1. cikkének 2. pontja szerinti meghatározását.

(6) Ha a termékek kizárólagos rendeltetése az, hogy a kézen előforduló mikroorganizmusok számát és ezáltal a mikroorganizmusok potenciálisan fertőzött kezekről való átjutásának kockázatát csökkentsék és azokat nem az ember valamely élettani funkciójának helyreállítása, javítása vagy módosítása, illetve az orvosi diagnózis felállítása érdekében alkalmazzák farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus hatások kiváltása révén, továbbá nem emberi betegségek kezelésére vagy megelőzésére készítik, akkor a termékek nem teljesítik a gyógyszer fogalmának a 2001/83/EK irányelv 1. cikkének 2. pontja szerinti meghatározását, ezért az 528/2012/EU rendelet hatálya alá tartoznak.

(7) Mivel az 528/2012/EU rendelet V. mellékletében meghatározott 1. termékcsoport olyan humán-egészségügyi célra használt termékeket tartalmaz, amelyeket elsősorban az emberi bőr vagy fejbőr fertőtlenítése céljából a bőrön, illetve a fejbőrön alkalmaznak, vagy alkalmazásuk során érintkeznek a bőrrel, illetve a fejbőrrel, a termékek az 1. termékcsoportba tartoznak.

([1]) HL L 167., 2012.6.27., 1. o.

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 2001. november 6-i 2001/83/EK irányelve az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről (HL L 311., 2001.11.28., 67. o.).

(8) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a Biocid Termékek Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A kézfertőtlenítésre (ideértve jelen esetben a sebészeti kézfertőtlenítést is) szánt, a mikroorganizmusok átjutásának kockázatát csökkentő propán-2-ol-tartalmú termékek az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében biocid termékeknek minősülnek, és a rendelet V. melléklete szerinti 1. termékcsoportba tartoznak.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2016. június 8-án.

a Bizottság részéről

az elnök

Jean-Claude JUNCKER

III

(Egyéb jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG 110/15/COL SZ. HATÁROZATA

(2015. április 8.)

az Innovation Norway által a Finnfjord AS részére nyújtott 16 millió NOK kiegészítő támogatás összeegyeztethetetlennek nyilvánításáról (Norvégia) [2016/905]

[*betekinthető változat*] (*)

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG (A TOVÁBBIAKBAN: A HATÓSÁG),

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra (a továbbiakban: az EGT-megállapodás) és különösen annak 61. cikkére és 26. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra (a továbbiakban: a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás) és különösen annak 24. cikkére,

tekintettel a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyvére (a továbbiakban: 3. jegyzőkönyv) és különösen a II. rész 7. cikkének (5) bekezdésére,

mivel:

I. TÉNYEK

1. Az eljárás

(1) 2011-ben a Finnfjord AS (a továbbiakban: Finnfjord) vállalkozás 175 millió NOK állami támogatást kapott az Energiaalap programból (lásd lent) egy energetikai hasznosítási rendszer kiépítésére ferroszilícium gyártólétesítményében. Ennek a támogatásnak az odaítélését a Hatóság No 39/11/COL sz. határozatával [1] jóváhagyta.

(2) A 2012 novemberében kezdeményezett prenotifikációs megbeszéléseket követően a norvég hatóságok 2013. június 26-i levelükben a 3. jegyzőkönyv I. része 1. cikke (3) bekezdésének megfelelően bejelentették az Innovation Norway (a továbbiakban: IN) nevű állami tulajdonú társaságtól származó, a Finnfjord AS (a továbbiakban: Finnfjord) részére nyújtott kiegészítő támogatást [2]. Ez az intézkedés a jelenlegi határozat tárgya.

(*) Ez a határozat betekinthető változata, a szakmai titoktartási kötelezettség hatálya alá eső információkat nem tartalmazza. Az eltávolított információkat […] jelzi. Az eltávolított számadatok esetében adott esetben a számadat nagyságrendjét jelző tartomány került feltüntetésre.

([1]) HL C 278., 2011.9.22., 6. o., valamint az 51. EGT-kiegészítés, 2011.9.22., 1. o.

([2]) Dokumentumszám: 676810, 676812, 676814-676816, 676819, 676822, 676823, 676825-676827, 676829 és 676832-676834.

(3) A Hatóság 2013. július 5-én kelt levelében ([1]) további tájékoztatást kért a norvég hatóságoktól. 2013. augusztus 19-i levelükben ([2]) a norvég hatóságok választ adtak. A Hatóság 2013. augusztus 28-án kelt levelében ([3]) további tájékoztatást kért. 2013. szeptember 18-i levelükben ([4]) a norvég hatóságok választ adtak. A Hatóság 2013. november 13-án kelt levelében ([5]) arról tájékoztatta a norvég hatóságokat, hogy elfogadta 445/13/COL sz. határozatát a bejelentett intézkedéssel kapcsolatosan megindítandó hivatalos vizsgálati eljárásról.

(4) 2014. február 21-i e-mailjükben ([6]) a norvég hatóságok megtették észrevételeiket a határozattal kapcsolatosan. 2014. április 10-én, a norvég hatóságokkal és a Finnfjorddal bizalmas információkról folytatott hosszas egyeztetések után a határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* és az EGT-kiegészítésben ([7]). Harmadik félként csak a Finnfjord nyújtott be észrevételeket ([8])). Ezen észrevételeket a 2014. május 13-i keltezésű levéllel ([9]) továbbították a norvég hatóságoknak. 2014. június 6-i levelükben ([10]) a norvég hatóságok megtették észrevételeiket a harmadik fél észrevételeivel kapcsolatosan. 2014. szeptember 25-i e-mailjében ([11]) a Finnfjord további észrevételeket tett. A Hatóság 2014. október 8-i e-mailjében ([12]) további információt kért a Finnfjordtól. A Finnfjord 2014. október 24-i és 27-i e-mailben ([13]) válaszolt. Ezen kiegészítő észrevételeket és információkat a 2014. október 27-i keltezésű levéllel ([14]) továbbították a norvég hatóságoknak. 2014. november 12-i levelükben ([15]) a norvég hatóságok választ adtak. 2014 novembere és 2015 januárja között a Hatóság informális e-mailes és telefonos kapcsolatot tartott a norvég hatóságokkal és a Finnfjorddal.

2. **A bejelentett intézkedés – a 16 millió NOK összegű támogatás**

(5) A bejelentett tervezett intézkedés az IN által a Finnfjord részére nyújtott 16 millió NOK összegű vissza nem térítendő közvetlen támogatás. Célja a projektköltségek [680–720] millió NOK-ról [körülbelül 800] millió NOK-ra történő megnövekedésének részbeni fedezése volt.

(6) Az IN 2012. december 10-i levelében értesítette a Finnfjordot a bejelentett intézkedés nyújtására vonatkozó határozatáról.

3. **Az IN és az SNN által nyújtott hitelek**

(7) Az IN kifejtette, hogy a Finnfjordnak további [80–95] millió NOK-ra volt szüksége az energetikai hasznosítási projekt befejezéséhez. A 16 millió NOK ennélfogva csak a költségnövekedés egy részét fedezte.

(8) A Finnfjordnak nyújtott 16 millió NOK-os közvetlen támogatással egyidejűleg az IN 18 millió NOK összegű hitelt is nyújtott a Finnfjordnak. Akkorra már a Finnfjord 100 millió NOK összegű hitelt vett fel az IN-től ugyanazon projekttel kapcsolatosan. A hitelek egyikét sem jelentették be a Hatóságnak. Az IN fenntartja, hogy ezeket piaci feltételek mellett nyújtották, ezért nem tartalmaznak állami támogatást az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében.

(9) Az IN-től kapott 18 millió NOK-os hitellel párhuzamosan a Finnfjord [45–60] millió NOK értékű hitelt kapott a SpareBank 1 Nord-Norge (a továbbiakban: SNN) pénzügyi intézménytől. A Finnfjord SNN-től kapott, a projekthez kapcsolódó meglévő hitelei [300–325] millió NOK összeget tettek ki.

(10) A 16 millió NOK közvetlen támogatás, és a két – 18 millió NOK és [45–60] millió NOK összegű – hitel összeadva lefedte a [80–95] millió NOK értékű költségnövekedést.

([1]) Dokumentumszám: 677212.
([2]) Dokumentumszám: 680603-680605 és 680866-680868.
([3]) Dokumentumszám: 681073.
([4]) Dokumentumszám: 683806, 683807, 683809, 683810, 683813, 683814, 683817 és 683819.
([5]) Dokumentumszám: 686086.
([6]) Dokumentumszám: 700230.
([7]) HL C 108., 2014.4.10., 2. o., valamint a 22. EGT-kiegészítés, 2014.4.10., 19. o.
([8]) A Finnfjord keltezetlen levele, amelyet a Hatóság 2014. április 16-án vett nyilvántartásba (dokumentumszám: 705906).
([9]) Dokumentumszám: 708022.
([10]) Dokumentumszám: 710453.
([11]) Dokumentumszám: 723413-723421 és 723424.
([12]) Dokumentumszám: 725001.
([13]) Dokumentumszám: 726975-726980 és 726985.
([14]) Dokumentumszám: 726981.
([15]) Dokumentumszám: 729928.

4. **Innovation Norway (a továbbiakban: IN)**

(11) Az IN az Innovation Norway-ről szóló törvénnyel ([1]) létesített állami tulajdonú társaság. A norvég állam az Önkormányzati és Regionális Fejlesztési Minisztériumon (51 %) és a 19 norvég megyei önkormányzaton (49 %) keresztül tulajdonosa a cégnek. Az IN-t közpénzekből finanszírozzák.

5. **Enova SF (a továbbiakban: Enova)**

(12) Az Enova SF (a továbbiakban: Enova) állami vállalkozás ([2]), amely a Kőolaj- és Energiaügyi Minisztériumon keresztül teljes egészében a norvég állam tulajdonában áll. Ez a cég felelős az Energiaalap program irányításáért, amely a Hatóság által a 125/06/COL ([3]) és 248/11/COL ([4]) sz. határozatokkal jóváhagyott, környezetvédelmet előmozdító állami támogatási program. Az Enovát közpénzekből finanszírozzák.

(13) Az Energiaalap program keretében az Enova támogatásra vonatkozó pályázatokat szervez, ahol a nyertes projektek a támogatási NOK-ra eső legjobb energiaeredménnyel rendelkeznek ([5]).

6. **Az energetikai hasznosítási projekt véglegesítése, valamint az Enova által nyújtott támogatás utolsó részletének kifizetése**

(14) Az Enova az egyedi támogatás utolsó 20 %-át csak a projekt zárójelentésének jóváhagyását követően fizeti ki ([6]). A Finnfjord sajtóközleménye ([7]) szerint az energetikai hasznosítási rendszer 2012. október 30-án kezdte meg működését. 2012. november 22-én az Enova jóváhagyta a Finnfjord zárójelentését. Az Enova 2012. november 23-án kifizette az utolsó 35 millió NOK értékű támogatást (a teljes, 175 millió NOK támogatás 20 %-át).

7. **A kedvezményezett – Finnfjord AS (a továbbiakban: Finnfjord)**

(15) A Finnfjord egy családi tulajdonban álló korlátozott felelősségű társaság. A tervezett támogatás által támogatott gyártólétesítmény Finnsnes-ben található, Troms megyében, amely Norvégia második legészakibb megyéje.

8. **Költségnövekedés**

(16) A Hatóság 2011. február 9-i 39/11/COL sz., az Enova által a Finnfjordnak nyújtott 175 millió NOK támogatást jóváhagyó határozatához vezető bejelentésben a Finnfjord energetikai hasznosítási projektjének költségvetését 511,66 millió NOK-ra becsülték. A támogatást a meglévő hűtőrendszer energetikai hasznosítási egységre való lecserélésére ítélték meg. A cél az volt, hogy évente 224 GWh teljesítményt generáljanak és 125 GWh vízgőzt hasznosítsanak. A becsült éves energiatermelés így 349 GWh-t tett ki.

(17) A jelenlegi bejelentés szerint 2011 februárjára a becsült költségvetés már 190 millió NOK-kal megnőtt, 511,66 millió NOK-ról 700 millió NOK-ra. E jelentős növekedés ellenére 2011. február 7-én a Finnfjord igazgatótanácsa úgy döntött, hogy folytatják a projektet. A Finnfjord ekkor nem igényelt több támogatást. A bejelentett támogatást nem a 700 millió NOK becsült összegre emelkedett költségek fedezésére nyújtották.

(18) A költségnövekedés oka nagyrészt a Finnfjord azon döntése volt, hogy a projektet kizárólag a gőzből történő villamosenergia-termelésre összpontosítsák (és nem a vízgőz hasznosítására) azáltal, hogy egy nagyobb teljesítményű gőzturbinát szereznek be. A turbinát 2011. január 7-én rendelték meg. A turbinára vonatkozó jogilag kötelező erejű szerződést 2011. február 23-án kötötték meg. A Finnfjord 2011. február 16-i keltezésű levelében tájékoztatta az Enovát arról, hogy egy nagyobb teljesítményű gőzturbinát rendelt meg, amely évente 344,5 GWh villamos energia előállítására képes. Ez a magasabb villamosenergia-termelés így közel volt a villamos energiából és gőzből együttesen nyerni tervezett 349 GWh teljesítményhez. A Finnfjord ezen az alapon kérte a gőzelőállítás kizárását a támogatott projektből. Az Enova 2011. február 17-i keltezésű levelében jóváhagyta a projekt módosulását.

([1]) LOV 2003-12-19-130 *Lov om Innovasjon Norge*.
([2]) Norvég nyelven: *Statsforetak*. Az Enova az állami vállalkozásokról szóló 1991. augusztus 30-i, 71. sz. törvénynek megfelelő szervezeti felépítéssel rendelkezik.
([3]) Az EFTA felügyeleti hatóság határozata 125/06/COL (2006. május 3.) a Norvég Energiaalapról (Norvégia) (HL L 189., 2008.7.17., 36. o.), valamint a 43. sz. EGT-kiegészítés, 2008.7.17., 1. o.
([4]) HL C 314., 2011.10.27., 4. o., valamint az 58. EGT-kiegészítés, 2011.10.27., 2. o.
([5]) Az Energiaalap program keretében nyújtott támogatásra vonatkozó pályázatokat a Hatóság 248/11/COL sz. (fent idézett) határozatának 27–36. pontja írja le.
([6]) Lásd a Hatóság 248/11/COL sz. (fent idézett) határozatának 37. pontját.
([7]) Elérhető a Finnfjord honlapján: http://www.finnfjord.no/weve_got_the_power.

(19) A Finnfjord a projekt szakaszában eredményjelentések útján folyamatosan tájékoztatta az Enovát. 2012. április 30-i jelentésében a Finnfjord a turbinaépítéshez, gőz- és kondenzációs csövekhez, valamint árkokhoz kapcsolódó további költségnövekedésekről számolt be. A kiegészítő költségek körülbelül 5 millió NOK-ot tettek ki. A Finnfjord a projekt teljes költségét még mindig a becsült 700 millió NOK-os érték alatt akarta tartani.

(20) 2012. június 29-i eredményjelentésében a teljes becsült költség 700 millió NOK maradt. Ugyanakkor ekkor már úgy becsülték, hogy a projektnek további [5–10] millió NOK költségnövekedéssel kell számolnia. Ezt a költségnövekedést a Finnfjord igazgatótanácsa 2012. június 19-i ülésén vitatta meg. A norvég hatóságok nem magyarázták meg, hogy a teljes [10–15] millió NOK összegű költségnövekedés ([…]) miért nem vezetett a 700 millió NOK becsült teljes költség kiigazításához a 2012. június 29-i eredményjelentésben.

(21) A norvég hatóságok kifejtették, hogy a Finnfjord valamikor 2012 tavaszán informális megbeszéléseket kezdeményezett az Enovával a megnövekedett projektkiadások fedezésére kiegészítő támogatás megszerzéséről. Az informális kapcsolatfelvételt követően 2012. július 5-én a Finnfjord hivatalosan is kiegészítő támogatásra pályázott az Enovánál. Ekkor a Finnfjord a teljes becsült kiadást [730–760] millió NOK-ra módosította.

(22) A Hatóságnak nyújtott információ szerint a Finnfjord – a költségvetés 2012. július 31-i véglegesített felülvizsgálata alapján – azt a következtetést vonta le, hogy a projekttel kapcsolatosan további költségek jelentkeznek, és a teljes becsült költséget [740] és [körülbelül 800] millió NOK közötti összegre emelték. A költségnövekedés a következők miatt következett be: a meglévő gépek átalakítása, három meglévő kemence átalakítása, a füstelvezetők átalakítása, a turbinaépület és más épületek berendezése, a vártnál hosszabb termeléskiesések, valamint a munkálatok és berendezések véglegesítése. A Finnfjord kiegészítő támogatást kért az Enovától annak biztosítása érdekében, hogy a projekt megfeleljen a jövedelmezőség belső feltételeinek. A Finnfjord 2012. szeptember 12-i eredményjelentésében fejtette ki a költségnövekedések okait.

(23) 2012 augusztus elején a Finnfjord informálisan megvitatta az Enovával a harmadik kemencével kapcsolatos munkálatok esetleges elhalasztását, és külön projektté való átminősítését annak érdekében, hogy – új projektként – az újabb támogatásra legyen jogosult az Enovától.

(24) 2012. augusztus 20-i keltezésű levelében az Enova elutasította a támogatási kérelmet.

(25) A Finnfjord 2012. szeptember 25-i igazgatótanácsi ülésén a teljes becsült költséget [körülbelül 800] millió NOK-ra módosították. A Finnfjord ezen igazgatótanácsi ülésén három fellépési lehetőséget fontoltak meg:

i. A projekt befejezését a költségemelkedésnek a társaság általános pénzforgalma terhére történő finanszírozásával.

ii. A harmadik kemencével kapcsolatos munkálatok elhalasztását, külön projektté való átminősítését és további támogatás kérvényezését az Enovától.

iii. [80–95] millió NOK kiegészítő finanszírozás megszerzését az Enovától (támogatás), az SNN-től (hitel) és az IN-től (hitel és támogatás) a projekt befejezése érdekében.

(26) Az igazgatótanács a harmadik lehetőség szerinti továbblépés mellett döntött.

(27) Az IN a Hatóságnak megküldte az igazgatótanácsi ülés jegyzőkönyvének kivonatát a harmadik lehetőségre nézve. Az Enovához és az IN-hez benyújtott, további támogatás iránti kérelmekre nézve a kivonat a következőket tartalmazta:

> „Az *Enovától és az* [IN-től] *származó esetleges vissza nem térítendő támogatások/hitelek az* [SNN-től származó] *likviditási hitel csökkentésére kerülnek közvetlenül felhasználásra.*" ([1])

([1]) A norvég hatóságok 2013. szeptember 18-án kelt levele (dokumentumszám: 683806). A Hatóság fordítása: *„Eventuelle tilskudd/lån fra Enova og Innovasjon Norge, vil gå til direkte reduksjon av omsøkte likviditetslån."*

(28) Az IN szerint az igazgatótanács arra a következtetésre jutott, hogy az első lehetőség szerinti fellépés alapvetően azt jelentené, hogy a projektet a Finnfjord hitelezőinek terhére finanszíroznák, ami jogilag nem volt ajánlott, és hosszú távon nem lett volna elfogadható megoldás. Ezen túlmenően az IN szerint az igazgatótanács nem mérlegelte a második lehetőséget valós cselekvési lehetőségként, mivel arra a következtetésre jutott, hogy a harmadik kemence munkálatainak elhalasztása túlzottan költséges lenne.

(29) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló hatósági határozatra tett észrevételeikben a norvég hatóságok tisztázták, hogy a végső teljes költség [körülbelül 800] millió NOK lett. A norvég hatóságok nem egyértelműsítették, hogy ez mikor véglegesült.

9. **A költségnövekedés áttekintése**

Dátum, esemény	A becsült költségvetés millió NOK-ban
A 2011. február 9-i 39/11/COL sz. határozatban leírt kezdeti költségvetés	511,66
2011. február 7., Finnfjord igazgatótanácsi ülés	[680–720]
2012. július 5., a Finnfjord további támogatásért folyamodik az Enovához	[730–760]
2012. július 31., a Finnfjord költségvetési felülvizsgálata	[740–790]
2012. szeptember 25., Finnfjord igazgatótanácsi ülés	[740–790]
Végső teljes költség	[körülbelül 800]

10. **Az IN által megítélt támogatás és a [80–95] millió NOK összegű csomag**

(30) 2012. augusztus 28-án a Finnfjord informális párbeszédet kezdeményezett az IN-nel és az SNN-nel annak érdekében, hogy beszerezze a projekt befejezésének finanszírozásához szükséges [80–95] millió NOK-ot.

(31) 2012. október 1-jei keltezésű levelében a Finnfjord hivatalosan is kiegészítő hitelért folyamodott az SNN-hez. A Finnfjord 2012. október 11-én folyamodott kiegészítő hitelért és támogatásért az IN-hez, a támogatási összeg meghatározása nélkül.

(32) Az SNN 2012 október közepe előtt [80–95] millió NOK összegű hitelt kínált a Finnfjordnak. Ugyanakkor az SNN ezt az ajánlatot az IN-nel előzetesen fennálló hitel biztosítékkal történő fedezése terhére tett biztosítékkal történő fedezésétől tette függővé ([1]). Az IN ezt a megoldást nem fogadta el. A Finnfjord, az SNN és az IN ehelyett a következő [80–95] millió NOK összegű finanszírozásról állapodott meg:

i. Az IN-től kapott 16 millió NOK összegű vissza nem térítendő támogatás.

ii. Az IN által nyújtott, 18 millió NOK összegű rövid lejáratú hitel [5–9] %-os (az IN kockázati hitelpolitikájával összhangban kiigazítható) kamatlábbal, amelyet azonos feltételekkel biztosítottak, mint az IN-től kapott 100 millió NOK előzetesen fennálló hitelt.

iii. Az SNN által nyújtott, [45–60] millió NOK összegű rövid lejáratú hitel […] havi NIBOR ([2]) + [300–600] bázispont kamatlábbal, amelyet azonos feltételekkel biztosítottak, mint az SNN-től kapott [300–325] millió NOK előzetesen fennálló hitelt.

([1]) Az IN szerint: „*Amikor a Finnfjord* […] *a* [80–95] *millió NOK finanszírozásért folyamodott, az* [SNN] *már jóváhagyott egy azonos összegű hitelt, de olyan biztosítéki feltételekkel, amelyek elfogadhatatlanok voltak az* [IN] *számára*” – az IN 2013. szeptember 18-i keltezésű, a Hatósághoz címzett levele, 12. o.

([2]) Norvég bankközi kamatláb.

(33) A [80–95] millió NOK összegű finanszírozási csomagot formalizálták, a Finnfjord pedig egy az SNN, IN és Finnfjord által 2012. december 12-én aláírt kiegészítő koordinációs megállapodás aláírásával fogadta ezt el. Ez, a három fél közötti kapcsolatot szabályozó megállapodás vonatkozott a Finnfjord és az SNN közötti hitelmegállapodásra (2012. december 12.), valamint a Finnfjord és az IN közötti hitelmegállapodásra (2012. december 10.).

(34) Míg az IN-től és SNN-től kapott hiteleket már folyósították, a Finnfjordnak nyújtott 16 millió NOK támogatást csak a Hatóság jóváhagyása esetén fizetik ki.

11. **Észrevételek**

11.1 ***A norvég hatóságok által hivatalos vizsgálati eljárás megindítására tett észrevételek***

(35) Az IN hangsúlyozza, hogy amikor a 16 millió NOK feltételes odaítéléséről döntött, nem mérlegelte a pénz Finnfjord részére történő meghitelezését, mivel a vállalkozás nem rendelkezett elegendő biztosítékkal [80–95] millió NOK összegű új hitel fedezetére.

(36) Arra nézve, hogy a Finnfjord miért nem folyamodott 2011 februárjában több támogatásért az Enovához, az IN egyértelművé tette, hogy az Enova egyoldalúan csökkentette az összeget 200 millió NOK-ról, és hangsúlyozta, hogy a 175 millió NOK megítélt támogatás kivételesen magas támogatási intenzitást képviselt, és egyetlen más projekt sem várhat hasonló támogatást. A Finnfjord ezért úgy vélte, hogy a további támogatás kérelmezése sikertelen lenne. Ugyanakkor a vállalkozás megváltoztatta álláspontját, amikor tudomást szerzett az Enova által megítélt 350 millió NOK-os támogatásról egy, az Elkem AS által kivitelezett szinte azonos projekthez ([1]).

(37) Az IN módosított táblázatot nyújtott be a Hatóság hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatában szereplő észrevételeinek figyelembevételét követően. A [körülbelül 800] millió NOK végső projektköltségre, 15 éves élettartamra, valamint a villamosenergia-termelésben az első három évben a 344,5 GWh maximum éves kapacitás eléréséig igazoltan fokozatosan bekövetkező növekedésre alapozva, az Enova-modell használatával számítva a megtérülési ráta a 16 millió NOK támogatás nélkül [körülbelül 9] %. A támogatással a megtérülési ráta [körülbelül 11] % lenne. Az IN előadta, hogy a projekt így nem nyereséges, figyelembe véve a Finnfjord általános befektetési politikáját, amely a társaság fő tevékenységi körén kívül eső ilyen jellegű befektetésekre nézve [10–20] % közötti megtérülési rátát ír elő.

(38) Az IN hangsúlyozza, hogy a Finnfjord a projekt folytatásával kapcsolatos döntését saját belső számításai alapján hozta meg, amely eltér a fentebb bemutatott (az Enova-modellre alapozott) számításoktól. Az IN megjegyzi, hogy nem kapta meg a Finnfjord belső számításait. Az IN megjegyzi, hogy az IN és az Enova közötti szemlátomást ellentétes nézetek valószínűleg az Enova és az IN belső szabályai és gyakorlatai közötti különbségekből fakadnak.

11.2 ***A Finnfjord mint harmadik fél észrevételei a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozat közzétételére válaszul***

(39) A Finnfjord egy általa a Hatóság határozatában nyilvánvalónak észlelt ellentmondásra hivatkozik, ahol a Hatóság egyrészt nem zárja ki egyértelműen, hogy a támogatásnak lehet ösztönző hatása a szóban forgó ügyben, de egyidejűleg felveti azt a kérdést, hogy a Finnfjord megfontolta-e a projekt leállítását, csökkentését vagy szüneteltetését. A Finnfjord hangsúlyozta, hogy bár az igazgatótanácsa egészen a 2012. szeptember 25-i üléséig a projekt befejezése mellett állt, ez nem tekinthető arra vonatkozó elképzelés vagy képesség kifejezésének, hogy a projektet minden áron befejezzék. A cég szerint a Hatóság rendelkezésére bocsátott tények és számadatok egyértelműen kimutatják, hogy a Finnfjord képtelen lenne a projektet kiegészítő finanszírozás nélkül befejezni. A Finnfjord nem tud további biztosítékot kínálni, ezért nem nyerhetett volna el további hitelfinanszírozást. A Finnfjord ezért elutasítja a Hatóság azon előzetes álláspontját, hogy a támogatás üdvözölt, de nem feltétlenül szükséges elem lett volna a finanszírozási csomagban.

([1]) Ezt a támogatást a Hatóság 304/13/COL sz. határozatával hagyta jóvá (HL C 330., 2013.11.14., 7. o., valamint 63. sz. EGT-kiegészítés, 2013.11.14., 5. o.).

(40) Az IN-hez hasonlóan a Finnfjord is hangsúlyozta, hogy az Enova 200 millió NOK-os támogatásának 175 millió NOK-ra történő csökkentése az Enova igazgatótanácsának egyoldalú politikai döntése volt. A Finnfjord rámutatott az Enova nyilatkozataiban álláspontja szerint fennálló több következetlenségre a projekthez nyújtott kiegészítő támogatás ösztönző hatásával kapcsolatosan, és hangsúlyozta, hogy az Enova és az IN szemlátomást ellentétes álláspontjai a támogatás ösztönző hatásáról nem járnak következményekkel, mivel az Enova politikája korlátozóbb jellegű, mint amelyet a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás ([1]) lehetővé tesz.

(41) Annak értékelése kapcsán, hogy a támogatás a megfelelő eszköz-e, a Finnfjord szemlátomást elutasítja azt az elképzelést, hogy ezt az értékelést a szóban forgó ügy konkrét körülményei alapján kell elvégezni, és ehelyett a 39/11/COL sz. határozatra utal vissza, amelyben a Hatóság úgy találta, hogy a 175 millió NOK kezdeti támogatás megfelelő eszköz volt a projektbe tett befektetések előmozdítására a projekt végrehajtása előtt.

(42) Az arányosság kérdését illetően a cég hangsúlyozta, hogy a projekt a kezdetben becsültnél kétszer költségesebbé vált. A 12,35 %-os megtérülési ráta a Finnfjord által megkövetelt nyereségességi skála alsó értéke körül volt. A 16 millió NOK nélküli módosított, [körülbelül 9] %-os megtérülési arányról kifejtették, hogy az sokkal alacsonyabb, mint amit a Finnfjord elfogadott volna, *„ha szabad akaratából cselekedhet”*. Még a 16 millió NOK-kal számolt [körülbelül 11] %-os megtérülési arányt is meglehetősen szerény megtérülésnek tartják. A Finnfjord a támogatás odaítélését az IN és az SNN között megosztott ésszerű tehernek tekintette, és hangsúlyozza, hogy a projekt hiteltőkéjét jelentősen megemelték. A fizetésképtelenség kockázatát kizárólag a cég viseli. Ezért a Finnfjord álláspontja szerint a támogatás egyértelműen nem vezet túlkompenzációhoz.

(43) A Finnfjord azon az állásponton van, hogy az IN-től származó további támogatás nem aknázza alá az Energiaalap program keretében a versenymechanizmust. A Finnfjord hangsúlyozta, hogy az Energiaalap program keretében működő versenymechanizmus célja pusztán annak megakadályozása, hogy a legkevésbé hatékony projektek támogatást kapjanak, amikor a kérvényezett összegek meghaladják a program költségvetését. A cég felhívta a Hatóságot, hogy mérlegelje, vajon az Energiaalap program keretében működő versenymechanizmusra vonatkozó preferencia összeütközésbe kerülhet-e a norvég hatóságok azon jogával, hogy a közpénzek kezelését saját maguk szervezhessék. Ebben a kontextusban a Finnfjord kijelentette, kétségei vannak aziránt, hogy a Hatóságnak a kumulációs szabályokon túlmenően van-e érvényes jogalapja annak biztosítására, hogy az egyedi támogatás odaítélése ne kerüljön összeütközésbe egy támogatási program működésével. A Finnfjord kifejtette, hogy a bejelentett támogatást nyílt és átlátható módon osztották el.

11.3 *A Finnfjord mint harmadik fél második körben tett észrevételei*

(44) A hivatalos vizsgálati eljárás során a Hatóság a Finnfjordtól mint harmadik féltől még egy alkalommal kapott észrevételeket, amelyekben a vállalkozás kifejtette, hogy saját likviditási hiánya 2012 őszén miként vezetett volna a projekt leállításához a kiegészítő finanszírozási csomag nélkül, amelyet viszont az IN által nyújtott támogatás tett lehetővé. A Finnfjord a Hatóság *Helguvík Aluminium Smelter* ügyben ([2]) hozott határozatára hivatkozott annak alátámasztásához, hogy a Finnfjord részére bejelentett támogatás miért bírt ösztönző hatással.

(45) A cég az SNN-től, a Finnfjord könyvelőjétől és elnökétől származó nyilatkozatokat nyújtott be a támogatás szükségességének igazolására. A vállalkozás ezen túlmenően benyújtott egy táblázatot, amely a projekt (IN által igazolt) nettó jelenértékének frissített számításait tartalmazza, amely alapján a támogatással [marginálisan negatív megtérülés] % jön ki. A Finnfjord hivatkozik a Hatóság és a Bizottság innovatív projektekkel kapcsolatos, előre nem látott költségekre vonatkozó gyakorlatára ([3]), ahol fix összeg helyett az ismeretlen teljes költség százalékában kifejezett támogatásokat az állami támogatási szabályok működésével összeegyeztethetőnek találták.

(46) A Hatóság kérésére a Finnfjord ezt követően benyújtotta az SNN, az IN és a Finnfjord által megkötött 2011. június 14-i és 2012. december 12-i két finanszírozási megállapodás másolatát, valamint a biztosítékfedezet hiányához kapcsolódó dokumentációt.

([1]) HL L 144., 2010.6.10., 1. o., valamint a 29. sz. EGT-kiegészítés, 2010.6.10., 1. o.

([2]) A *Helguvík Aluminium Smelter* ügyben hozott 344/09/COL sz. határozat (HL C 294., 2009.12.3., 17. o., valamint a 64. EGT-kiegészítés, 2009.12.3., 10. o.)

([3]) Ezek: a Hatóság *Test Centre Mongstad* ügyben hozott 503/08/COL sz. határozata (HL C 297., 2008.11.20., 11. o., valamint a 69. sz. EGT-kiegészítés, 2008.11.20., 2. o.) és a 117/2007 sz., A „Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH” telephelye „57 Profi-Start GmbH” általi szennyeződésmentesítésének bejelentett támogatási ügyében hozott bizottsági határozat (HL C 275., 2007.11.16., 2. o.).

11.4 ***A norvég hatóságok észrevételei a harmadik felek észrevételeiről***

(47) A norvég hatóságok megtették észrevételeiket a Finnfjord harmadik félként két körben nyújtott észrevételeivel kapcsolatosan. A norvég hatóságok egyetértettek a Finnfjorddal, és kisebb ténybeli kérdéseket pontosítottak a javasolt 16 millió NOK vissza nem térítendő támogatás finanszírozási forrásával kapcsolatosan. Mivel a vonatkozó forrásokból a támogatások kifizetését egyforma módon végzik, ezek a pontosítások nem bizonyultak alapvető fontosságúnak a Hatóság bejelentett intézkedéssel kapcsolatos értékeléséhez.

II. **ÉRTÉKELÉS**

1. **Az állami támogatás fennállása**

(48) Az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

> „Ha e megállapodás másként nem rendelkezik, összeegyeztethetetlen az e megállapodásban foglaltak érvényesülésével az EK-tagállamok vagy az EFTA-államok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a szerződő felek közötti kereskedelmet."

(49) Ez azt jelenti, hogy egy intézkedés akkor minősül az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak, ha az alábbi feltételek együttesen teljesülnek: az intézkedés: i. állami támogatás vagy azt állami forrásból nyújtják; ii. szelektív gazdasági előnyt tartalmaz a kedvezményezett számára; iii. hatással van a szerződő felek közötti kereskedelemre, és torzítja a versenyt.

(50) A támogatási intézkedést az állam által vagy állami forrásból kell nyújtani. Ebben a kontextusban fel kell idézni, hogy az IN állami cég, amelynek támogatásait a norvég állam finanszírozza. A bejelentett intézkedés ezért állami erőforrásokból finanszírozott, a Finnfjordra pedig egy, az állam által ellenőrzött állami szerv ruházza át a forrásokat. Ezért a Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy a támogatást állami forrásból nyújtják.

(51) A bejelentett intézkedés akkor minősül állami támogatásnak, ha olyan előnyt biztosít a Finnfjord számára, amely révén a szokásosan a saját költségvetéséből fizetendő költségek megfizetése alól mentesül. Az intézkedésnek továbbá szelektívnek kell lennie azáltal, hogy *„bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését részesíti előnyben"*. A 16 millió NOK közvetlen vissza nem térítendő támogatás olyan készpénztranszfer, amelyet a Finnfjord a szokásos üzleti tevékenysége körében nem kapott volna meg. A javasolt támogatást kizárólag a Finnfjord részére szánták. Ezért a Hatóság megállapítja, hogy ez a közvetlen vissza nem térítendő támogatás szelektív gazdasági előnyt jelent a Finnfjord számára.

(52) Az intézkedésnek alkalmasnak kell lennie a verseny torzítására vagy az EGT-megállapodás Szerződő Felei közötti kereskedelmet érintenie kell ahhoz, hogy az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősüljön. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a puszta tény, hogy egy intézkedés megerősíti egy vállalkozás helyzetét más, az EGT-közi kereskedelemben versenyző vállalkozásokkal szemben, elegendőnek minősül ahhoz, hogy az intézkedésről megállapítsák annak a Szerződő Felek közötti kereskedelemre való kihatását és a más EGT-államokban létesített vállalkozások közötti verseny torzítását ([1]). A Finnfjord ferroszilíciumot és mikroszilíciumot gyárt, amelyet az európai piacon értékesít ([2]). Ezért a Hatóság azt a következtetést vonta le, hogy a támogatás érinti az EGT-megállapodás Szerződő Felei közötti kereskedelmet, és torzítja az EGT-n belüli versenyt, mivel a kedvezményezett egy olyan ágazatban tevékenykedik, amelyben a Szerződő Felek között kereskedés zajlik.

(53) A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy az IN által a Finnfjord részére közvetlen támogatásként bejelentett, 16 millió NOK összegű vissza nem térítendő támogatás az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősül.

([1]) Lásd az E-6/98 sz., *Norvégia kontra EFTA Felügyeleti Hatóság* ügyben (EFTA bírósági jelentés 1999, 76. o.) hozott ítélet 59. pontját; továbbá a 730/79. sz., *Philip Morris Holland BV kontra az Európai Közösségek Bizottsága* ügyben hozott ítélet (EBHT 1980., 209. o.) 11. pontját: *„Ha az állam által vagy állami forrásokból nyújtott támogatás megerősíti egy vállalkozás helyzetét más versenyző vállalkozásokéhoz képest a Közösségen belüli kereskedelemben, az utóbbiakat a támogatás által érintett vállalkozásoknak kell tekinteni"*.

([2]) Lásd a Hatóság 39/11/COL sz. (fent idézett) határozatát.

2. **Eljárási követelmények**

(54) A 3. jegyzőkönyv I. része 1. cikkének (3) bekezdése értelmében *„az EFTA Felügyeleti Hatóságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatni kell a támogatás nyújtásának vagy módosításának tervéről (…). Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett állam a tervezett intézkedéseket nem hajtja végre."*

(55) A norvég hatóságok 2013. június 26-i keltezésű levelükben tettek bejelentést a 16 millió NOK támogatási intézkedésről. A támogatást a Hatóság jóváhagyásától függően ítélték oda feltételesen, és ennek következtében nem fizették ki.

(56) A kapott információkra hivatkozással úgy tűnik, hogy a támogatást egy olyan támogatási program alapján ítélték meg, amelyről a Hatóságnak nem tettek bejelentést, mivel a norvég hatóságok úgy vélték, hogy azt az akkor alkalmazandó általános csoportmentességi rendelet hatálya alá tartozik ([1]). Az Enovától és az IN-től származó támogatások beruházási támogatást jelentenek azonos vállalkozás részére azonos beruházási projekthez. A norvég hatóságok ezért arra a következtetésre jutottak, hogy a Finnfjordnak nyújtott vissza nem térítendő támogatást egyedileg kell bejelenteni, mivel az Enovától kapott támogatással együtt meghaladja azt a küszöbértéket, amely alapján az egyedi támogatások bejelentési kötelezettség alá esnek ([2]).

(57) A fentiek alapján a Hatóság azt a következtetést vonta le, hogy a norvég hatóságok eleget tettek a 3. jegyzőkönyv I. része 1. cikkének (3) bekezdéséből fakadó kötelezettségeiknek.

3. **Összeegyeztethetőség – Jogalap**

(58) Az IN érvei szerint a Finnfjordnak nyújtott támogatás összeegyeztethető az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontjával, mint környezetvédelmi célú állami támogatás. Az IN hangsúlyozta, hogy a szóban forgó támogatás nem megmentési támogatás.

(59) Az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek tekinthető *„az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás"*, amennyiben az ilyen támogatás az EGT-n belül nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket és a versenyt a közös érdekkel ellentétes mértékben.

(60) A Hatóság 39/11/COL sz. határozatával jóváhagyta az Energiaalap programból a Finnfjordnak az energetikai hasznosítási projekthez nyújtott támogatást, miután e támogatás részletes értékelését a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás 5. fejezetével összhangban elvégezte. A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy az Enovától származó bejelentett támogatás hozzájárult a környezet védelméhez azáltal, hogy a Finnfjordot egy energiamegtakarítási intézkedésre ösztönözte, amelyet a támogatás nélkül nem hozott volna meg.

(61) A Hatóság 2014. július 16-án – a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását követően – új iránymutatásokat fogadott el a 2014 és 2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai célú állami támogatásokra vonatkozóan (a továbbiakban: a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás) ([3]), amellyel felváltották a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatást ([4]). A Hatóság a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatást annak elfogadásától alkalmazza ([5]). Ezt az iránymutatást alkalmazza az iránymutatás elfogadását megelőzően bejelentett azon egyedi támogatásokra is, amelyek esetében az elfogadás dátumát követően kell határozatot hozni ([6]).

([1]) Az EGT-megállapodás XV. mellékletének 1j. pontjába foglalt, a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet (általános csoportmentességi rendelet) (HL L 214., 2008.8.9., 3. o.).
Lásd a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontját az akkor alkalmazandó általános csoportmentességi rendelet 7. cikkének (1) bekezdésével együtt értelmezve.
A 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja a következőképpen szól: „E rendelet nem alkalmazható azokra az egyedi támogatásokra, akár ad hoc támogatásként, akár program alapján nyújtották, amelyek bruttó támogatástartalma meghaladja a következő határértékeket (…) b) környezetvédelmi beruházási támogatás esetében: vállalkozásonként és beruházási projektenként 7,5 millió EUR;".

([2]) A 7. cikk (1) bekezdése a következőképpen szól: „Annak megállapítása során, hogy a 6. cikkben megállapított egyedi bejelentési határértékeket és a II. fejezetben megállapított maximális támogatási intenzitásokat betartják-e, a támogatott tevékenységre vagy projektre vonatkozó állami támogatási intézkedések teljes összegét kell figyelembe venni, függetlenül attól, hogy a támogatást helyi, regionális, nemzeti vagy közösségi forrásból finanszírozzák-e."

([3]) Sem a Hivatalos Lapban, sem az EGT-kiegészítésben nem került még közzétételre, a Hatóság honlapján elérhető: http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/.

([4]) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 237. pontja.

([5]) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 237. pontja.

([6]) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 238. pontja. A Hatóság megjegyzi, hogy a *jóváhagyott* támogatási programok alapján megítélt támogatásokra a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatást fogja alkalmazni akkor is, ha a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás alkalmazásának kezdetét követően kell határozatot hoznia. A szóban forgó ügyben azonban a Hatóság értelmezése alapján a bejelentett támogatást nem a Hatóság által jóváhagyott támogatási program alapján ítélték oda.

(62) A Hatóság energiamegtakarítási intézkedésként hagyta jóvá az Enovától származó támogatást. A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás nem rendelkezik energiamegtakarításra vonatkozó fejezettel, ehelyett egy energiahatékonyságról szóló fejezetet vezetett be ([1]). A Hatóság a bejelentett támogatás összeegyeztethetőségét a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás energiahatékonyságról szóló fejezete alapján értékeli.

(63) A Hatóság megjegyzi, hogy a szóban forgó ügyben a bejelentett intézkedés összeegyeztethetőségének értékelése nem lett volna jelentősen eltérő, ha a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatást alkalmazta volna. Ennek alátámasztására az alábbiakban mind a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás, mind pedig a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás vonatkozó alapelveire hivatkozik a Hatóság.

4. **A hivatalos vizsgálati eljárás hatóköre**

(64) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában, valamint a bejelentett intézkedésnek az akkor alkalmazott környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás alapján történő értékelése során a Hatóság hangsúlyozta, hogy – figyelembe véve azt a tényt, hogy az Enovától a Finnfjord energetikai hasznosítási projektjéhez nyújtott támogatás összeegyeztethetőségét már értékelte – nem vonta kétségbe, hogy a kiegészítő támogatás, a kezdeti támogatáshoz viszonyított relatíve kis összege piaci hiányosságot céloz. Ezen túlmenően azon feltételezés alapján, hogy a támogatás ösztönző hatással bírna és szükséges lenne, a Hatóság nem vonta kétségbe, hogy a versenytorzulás és a kereskedelemre gyakorolt hatás korlátozott lett volna, így összességében véve a mérleg pozitív lenne. E kérdésekkel ezért az alábbiakban nem foglalkozunk.

(65) A következő értékelés tárgya az, hogy a bejelentett támogatás ösztönző hatással bír-e és szükséges-e.

5. **Az összeegyeztethetőség értékelése**

5.1 ***A támogatás nem bír ösztönző hatással és nem is szükséges***

(66) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás ([2]) értelmében az EGT-megállapodás működésével való összeegyeztethetőség érdekében a támogatásnak ösztönző hatással kell bírnia. Az összeegyeztethetőség vizsgálatának alapvető eleme annak értékelése, hogy a bejelentett támogatás szükséges-e valódi ösztönző hatás teremtéséhez olyan beruházások elindítására, amelyeket egyébként nem valósítanának meg. Meg kell vizsgálni, hogy a támogatás szükséges-e a beruházás ösztönzéséhez, azaz a támogatás ténylegesen hozzájárul-e a kedvezményezett magatartásának olyan irányú megváltoztatásához, amelynek eredményeként a környezetvédelem szintje megnő ([3]).

(67) A Hatóság általános szabályként úgy tekinti, hogy nem áll fenn ösztönző hatás abban az esetben, ha a projekt már azt megelőzően elindult, hogy a kedvezményezett támogatásra vonatkozó kérelmet nyújtott be ([4]). Mivel a szóban forgó ügy kiegészítő támogatás kérdéséhez kapcsolódik, amely egy folyamatban lévő projekt költségnövekedését fedezte volna, a Hatóság nem tud a beruházás megkezdése előtt benyújtott támogatási kérelmek esetében megjelenő ösztönző hatás feltételezésére támaszkodni. 2011 februárjában a Finnfjord a 700 millió NOK értékű projektet a 175 millió NOK megítélt támogatás alapján kezdeményezte.

(68) A Hatóság azonban nem zárja ki a támogatás egy már megkezdett projektre gyakorolt ösztönző hatását, amennyiben a támogatás nyújtása egyértelműen biztosítja olyan projektek befejezését, amelyeket máskülönben nem fejeztek volna be, illetve a környezet olyan, fokozottabb védelmét, amely egyébként nem valósult volna meg ([5]). Ennek fényében a támogatás ösztönző hatásának értékelésekor alaposan meg kell vizsgálni az alternatív helyzetet is, vagyis azt, hogy a társaság mit tenne a támogatás nélkül.

(69) A vállalkozás 2012 októberében befejezte a projektet a támogatás kifizetése nélkül. A kapott információk és bizonyítékok alapján a Hatóság álláspontja szerint a Finnfjord 2011 februárját követően nem mérlegelte reális lehetőségként a projekt leállítását, terjedelme csökkentését vagy szüneteltetését a projekt 2012 októberi befejezéséig. Konkrétabban és hivatkozva az igazgatótanács 2012. szeptember 25-i ülésének következtetéseire,

([1]) Az iránymutatás 14. pontja (2) bekezdésében az „energiahatékonyságot” úgy határozzák meg, mint az a megtakarított energiamennyiség, amelyet valamely energiahatékonyság-javító intézkedés végrehajtása előtt és után mért és/vagy becsült fogyasztás alapján határoznak meg, biztosítva az energiafogyasztást befolyásoló külső feltételeknek megfelelő normalizálást.

([2]) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 139. és 44. pontja. Lásd még a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás 171–173., valamint a 27–29. pontját.

([3]) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 44. pontja. Lásd még a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás 142. pontját.

([4]) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 45. pontja. Lásd még a környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatás 143. pontját.

([5]) A T-162/06. sz., *Kronoply kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2009., 2. o.) 85. pontja. A C-117/09 P. sz., *Kronoply kontra Bizottság* ügyben tett fellebbezést (EBHT 2010, 370. o.) követően helyben hagyott ítélet.

úgy tűnik, hogy a vállalkozás – a kapcsolódó visszatartó hatású költségek miatt – nem vette komolyan fontolóra a projekt leállítását, a projekt egészének vagy részének elhalasztását, sem terjedelmének csökkentését. Az igazgatótanács 2012. szeptember 25-i ülése jegyzőkönyve azt jelzi, hogy a Finnfjord arra törekedett, hogy kiegészítő hitelfinanszírozást kapjon az SNN-től, valamint kiegészítő támogatást az Enovától és az IN-től, továbbá kiderül belőle, hogy minden potenciális támogatást közvetlenül annak a hitelnek a csökkentésére használtak volna fel, amelyet a Finnfjord a tervei szerint az SNN-től kapott volna.

(70) Ezt az állítást a vállalkozás vitathatatlanul alátámasztotta a Hatóság hivatalos vizsgálati eljárást indító határozatára tett észrevételeivel. Bár a társaság hivatkozik a kiegészítő [80–95] millió NOK finanszírozási szükségletre, és szemlátomást azt állítja, hogy éppen az a helyzet, amelybe került, mutatja, hogy a vállalkozás fontolóra vette a projekt elhagyását, ezt cáfolják a társaság által tett – a „szabad akarat" hiányára hivatkozó (lásd fent a (42) preambulumbekezdést) – más nyilatkozatok cáfolják, és mindenekelőtt az a tény, hogy a Finnfjord a projektet a támogatás kifizetése nélkül befejezte.

(71) Ha a társaság önmagától nem vélte úgy, hogy van más lehetősége, mint a projekt folytatása, a támogatás nem nyújthatott volna a cégnek ösztönzést, mivel a társaság – a támogatással vagy anélkül – befejezte volna a projektet. Más szavakkal: az alternatív helyzet az, hogy a Finnfjord késedelem és terjedelmi korlátozás nélkül befejezi a projektet, a támogatás nélkül is.

(72) A Hatóságot nem győzte meg az az érv, hogy a támogatás a [80–95] millió NOK-os finanszírozási csomag ösztönzője volt és egyben szükséges is ahhoz, különösen az SNN-től kapott [45–60] millió NOK hitelhez. Még ha az SNN hitele előfeltételként rögzíti is az IN által megítélt 16 millió NOK támogatást, a forrásokat (az SNN-től és az IN-től egyaránt) a Hatóság kiegészítő támogatásra vonatkozó előzetes jóváhagyása nélkül kifizették. Ez a hitelek vissza nem térítendő támogatástól való elkülönülését mutatja. Egy olyan hitelező, aki a támogatás tényleges kifizetését szabta volna a további finanszírozás feltételéül, megvárta volna a Hatóság jóváhagyását a további tőkehitel kihelyezése előtt, ha ez határozza meg a finanszírozási csomag meglétét. Ezen túlmenően a Hatóságnak nyújtott információ nem jelzi, hogy a Finnfjordnak azonnal vissza kellett volna fizetnie a hiteleket abban az esetben, ha a Hatóság nem hagyja jóvá a támogatást.

(73) Az EGT-megállapodás működésével való összeegyeztethetőség érdekében a támogatásnak szükségesnek kell lennie. A támogatás nem irányulhat egy tevékenység azon költségeire, amelyek a vállalkozásnál amúgy is felmerültek volna, és nem kompenzálhatja egy gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatát ([1]). Ugyanakkor a szóban forgó gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatának nem tekinthető, előre nem látható külső tényezők miatt felmerült további költségekre nyújtott támogatás összeegyeztethető lehet az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével ([2]).

(74) A Hatóság megjegyzi, hogy amikor a Finnfjord 2011 februárjában azzal szembesült, hogy a költségek 511,66 millió NOK-ról 700 millió NOK-ra emelkedtek, úgy határozott, hogy további támogatás igénylése nélkül folytatja a projektet. Ezért a vizsgálat szempontjából a releváns költség a [80–95] millió NOK emelkedés a 700 millió NOK-ról a [körülbelül 800] millió NOK-ra. Ez egy körülbelül […] %-os emelkedést jelent.

(75) A kapott információk alapján, a fenti (22) preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően a költségnövekedés a következőkből fakadt: a meglévő gépek átalakítása, három meglévő kemence átalakítása, a füstelvezetők átalakítása, a turbinaépület és más épületek berendezése, a vártnál hosszabb termeléskiesések, valamint a munkálatok és berendezések véglegesítése. Ezek olyan típusú költségnövekedések, amelyekkel a társaságnak számolnia kell, amikor ilyen típusú projektet tervez, és a szóban forgó gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatának tekinthetők. Ezért nem tekinthető úgy, hogy ezeket külső tényezők okozták volna, és nem tűnnek előre nem látható jellegűeknek sem. Az ügy ennek alapján eltérő a Finnfjord által hivatkozott *Helguvík Aluminium Smelter* ügytől ([3]). Abban az ügyben a támogatás kedvezményezettje nehézségekkel szembesült a kivételes jellegű 2008-as izlandi gazdasági válság alatt a finanszírozás megszerzése terén, ami olyan körülmény, amely jogszerűen minősíthető előre nem látható külső tényezőnek. A fentiek alapján a Hatóság álláspontja az, hogy a norvég hatóságok célja a bejelentett támogatási intézkedéssel a Finnfjord projekt kapcsán vállalt szokásos üzleti kockázatának kompenzációja.

(76) A Hatóság elismeri, hogy az értékelésének eredménye esetlegesen más lehetett volna, ha a norvég hatóságok a két fix összegű (az Enovától és később az IN-től származó) támogatási kifizetés helyett a projekt elszámolható kiadásai bizonyos százalékának fedezésére ítéltek volna meg támogatást. Különösen ez az eset állt volna fenn akkor, ha az előre nem látható költségek nagysága jelentős és a projekt innovatív jellegéhez, valamint ahhoz a tényhez kapcsolódik, hogy ezeket a költségeket természetüknél fogva nehezen lehet előre megbecsülni. Ugyanakkor ez az álláspont nem releváns a szóban forgó ügy tényei szempontjából.

([1]) A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 44. pontja.
([2]) A T-162/06. sz., Kronoply kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 2009., 2. o.) 88. pontja.
([3]) Lásd fent.

(77) A Hatóság hangsúlyozza, hogy a norvég hatóságoknak kell igazolniuk, hogy az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésétől való eltérés feltételei fennállnak ([1]). A norvég hatóságok (és a Finnfjord) által előadott tények és érvek nem győzték meg a Hatóságot arról, hogy az IN-től származó bejelentett támogatás ösztönző hatással bír vagy szükséges.

(78) A fentiek alapján a Hatóság azt a következtetést vonta le, hogy az IN által a Finnfjordnak nyújtott bejelentett támogatás nem bír ösztönző hatással, és nem szükséges. Mivel a támogatás önmagában ezen okokból nem összeegyeztethető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével, a Hatóság nem fogja értékelni sem a támogatás helyénvalóságát, sem annak arányosságát.

6. **Következtetés – a támogatás nem összeegyeztethető**

(79) A norvég hatóságok által szolgáltatott információk alapján a Hatóság megállapította, hogy az IN által a Finnfjord részére 16 millió NOK összegű készpénzben nyújtott vissza nem térítendő támogatás az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősül.

(80) A Hatóság azt a következtetést vonta le, hogy ez a támogatás nem összeegyeztethető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével. Ennek megfelelően a norvég hatóságok nem kapnak felhatalmazást a támogatás nyújtására.

(81) A Hatóság felkéri a norvég hatóságokat, hogy e határozat másolatát haladéktalanul továbbítsák a Finnfjordnak,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A norvég hatóságok által 2013. június 26-án bejelentett, a Finnfjord részére megítélt 16 millió NOK összegű közvetlen, vissza nem térítendő támogatás nem összeegyeztethető az EGT-megállapodással.

(2) A támogatás ezért nem nyújtható.

(3) A hivatalos vizsgálati eljárás ezzel lezárul.

2. cikk

E határozatnak a Norvég Királyság a címzettje.

3. cikk

E határozatnak csak az angol nyelvű változata hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2015. április 8-án.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Oda Helen SLETNES	Helga JÓNSDÓTTIR
elnök	*bizottsági testületi tag*

([1]) A C-106/09 P. sz., *Bizottság kontra Government of Gibraltar és Egyesült Királyság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2011, 732. o.) 147. pontja. A C-372/97. sz., *Olaszország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2004., I-234. o.) 81. pontja. A C-364/90. sz., *Olaszország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 1993., I-157. o.) 20. pontja. A T-68/03. sz., *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2007., 253. o.) 34. pontja.

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG 357/15/COL SZ. HATÁROZATA

(2015. szeptember 23.)

a Sandefjord Fotball AS javára nyújtott állami támogatás ügyben folytatott hivatalos vizsgálat lezárásáról (Norvégia) [2016/906]

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG (A TOVÁBBIAKBAN: A HATÓSÁG),

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra (a továbbiakban: az EGT-megállapodás) és különösen annak 61. cikkére és 26. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra (a továbbiakban: a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás) és különösen annak 24. cikkére,

tekintettel a Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 3. jegyzőkönyvére (a továbbiakban: 3. jegyzőkönyv) és különösen a II. rész 7. cikkének (3) bekezdésére,

mivel:

I. TÉNYEK

1. Eljárás

(1) A Hatóság a hozzá beérkezett panaszokat és piaci információt követően 2013. október 31-én értesítette (dokumentumszám: 686574) a norvég hatóságokat a sandefjordi új futballstadion finanszírozását érintő állami támogatással kapcsolatos állításokról. A Hatóság ugyanebben a levélváltásban információt kért az állítólagos támogatási intézkedéssel kapcsolatban, melyet a norvég hatóságok 2013. november 29-én nyújtottak be (dokumentumszám: 691773 és 691774).

(2) A Hatóság 2014. január 16-án további információt kért a norvég hatóságoktól (dokumentumszám: 694963), melyet 2014. február 14-én nyújtottak be (dokumentumszám: 699518).

(3) A Hatóság a rendelkezésére álló információ alapján 2014. október 22-én elfogadta a 444/14/COL sz. határozatát, mellyel megindította a Sandefjord Fotball AS számára nyújtott támogatással kapcsolatos hivatalos vizsgálati eljárást és felkérte a norvég hatóságokat észrevételek megtételére. A határozatot 2015. január 15-én jelentették meg a Hivatalos Lapban, melyben felkérték a harmadik feleket, hogy a közzétételtől számított egy hónapon belül tegyék meg észrevételeiket.

(4) Az észrevételtételi határidőt 2014. december 23-ig meghosszabbították a norvég hatóságok számára, akik aznap nyújtották be észrevételeiket (733899–733901 sz. dokumentumok). A Hatósághoz nem érkeztek további észrevételek.

2. A kedvezményezett – Sandefjord Fotball AS

(5) A Sandefjord Fotball klub egyesületet 1998-ban alapították a Sandefjord térség két legnagyobb futballklubja, nevezetesen a Sandefjord Ballklubb és az IL Runar közötti együttműködési megállapodás alapján. Az együttműködés célja Sandefjordban olyan profi futballcsapatot létrehozni, ami beléphet a norvég első osztályba.

(6) A profi elit csapatot a Sandefjord Fotball AS korlátolt felelősségű társaság működteti ([1]). A Sandefjord Fotball klub és a Sandefjord Fotball AS közötti együttműködés a Norvég Labdarúgó Szövetség követelményeire épül. A klub továbbá egy amatőr csapatot és egy junior futballcsapatot is működtet. Ezen kívül nyári futballoktatást végez és fiatal amatőr játékosok számára regionális futballmérkőzéseket szervez.

([1]) A kedvezményezettről további információ a 444/14/COL sz. határozatban található.

3. **Az intézkedés leírása**

3.1. ***Háttér-információk***

(7) A Sandefjord Fotball elit csapata 2007-ig a Bugårdsparkenben található, önkormányzati tulajdonban lévő stadiont használta edzések és mérkőzések céljából. Ez a stadion azonban nem felelt meg a Norvég Labdarúgó Szövetség által az első osztályban játszó klubokra meghatározott követelményeknek. A becslések szerint a meglévő stadion fejlesztése kb. 40 millió NOK-ot tesz ki, ezt az összeget Sandefjord önkormányzata nem akarta beruházni.

3.2. ***Az új stadion megépítése***

(8) Sandefjord önkormányzata és a Sandefjord Fotball AS 2005-ben vitatta meg egy új stadion megépítésének lehetőségét. Az önkormányzat beleegyezett abba, hogy rendelkezésre bocsátja a szükséges földterületet, a Sandefjord Fotball AS pedig abba, hogy finanszírozza és üzemelteti a stadiont.

(9) Az önkormányzat Pindsle térségben több telket vásárolt összesen kb. 3,7 millió NOK-ért. A földterület annak idején mezőgazdasági területként volt nyilvántartva. A vásárlást engedélyező 2005. szeptember 6-i önkormányzati határozat szerint a földterületet kereskedelmi célú használatra kellett átsorolni és azon új stadiont kellett építeni. Az új övezeti tervben a földterületet két részre osztották: a 152/96. sz. telket stadion és kereskedelmi célú használatra, a 152/97. sz. telket kereskedelmi célú használatra sorolták át. A 2006. november 28-i megállapodással mindkét telket a Sandefjord Fotball AS 100 %-os tulajdonában levő két leányvállalatára ruházták át: a 152/96. sz. telket a Sandefjord Fotball Stadion AS-re, a 152/97. sz. telket a Sandefjord Fotball Næring AS-re.

(10) A megállapodás szerint a Sandefjord Fotball AS-nek kellett megszerveznie a stadion megépítéséhez szükséges finanszírozását. A projekt építési költségeit 110 millió NOK-ra becsülték. A Sandefjord Fotball AS a saját forrásaiból, külső befektetőktől és többek között a stadion elnevezésével kapcsolatos jogok értékesítéséből 70 millió NOK-ot biztosított, a maradék 40 millió NOK-ra pedig hitelt vett fel. A Sandefjord Fotball AS hozzájárulását részben a kereskedelmi célú használatra átsorolt földterület (152/97. sz. telek) Pindsle Property AS-nek történő eladásából fedezték.

(11) A stadion építésén kívül a megállapodás számos további kötelezettséget tartalmazott. A Sandefjord Fotball AS beleegyezett, hogy elvégzi a stadion helyszínén esedékes közúti-építési munkálatokat, valamint fedezi a korábbi stadion használatának megszüntetésével, így a javításokkal kapcsolatos költségeket.

(12) Röviddel a megállapodás aláírása után a Pindsle Property AS 40 millió NOK-ért megvásárolta a Sandefjord Fotball Næring AS-t (a 152/97. sz. telek tulajdonosa). Az értékesítést megelőzően nem végezték el a vállalat értékelését.

(13) Az új stadiont 2007 júliusában fejezték be, az összes építési költség 110 millió NOK ([1]) volt. A stadionban a futballpályán és a lelátón kívül számos egyéb létesítmény, például atlétikai pálya, fitneszközpont, és konferenciatermek is találhatók. Ezeket térítésmentesen bocsátják más szervezetek (főként amatőr sportegyesületek) rendelkezésére.

3.3. ***A stadion későbbi eladása***

(14) A Sandefjord Fotball AS 2009-ben pénzügyi nehézségekbe sodródott. Forrásszerzés céljából a klub úgy döntött, hogy eladja a Sandefjord Fotball Stadion AS-t (a stadion és a 152/96. sz. telekkel szomszédos ingatlanok tulajdonosa) a Pindsle Property AS-nek. A norvég törvények harmadik fél (vállalkozás) általi értékelést írtak elő, mivel több személy vezető pozíciókat töltött be és részesedéssel rendelkezett a vállalkozásban és a Pindsle Property AS-ben egyaránt.

(15) A 2009. április 6-i szakértői vélemény a Sandefjord Fotball Stadion AS-t 14–16 millió NOK-ra értékelte. A vállalkozást 2009. június 9-én eladták 15 millió NOK-ért.

([1]) A norvég hatóságok megerősítették, hogy a kezdeti beruházási összeg 110 millió NOK volt. A klub később további 17 millió NOK-ot fektetett be tartószerkezetekbe és berendezésekbe, ezeket a munkákat nagyrészt a klubtagok végezték (ún. *dugnadsarbeid*).

4. **Az eljárást megindító határozat**

(16) A Hatóság 2014. október 22-én közzétette a 444/14/COL sz. határozatát, mellyel megindította a Sandefjord Fotball AS számára nyújtott támogatással kapcsolatos hivatalos vizsgálati eljárást.

(17) A Hatóság a határozatában arra az előzetes következtetésre jutott, hogy a Sandefjord Fotball AS részére történő földterület-átruházás az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatást képez. A Hatóság szerint az átruházás piaci érték alatt történt a 152/96. sz. telek (stadion és kereskedelmi célú használatra átsorolva) és a 152/97. sz. telek (kereskedelmi célú használatra átsorolva) esetében.

(18) Mivel a norvég hatóságok semmilyen érvet nem nyújtottak be az összeegyeztethetőség értékelését illetően, a Hatóság kétségbe vonja, hogy az intézkedés összeegyeztethetőnek tekinthető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével.

5. **A norvég hatóságok észrevételei**

(19) A norvég hatóságok a 2014. december 23-án kelt levelükben nyújtották be észrevételeiket az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatban (733899–733901 sz. dokumentumok).

5.1. *Az ügylet nem tartalmaz állami támogatást*

(20) A norvég hatóságok az észrevételeikben azzal érvelnek, hogy a földterület Sandefjord Önkormányzata részéről a Sandefjord Fotball AS részére történő átruházása nem képez állami támogatást, mivel nem nyújtott előnyt az állítólagos kedvezményezett számára.

(21) A norvég hatóságok különösen azzal érvelnek, hogy a szóban forgó földterület piaci értéke az ügylet idején negatív volt, amelynek alátámasztására benyújtottak egy 2014. február 5-én kelt szakértői értékelést. A földterület állítólagos negatív értéke arra vezethető vissza, hogy a tranzakció részeként a Sandefjord Fotball AS-t (a földátruházás feltételei és az átsorolás szabályai alapján egyaránt) új stadion megépítésére kötelezték, és a stadionkivitelezés költsége meghaladta a földterület értékét.

(22) A norvég hatóságok szerint a stadionépítés kötelezettsége megállapítható „különleges kötelezettségként" a Hatóságnak a hatóságok általi földterület- és ingatlanértékesítésben foglalt állami támogatások összetevőiről szóló iránymutatásai V. része 2.2. szakaszának c) pontja alapján (földértékesítésre vonatkozó iránymutatás) ([1]).

5.2. *Bármilyen támogatási összeg csak nagyon kicsi lenne*

(23) Az állítólagos állami támogatás összegével kapcsolatban a norvég hatóságok előadják, hogy abban az esetben, ha a Hatóság azt állapítaná meg, hogy a szóban forgó földterület piaci értéke pozitív, úgy ez az érték nagyon kicsi lenne.

(24) A norvég hatóságok előadják, hogy a mezőgazdasági hasznosítású földterület Norvégiában különös védelmet élvez. Eladását és/vagy használati céljának megváltoztatását a regionális mezőgazdasági tanácsok szigorúan ellenőrzik. A szóban forgó földterület esetében az illetékes mezőgazdasági tanács kizárólag a stadionépítés jelentette közérdekű cél miatt fogadta el az átsorolásra irányuló javaslatot. A fejlesztő nem tudta volna megszerezni a földterületet tisztán kereskedelmi célú használatra. Ezért a piaci befektető elve nem alkalmazható a földátruházásra. A norvég hatóságok ehelyett úgy vélik, hogy bármilyen piaci értékelés alapja a mezőgazdasági hasznosítású földterület ára, ami az egyetlen reális alternatív hasznosítás.

([1]) A Hatóságnak a hatóságok általi földterület- és ingatlanértékesítésben foglalt állami támogatások összetevőiről szóló iránymutatásai, elfogadva 1999. november 17-én. Elérhető a következő címen: http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/

(25) A norvég hatóságok a kereskedelmi célú használatra átsorolt földterület (152/97. sz. telek) értékével kapcsolatban előadják, hogy a Pindsle Property AS – a vállalkozás, amely 40 millió NOK-ért megvásárolta a Sandefjord Fotball Næring AS-t –, a piaci árnál többet fizetett. Érvük alátámasztására (a 699518. sz. dokumentum 11. mellékletét képező) értékelő jelentésre hivatkoznak, melyben megállapították, hogy a 152/97. sz. telek piaci értéke kb. 15 millió NOK ([1]). Az értékelés alapja a Pindsle térségben a kereskedelmi célú hasznosításra átsorolt földterület átlagos ára az ügylet idején.

(26) A norvég hatóságok továbbá úgy érvelnek, hogy mindenképpen több levonásra lesz szükség a támogatási összeg kiszámításához. Ezek a levonások a Sandefjord Fotball AS által a 2006. november 28-i megállapodás keretében az önkormányzat javára vállalt bizonyos kötelezettségekből származnak: i. 2,6 millió NOK a régi stadion felújítására, ii. 400 000 NOK a régi stadion világításának kicserélésére, iii. 1,5 millió NOK a járda megépítésére, és iv. 5 millió NOK a körforgalom és a gyalogátkelőhely megépítésére. A megállapodás szerint tehát a Sandefjord Fotball AS-nek (az akkori becslések szerint) összesen 9,5 millió NOK költséget kellett vállalnia, hogy szolgáltatásokat nyújthasson az önkormányzatnak ([2]).

5.3. ***Bármilyen esetleges állami támogatást összeegyeztethetőnek kell nyilvánítani***

(27) A norvég hatóságok szerint abban az esetben, ha a Hatóság állami támogatási elemet találna a szóban forgó ügyletben, úgy az ilyen támogatást az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek kell tekinteni annak 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében.

(28) A norvég hatóságok hangsúlyozzák, hogy a sport – és a sportinfrastruktúra-építés – ösztönzése közös érdekű célkitűzést képvisel. A norvég hatóságok továbbá azzal érvelnek, hogy ebben az esetben szükség van állami támogatásra és hogy az megfelelő eszköz.

(29) A norvég hatóságok indokolása szerint Sandefjordban szükség volt új stadionra. A norvég hatóságok rámutatnak a meglévő önkormányzati stadion nagyfokú igénybevételére, melyet akkoriban a Sandefjord Fotball és más csapatok használtak. Továbbá, egy modernebb stadionra volt szükség a Norvég Labdarúgó Szövetség licencia-követelményeinek teljesítésére, hogy a Sandefjord Fotball elit csapata – mely kivételes ideiglenes engedéllyel működött – a norvég első osztályban maradhasson.

(30) Sandefjord önkormányzata megvizsgálta a meglévő stadion fejlesztésének lehetőségét, ami azonban nem oldotta volna meg a kapacitáshiányt. Ezzel szemben egy új stadion megépítése megoldaná mind a kapacitáshiányt, mind a licencia-problémákat, továbbá a Vestfold megyei labdarúgás számára otthont nyújtana. Ahogy az a lenti táblázatból látható, az új stadiont számos klub használja. Továbbá, a régi önkormányzati stadiont felújították (ezt a Sandefjord Fotball AS finanszírozta) és jelenleg helyi sportklubok (atlétika és futball), iskolák és a nyilvánosság használja. Ez is alátámasztja, hogy Sandefjordban szükség volt új stadionra és azt is, hogy bármilyen állami támogatás megfelelő eszköz volt. Továbbá, a meglévő stadion fejlesztése az önkormányzat részéről kb. 40 millió NOK összegű beruházást tett volna szükségessé, anélkül, hogy kilátása lett volna magánforrásokra.

(31) A norvég hatóságok azzal is érveltek, hogy bármilyen támogatás arányos lett volna. A norvég hatóságok először is arra a tényre mutatnak rá, hogy az új stadion beruházási költségeinek túlnyomó részét a Sandefjord Fotball AS finanszírozta, mely a saját forrásaiból a lehető legnagyobb összeggel járult hozzá az építéshez és emellett bankhitelt vett fel. Ez a saját hozzájárulás biztosította, hogy a támogatás összege minimális volt.

(32) A norvég hatóságok hangsúlyozzák továbbá a nem gazdasági jellegű társadalmi és amatőr sporttevékenységeket, melyeket az új stadion tett lehetővé. A meglévő önkormányzati stadion teljes mértékben rendelkezésre áll az amatőr sport előtt. Továbbá, az új stadionban rendszeresen sor kerül számos amatőr sport és társadalmi tevékenységre, ideértve iskolai rendezvényeket is.

([1]) Az értékelő jelentés becslései szerint a 152/96. sz. és a 152/97. sz. telek értéke együttesen 31 millió NOK. A 15 millió NOK annak az eredménye, hogy a becsült értéket arányosították a két telek mérete alapján.

([2]) A végleges költség 12 millió NOK volt, az extraköltséget a Pindsle Property AS fedezte.

(33) A norvég hatóságok ennek ismertetésére a következő táblázatot nyújtották be, melyben összefoglalják a stadion becsült éves foglaltságát a különböző használók szerint a 2007–2014 közötti időszakban:

Klub	Tevékenységek	Órák/év	Díjfizetés
Sandefjord Fotball elit csapat	20 meccs (április-október/november) 100 óra edzés április-október/november 2 óra × 5 × 16 = 160 óra ([1])	260	Van
Sandefjord Fotball junior és utánpótlás válogatottak	Edzés és meccsek május-szeptember	60	Van
Együttműködési megállapodással rendelkező klubok	Edzés és meccsek május-szeptember	30	Nincs
Együttműködési megállapodással rendelkező klubok	Helyiségek tanfolyamok és konferenciák, ünnepségek, edzői és menedzserfórumok, előadások számára	30	Nincs
Sandar IL (sportklub)	Sandar-kupa döntője a 14–19 év közötti korosztály számára, beleértve a megnyitó ünnepséget (és az öltözők használatát)	25	Nincs
Vestfold Fotballkrets (megyei futballszövetség)	Sandefjord és a megye többi, 14–16 év közötti korosztály csapatainak összejövetelei, ideértve az edzéseket és a meccseket, továbbá az edzőknek tartott tanfolyamokat és képzéseket.	30	Nincs
Sandefjord Fotball Bredde (gyermek és ifjúsági sportok), amatőr mérkőzések	A klub igazgatósága a helyiségeket tanfolyamokhoz és konferenciákhoz használja. Nyári, őszi és húsvéti szüneti futballoktatás a 6–12 év közötti korosztály számára a futballpályán. Amatőr mérkőzések „vállalati kupák”	90	Nincs

([1]) Télen az elit csapat műfüves pályán edz, azonban a stadion öltözőit és más létesítményeit használja.

(34) Hétköznapokon az atlétikai pályát a közeli iskolák és több atlétikai klub használják. A stadionban iskolák által szervezett sportnapokat is rendeznek.

(35) A stadiont ezért több mint 50 %-ban nem professzionális célra használják. A nem professzionális célú használat növekedésének az élőfüves pálya ellenálló képessége szab határt ([1]). A profi csapatnak preferenciális hozzáférést biztosítanak a stadionhoz a futballpálya hazai mérkőzésekhez való rendelkezésre bocsátása révén, és preferenciális hozzáférése van a futballpályához edzésekre. A fedett létesítményeket (pl. öltözők és irodai helyiségek) egész évben bármely szervezet igénybe veheti.

(36) Amint az a fenti táblázatból látható, a stadion legtöbb nem professzionális használója nem fizet semmilyen díjat. Ezzel szemben az elit csapat 3 millió NOK éves bérleti díjat és a jegyeladásokból származó bevétel 20 %-át fizeti a stadion használatáért. A norvég hatóságok szerint ez az összeg megfelel a piaci bérleti díjnak: hasonló csapatok 2 000–5 000 NOK/óra közötti bérleti díjat fizetnek, ami éves szinten összesen kevesebb, mint 3 millió NOK. A norvég hatóságok ezért úgy vélik, hogy a Sandefjord Fotball elit csapat nem tesz szert előnyre a versenytársaival szemben a stadion használatáért általa fizetett bérleti díjat illetően.

([1]) A használat növelése céljából egy műfüves pálya megvalósítását tervezik.

(37) A norvég hatóságok hangsúlyozzák továbbá, hogy a kereskedelemre és a versenyre gyakorolt bármilyen hatás csak nagyon korlátozott lenne a klub helyi jellegéből adódóan. A hazai mérkőzésekre szóló jegyeket általában csak helyben és a vendég norvég csapatok szurkolóinak értékesítik. A meccsek alatt a jegypénztárakban értékesített jegyekből származó bevétel évente 600 000–1 millió NOK között mozog. Ami a védjeggyel ellátott reklámtermékeket (merchandising) illeti, a piac túlnyomó részt Vestfold megye szurkolóira terjed ki. E termékeket illetően nincs verseny a klubok között. Az aréna nevét a Komplett.no vállalkozásnak adták el, mely egy sandefjordi székhelyű elektronikai webáruház. Csak helyi vállalkozások hirdetnek az arénában.

(38) A kereskedelemre és a versenyre gyakorolt hatás még a játékosok piacát tekintve is korlátozott. A Sandefjord Fotball AS csak nagyon kismértékben vesz rész a játékosok adás-vételében, és ezt csak más norvég klubok viszonylatában teszi. Például 2011–2013 között a játékosok adás-vételéből származó bevétel csupán 1,35 millió NOK-ot, a költségek pedig 860 000 NOK-ot tettek ki.

(39) A norvég hatóságok a televíziós közvetítési jogokat illetően előadják, hogy ezeket a jogokat központilag a Norvég Labdarúgó Szövetség kezeli. Valamely klub bevételekből való részesedését a klub norvég első- és másodosztályú bajnokságaiban elfoglalt helyezése határozza meg. Mivel Norvégián kívül nincs valódi érdeklődés a norvég bajnoki futball iránt, ezek a televíziós közvetítési jogok nem gyakorolnak semmilyen valódi hatást a kereskedelemre és a versenyre.

II. ÉRTÉKELÉS

1. Állami támogatás megléte

(40) Az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének szövege a következő: „Ha e megállapodás másként nem rendelkezik, összeegyeztethetetlen az e megállapodásban foglaltak érvényesülésével az EK-tagállamok vagy az EFTA-államok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a Szerződő Felek közötti kereskedelmet.”

(41) Ez azt jelenti, hogy állami támogatásnak az a támogatás minősül az EGT megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerint, amelynek esetében a következő feltételek együttesen fennállnak: az intézkedést az állam nyújtja állami forrásokból, szelektív gazdasági előnyt nyújt valamely vállalkozásnak, és hatással van a Szerződő Felek közötti kereskedelemre és torzítja a versenyt.

1.1. *Állami források*

(42) Ahhoz, hogy állami támogatásnak minősüljön, az intézkedést az államnak kell nyújtania, vagy azt állami forrásokból kell nyújtani. Az állam fogalma nemcsak a központi kormányzatra vonatkozik, hanem magába foglalja az államigazgatás valamennyi szintjét (így az önkormányzatokat), valamint a közvállalkozásokat is ([1]).

(43) A szóban forgó földterületet Sandefjord önkormányzata vette meg, majd átruházta a Sandefjord Fotball AS két leányvállalatára. A Hatóság ezért arra a következtetésre jut, hogy a földterület átruházása állami forrásokat tartalmaz.

1.2. *Vállalkozás*

(44) A megszilárdult ítélkezési gyakorlat szerint a vállalkozások gazdasági tevékenységet ellátó entitások, azok jogállásától és finanszírozási módjától függetlenül ([2]). A gazdasági tevékenységek áruk vagy szolgáltatások piacon való kínálását jelentő tevékenységek ([3]).

(45) A Sandefjord Fotball AS magánvállalkozásként szervezett professzionális futballklub. Különböző piacokon tevékeny, ideértve a futballjátékosok adás-vételi piacát, valamint a jegyeladást, a televíziós közvetítési jogokat, a szurkolóknak szánt klubtermékeket és a szponzorálást.

([1]) A tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozások pénzügyi átláthatóságáról szóló, 2006. november 16-i 2006/111/EK bizottsági irányelv 2. cikke (HL L 318., 2006.11.17., 17. o.); a szöveg az EGT-megállapodás XV. mellékletének 1a. pontjában szerepel.

([2]) A C-41/90. sz., *Höfner és Elser* kontra *Macroton* ügyben hozott ítélet (EU:C:1991:161. o.) 21–22. pontja; a *Pavlov* és társai, C-180/98–C-184/98. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet (EU:C:2000:428. o.); és az E-5/07. sz., *Private Barnehagers Landsforbund* kontra *EFTA Felügyeleti Hatóság* ügyben hozott ítélet (EFTA Ct. Rep. 2008, 61. o.) 78. pontja.

([3]) A C-222/04. sz., *Ministero dell'Economia e delle Finanze* kontra *Cassa di Risparmio di Firenze SpA* ügyben hozott ítélet (EU:C:2006:8) 108. pontja.

(46) A Hatóság ezért arra a következtetésre jut, hogy a Sandefjord Fotball AS az EGT-megállapodás 61. cikke értelmében vett vállalkozás.

1.3. ***Gazdasági előny***

(47) Földterület vállalkozásnak való átruházása gazdasági előnyt nyújthat, különösen akkor, ha az átruházás a piaci ár alatti áron történik.

(48) Állami forrásokat átruházó ügylet akkor nem képez állami támogatást, ha azt rendes piaci viszonyok mellett végzik és nem nyújt előnyt valamely vállalkozásnak ([1]). Ez piacgazdasági szereplő teszt néven ismert.

1.3.1. *A 152/96. sz. telek átruházása*

(49) Amikor a 152/96. sz. telket átruházták a Sandefjord Fotball AS-re, a telket futballstadion megépítésére és kereskedelmi célú használatra sorolták át. A telken történő bármilyen építkezésnek ezért tartalmaznia kell egy stadiont a tervezési engedély megszerzése érdekében. Tekintettel arra, hogy a stadion építési költségei nagyobbak a földterület potenciális értékénél, a norvég hatóságok azzal érvelnek, hogy a 152/96. sz. telek piaci ára zéró volt, ha nem negatív.

(50) A Hatóság megjegyzi, hogy az átsorolással kapcsolatos kötelezettségek befolyásolhatják a földterület piaci árát. Azonban a futballstadion megépítésére vonatkozó kötelezettség nem csökkentheti zéróra a piaci árat, különösen egy olyan tranzakció esetében, amelynek célja a futballklub segítése az új stadion kivitelezésében ([2]).

(51) A Hatóság utal továbbá a földértékesítésre vonatkozó iránymutatás 2.2. szakaszának d) pontjára, mely szerint elvileg „*a piaci értéket nem lehet az elsődleges költségek alatt megállapítani* ([3]) *a beszerzést követő legalább hároméves időszakban, hacsak egy független értékbecslésre jogosult szakértő konkrétan nem állapított meg általános visszaesést az adott piacon a földterület és épületek piaci árában*.” Jelen esetben Sandefjord önkormányzata 3,7 millió NOK-ért vásárolta meg a földterületet, melyet később a 152/96. sz. és a 152/97. sz. telekre osztottak fel. A Hatóság megjegyzi, hogy a földterület Sandefjord Fotball AS részére történő átruházása az önkormányzat beszerzési ára alatti áron történt.

(52) A fentiek alapján a Hatóság arra a következtetésre jut, hogy a 152/96. sz. telek átruházása gazdasági előnyt nyújtott a Sandefjord Fotball AS-nek.

1.3.2. *A 152/97. sz. telek átruházása*

(53) A 152/97. sz. telket kereskedelmi célú használatra sorolták át a Sandefjord Fotball AS-nek való átruházás idején. A norvég hatóságok szerint a 152/97. sz. telek átruházását a 2006. november 28-i szerződés kontextusában kellene értékelni. A szerződés arra kötelezi a futballklubot, hogy a földterületért cserébe stadiont kell építenie. Tekintettel arra, hogy a stadion becsült építési költségei nagyobbak voltak a földterület értékénél, az átruházás nem járt gazdasági előnnyel.

(54) A Hatóság megjegyzi, hogy a 152/97. sz. telket kereskedelmi célú használatra sorolták át. A tervezési szabályok szerint ezért nem áll fenn kötelezettség arra nézve, hogy e telekkel kapcsolatban stadiont kell építeni. Nem állt fenn továbbá semmilyen kötelező korlátozás a földterület korábbi, mezőgazdasági hasznosításra vonatkozó átsorolása alapján a Sandefjord Fotball AS-nek való átruházás idején. Csak a 2006. november 28-i szerződés kötelezi a Sandefjord Fotball AS-t a stadion megépítésének megszervezésére és finanszírozására. Ez az egyetlen olyan jogi eszköz, amely előírta a 152/97. sz. telek értékesítését abból a célból, hogy fedezzék az építkezés egy részének finanszírozását.

([1]) A C-39/94. sz. *SFEI és társai* ügyben hozott ítélet (EU:C:1996:285) 60–61. pontja.
([2]) Ebben az összefüggésben a Hatóság utal a földértékesítésre vonatkozó iránymutatás 2.2. szakaszának c) pontjára, mely szerint „*…azokat a kötelezettségeket, amelyek teljesítése részben a vevő saját érdekeit is szolgálja, ezt figyelembe véve kell értékelni.*”
([3]) Vagyis a szóban forgó közhatóságnál keletkezett beszerzési költségek.

(55) A Hatóság szerint egy földterületet értékesítő piacgazdasági szereplő nem szabott volna meg ilyen feltételeket a stadion megépítésével vagy finanszírozásával kapcsolatban. A Hatóság ezért nem tudja elfogadni azt az érvet, amely szerint a gazdasági előny fennállását vizsgáló értékelésben figyelembe kellene venni a 152/97. sz. telek Sandefjord Fotball AS-nek való átruházása és a stadion megépítése közötti szerződéses kapcsolatot.

(56) A Hatóság megjegyzi továbbá, hogy röviddel az átruházás után a Sandefjord Fotball AS 40 millió NOK-ért eladta a Sandefjord Fotball Næring AS-ben (a 152/97. sz. telek tulajdonosa) való részesedéseket a Pindsle Property AS-nek. Az eladás azt jelzi, hogy a szóban forgó földterületnek gazdasági értéke volt.

(57) Az előbbiek alapján a Hatóság arra a következtetésre jut, hogy a 152/97. sz. telek átruházása gazdasági előnyt nyújtott a Sandefjord Fotball AS-nek.

1.4. ***Szelektivitás***

(58) Az állítólagos állami támogatás a Sandefjord önkormányzata és a Sandefjord Fotball AS közötti tranzakció eredménye. A tranzakció az EGT-megállapodás 61. cikkének értelmében vett szelektív intézkedés, mivel csak egyetlen meghatározott vállalkozást érint.

1.5. ***A versenytorzulás és a Szerződő Felek közötti kereskedelem befolyásolása***

(59) A kereskedelemre és a versenyre gyakorolt hatásra vonatkozó ítélkezési gyakorlat szerint „a Hatóságnak nem azt kell bizonyítania, hogy a támogatásoknak valóban hatásuk van a […] kereskedelemre, és ténylegesen torzítják a versenyt, hanem csak azt kell megvizsgálnia, hogy e támogatások képesek-e hatást gyakorolni a kereskedelemre és torzítani a versenyt” ([1]).

(60) Annak a puszta ténye, hogy a támogatás erősíti valamely vállalkozás helyzetét az EGT-n belüli kereskedelemben versenyző más vállalkozásokkal szemben, elegendő annak megállapításához, hogy az intézkedés alkalmas a verseny torzítására, valamint az EGT-megállapodás Szerződő Felei közötti kereskedelem befolyásolására ([2]).

(61) A Sandefjord Fotball elit csapata 2006-ban a norvég első osztályban játszott, és esélye volt az Európa-bajnokságon való részvételre. Továbbá, a futballbajnokságokon való részvétel mellett a profi futballklubok a gazdasági tevékenységeket több piacon folytatják, mint pl. a profi játékosok adás-vétele, reklámozás, szponzorálás, merchandising vagy médiajogok. A valamely profi futballklubnak nyújtott támogatás tehát potenciálisan erősíti annak helyzetét az említett piacok mindegyikén. Ezek többsége számos EGT-országra kiterjedhet. A játékosok adás-vételi piacát illetően a Sandefjord Fotball AS annak idején – és még ma is – aktív a játékosok adás-vételi piacán, és más EGT-országokból potenciálisan rekrutál játékosokat.

(62) A Hatóság ezért arra a következtetésre jut, hogy az intézkedés alkalmas a verseny torzítására, valamint az EGT-megállapodás Szerződő Felei közötti kereskedelem befolyásolására.

1.6. ***A támogatás meglétére vonatkozó következtetés***

(63) A fenti megállapítások alapján a Hatóság arra a következtetésre jut, hogy az intézkedés az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül.

([1]) A C-372/97. sz., *Olaszország* kontra *Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:C:2004:234. o.) 44. pontja.
([2]) A C-730/79. sz. *Philip Morris Holland BV* kontra *Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:C:1980:209) 11–12. pontja; az E-5/04–E-6/04–E-7/04. sz., a *Fesil ASA és Finnfjord Smelteverk AS* kontra *EFTA Felügyeleti Hatóság* egyesített ügyekben hozott ítélet (EFTA Ct. Rep. 2005, 117. o.) 94. pontja, és a C-197/11–C-203/11. sz., Libert és társai egyesített ügyekben hozott ítélet (EU:C:2013:288) 76–78. pontja.

1.7. ***A támogatás összege***

(64) A Hatóság a 152/96. sz. telket illetően elismeri, hogy a stadion megépítésére kiterjedő, átsorolással kapcsolatos kötelezettség csökkenti a földterület piaci értékét ([1]). Azonban, a fenti (50) preambulumbekezdésben ismertetteknek megfelelően, ebben az esetben nem indokolható a zéró piaci ár. A Hatóság földértékesítésről szóló iránymutatásának 2.2. szakaszának d) pontja szerint Sandefjord önkormányzatának a telket legalább olyan áron kellett volna eladnia, ami fedezné a saját beszerzési költségeit. A Hatóság ez alapján úgy véli, hogy az e telket illetően nyújtott támogatás összege 1,9 millió NOK ([2]).

(65) A 152/97. sz. telekkel kapcsolatban a Hatóság megjegyzi, hogy a Sandefjord Fotball AS 40 millió NOK-ért eladta a Sandefjord Fotball Næring AS-ben (a 152/97. sz. telek tulajdonosa) való részesedéseit a Pindsle Property AS-nek. A Pindsle Property AS egy magánvállalkozás, és a tranzakció idején nem volt tagja annak a csoportnak, amelynek a Sandefjord Fotball AS tagja volt. Az adás-vételre ezért két független vállalkozás között került sor ([3]). A Hatósághoz nem érkezett arra vonatkozó meggyőző bizonyíték, hogy ez az ügylet nem piaci áron történt. Ennek megfelelően a Hatóság úgy véli, hogy ez jelzi a legjobban a 152/97. sz. telek piaci értékét.

(66) A Hatóság a fentiek alapján arra a következtetésre jut, hogy a Sandefjord Fotball AS-re átruházott földterület teljes piaci értéke a tranzakció idején 41,9 millió NOK volt. A Sandefjord Fotball AS a 2006. november 28-i szerződés keretében számos kötelezettséget is vállalt a Sandefjord önkormányzatnak való munkák elvégzésére. Amint az a fenti (26) preambulumbekezdésben szerepelt, e kötelezettségek becsült teljes költsége a megállapodás idején 9,5 millió NOK volt. A norvég hatóságok előadták, hogy a megállapodás feltételei nélkül ezeket a munkákat az önkormányzat végezte volna el. Ennek megfelelően a Hatóság elfogadja, hogy a munkák teljes költségét – a megállapodás idején tervezettek szerint – le kellene vonni a támogatási összegből.

(67) A Hatóság ezért arra a következtetésre jut, hogy a Sandefjord Fotball AS javára nyújtott támogatás teljes összege 32,4 millió NOK.

2. **Eljárási követelmények**

(68) A 3. jegyzőkönyv I. része 1. cikkének (3) bekezdése értelmében „az EFTA Felügyeleti Hatóságot kellő időben értesíteni kell a támogatások nyújtására vagy módosítására vonatkozó bármely tervről annak érdekében, hogy azzal kapcsolatos észrevételeit megtehesse […]. Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett állam a tervezett intézkedéseket nem hajtja végre.”

(69) A szóban forgó földterület átruházásával kapcsolatban nem nyújtottak be előzetes bejelentést a Hatóságnak. A Hatóság ezért megállapítja, hogy a norvég hatóságok nem tettek eleget a 3. jegyzőkönyv I. része 1. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeiknek.

3. **Összeegyeztethetőség**

(70) Az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek tekinthető az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

(71) A Hatóság megjegyzi, hogy mindeddig nem tett közzé semmilyen iránymutatást a sportinfrastruktúra építéséhez nyújtott állami támogatásról. A Hatóság ezért a szóban forgó intézkedést közvetlenül az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint értékeli.

([1]) Lásd még a 2015. június 10-i 225/15/COL sz. határozatot, mely nem emelt kifogást a földterület átruházása formájában a Vålerenga Fotball számára nyújtott támogatással kapcsolatban, 31. pont.

([2]) Sandefjord önkormányzata 3,7 millió NOK-ért vásárolta meg a földterületet, melyet később a 152/96. sz. és a 152/97. sz. telekre osztottak fel. Az 1,9 millió NOK érték ennek az összegnek a két telek mérete szerinti arányosításának eredménye.

([3]) Erre utal továbbá az, hogy nem végeztek független szakértői értékelést, amit a norvég vállalati jog az ugyanabba a csoportba tartozó vállalkozások közötti tranzakciókra előír.

(72) A támogatás nyújtása idején alkalmazott gyakorlatnak megfelelően a Hatóság értékelése a következő lépéseken alapul:

— A támogatási intézkedés jól meghatározott közös érdekű célkitűzésre irányul?

— A támogatás megfelelően van-e kidolgozva ahhoz, hogy a közös érdekű célkitűzés megvalósítását szolgálja, azaz a javasolt támogatás a piaci hiányosság orvoslását vagy egyéb célkitűzést szolgál-e? Különös tekintettel a következőkre:

  — Megfelelő eszköz-e az állami támogatás?

  — Érvényesül-e ösztönző hatás – idéz-e elő a támogatás változást a vállalkozások viselkedésében?

  — Arányos-e a támogatási intézkedés – azonos viselkedésbeli változás kevesebb támogatással is előidézhető?

— Korlátozottak-e a versenytorzulások és a kereskedelemre gyakorolt hatások oly módon, hogy az általános mérleg pozitív legyen?

(73) A fenti kérdésekkel a következő preambulumbekezdések foglalkoznak.

3.1. ***Közös érdekű célkitűzés***

(74) A Hatóság mindenekelőtt megjegyzi, hogy az EGT-megállapodásban a sport támogatását nem említik konkrétan közös érdekű célkitűzésként. Ennek ellenére a sport támogatása tekinthető az oktatás, a szakképzés és az ifjúság támogatása, valamint a szociálpolitika részének. Az ezeken a területeken való szorosabb együttműködés az EGT egyik célja, az EGT-megállapodás 1. és 78. cikkében meghatározottak szerint. E szorosabb együttműködés modalitásait részletesebben az EGT-megállapodás egyes, a négy alapszabadságon kívül eső területeken folytatott együttműködésről szóló 31. jegyzőkönyve határozza meg. E jegyzőkönyv 4. cikkének a címe „Oktatás, képzés, ifjúság és sport" és előirányozza többek között a Szerződő Felek részvételét a Sport általi nevelés európai évében (2004). Ez szemlélteti a sport támogatása és az EGT-megállapodásban ismertetett célkitűzések közötti szoros kapcsolatot.

(75) Ez az értelmezés megfelel az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) megközelítésének. Az Európai Unióban a sport támogatását kifejezetten az EUMSZ 165. cikke említi, melyet a Lisszaboni Szerződés vezetett be. Ugyanakkor a Bizottság már a Lisszaboni Szerződést megelőzően is elismerte a sport az európai társadalomban betöltött szerepének sajátosságát az önkéntességen alapuló struktúrákban az egészségügy, oktatás, társadalmi integráció és kultúra területén. A Lisszaboni Szerződés óta elismerték, hogy a sport támogatása elősegíti az Európa 2020 stratégia átfogó célkitűzéseinek elérését a foglalkoztathatóság és a mobilitás javításán keresztül, nevezetesen a sport, az oktatás és a képzés terén hozott, a társadalmi befogadást támogató intézkedések révén, továbbá a sport, az oktatás és a képzés segítségével.

(76) A fentiek alapján a Hatóság arra a következtetésre jut, hogy az oktatás, a szakképzés és az ifjúságfejlesztés ügyének sport általi előmozdítása közös érdekű célkitűzést képvisel. A Hatóság megjegyzi továbbá, hogy a sportinfrastruktúra finanszírozása profitálhat az általános csoportmentességi rendeletből is, amennyiben teljesülnek bizonyos feltételek. Ez is indokolja, hogy a sport – és a sportinfrastruktúra-építés – ösztönzése közös érdekű célkitűzést képvisel.

3.2. ***Megfelelő eszköz***

(77) Annak értékelése céljából, hogy az állami támogatás eredményes-e a meghatározott, közös érdekű célkitűzés megvalósításában, a Hatóságnak először azonosítania kell és meg kell határoznia a kezelendő problémát. Az állami támogatásnak olyan esetekre kell irányulnia, amikor a támogatás olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani. Továbbá, a tervezett támogatási intézkedésnek megfelelő eszköznek kell lennie a meghatározott, közös érdekű célkitűzés kezelésére.

(78) Norvégiában a futballstadionok rendelkezésre állása terén elismert piaci hiányosság áll fenn, ami a stadionokba történő kereskedelmi beruházások hiányában ölt formát. Ezek a beruházások strukturális veszteséget termelnek, mivel a bevételeik nem elegendőek a beruházási költségek fedezéséhez ([1]).

(79) Továbbá, a norvég hatóságok igazolták, hogy Sandefjordban valódi igény van egy új futballstadionra. Ezt bizonyítják az intézkedés idején fennálló kapacitásproblémák a meglévő önkormányzati stadionban, továbbá az a tény, hogy a régi stadion már nem felelt meg a Norvég Labdarúgó Szövetség követelményeinek. Végezetül, tekintettel a stadion-infrastruktúra nem nyereséges jellegére, állami támogatásra volt szükség a beruházás elindításához.

(80) Ezek alapján a Hatóság arra a következtetésre jut, hogy az állami támogatás megfelelő eszköz volt.

3.3. *Ösztönző hatás*

(81) A Hatóság csak akkor nyilváníthat állami támogatást az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek, ha az állami támogatásnak ösztönző hatása van. Akkor áll fenn ösztönző hatás, ha a támogatás megváltoztatja a kedvezményezettnek a meghatározott, közös érdekű célkitűzés eléréséhez folytatott magatartását, ami egy olyan változás, amit a kedvezményezett a támogatás hiányában nem vállalna.

(82) A Hatóság mindenekelőtt megjegyzi, hogy a stadionépítés nem a szóban forgó földterület átruházása előtt kezdődött.

(83) Továbbá, a norvég hatóságok által szolgáltatott információ szerint a Sandefjord Fotball AS állami támogatás nélkül nem tudta volna finanszírozni a stadion megépítését, mivel nem voltak meg a szükséges pénzügyi eszközei vagy nem tudott kölcsönt szerezni a hiányzó összeg fedezésére. A stadion megépítéséhez való saját pénzügyi hozzájárulása már a lehetséges határán volt ([2]).

(84) A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a támogatási intézkedésnek ösztönző hatása van.

3.4. *Arányosság*

(85) Az állami támogatás arányos, ha a támogatási összeg a meghatározott közös érdekű célkitűzés megvalósításához szükséges minimumra korlátozódik. A Hatóság az arányosság értékelését általában az elszámolható költségek és a maximális támogatási intenzitások alapján végzi.

(86) Amint az a fenti (67) preambulumbekezdésben is ismertetésre került, a Sandefjord Fotball AS javára nyújtott összes támogatás 32,4 millió NOK. A támogatási intenzitás értékelése céljából ezt az adatot az elszámolható beruházási költségekhez kell viszonyítani. A Hatóság úgy véli, hogy a Sandefjord Fotball AS-nél a Sandefjord önkormányzata nevében keletkezett költségek, melyeket levontak a támogatási összegből – lásd a fenti (66) preambulumbekezdést –, nem lehetnek részei az elszámolható költségeknek. A 110 millió NOK teljes beruházási költséget ezért 9,5 NOK-kal csökkenteni kell. Az elszámolható beruházási költségek ezért 100,5 millió NOK-ot tesznek ki, az ennek megfelelő támogatási intenzitás 32 %. A Hatóság megjegyzi, hogy ez a támogatási intenzitás meglehetősen alacsony, és a beruházás többi részét a kedvezményezett Sandefjord Fotball AS finanszírozta.

(87) Ugyanakkor a támogatási intenzitást is értékelni kell a stadion-infrastruktúrából eredő társadalmi hasznok fényében. Amint az a fenti I.5.3. szakaszban szerepel, a stadiont több szereplő is használja nem professzionális céllal, mint például amatőr sportcsapatok és iskolák. Ezek a nem gazdasági használatok összesen a stadion teljes használatának több mint 50 %-át teszik ki.

([1]) Lásd még a 2015. június 10-i 225/15/COL sz. határozatot, mely nem emelt kifogást a földterület átruházása formájában a Vålerenga Fotball számára nyújtott támogatással kapcsolatban, 65. preambulumbekezdés.
([2]) Lásd a 699518. sz. dokumentum 29. oldalán található információt.

(88) A Hatóság megjegyzi továbbá, hogy a stadion-infrastruktúra bizonyos mértékig multifunkcionális, mely futballstadiont, atlétikai pályát, fitneszközpontot és számos más beltéri helyiséget tartalmaz. Ez növeli annak a lehetőségeit, hogy a stadiont nem gazdasági célokra használják. A Hatóság végezetül megjegyzi, hogy az elit csapat piaci bérleti díjat fizet a stadion használatáért (lásd még a lenti II.3.5. szakaszt), míg az amatőr klubok és más, nem kereskedelmi használók a stadiont ingyen használhatják. Ez is hangsúlyozza a társadalmi hozzájárulást, amit a stadion a közösségnek nyújt.

(89) A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a támogatási intézkedés arányos.

3.5. *Nem áll fenn a verseny és a kereskedelem indokolatlan torzulása*

(90) A támogatásnak az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével való összeegyeztethetősége érdekében a támogatási intézkedésnek a verseny és a Szerződő Felek közötti kereskedelem torzulása tekintetében jelentkező negatív hatásait korlátozni kell, és azokat meg kell haladniuk a közös érdekű célkitűzés megvalósítása tekintetében jelentkező pozitív hatásoknak.

(91) A Hatóság megjegyzi, hogy a szóban forgó állami támogatással finanszírozott stadionnak elsősorban helyi és regionális fókusza van. Az infrastruktúrának nem célja, hogy nemzetközi rendezvényeket vonzzon, és a Sandefjord Fotball elit csapatán kívül nincs tervezve a más kereskedelmi szereplők általi extenzív igénybevétele.

(92) Az elit csapat bérleti díjat fizet a stadion használatáért. A jelenlegi bérleti feltételek a stadion magántulajdonosaival folytatott tárgyalásokon alapulnak. Ezért feltételezhető, hogy a bérleti díj megfelel a piaci feltételeknek. Ezt megerősíti a más klubok által fizetett tipikus stadionbérleti díj összehasonlítása, melyet a norvég hatóságok nyújtottak be (lásd a fenti (36) preambulumbekezdést).

(93) A Hatóság azt is megjegyzi, hogy a támogatási intenzitás alacsony, és a Sandefjord Fotball AS beruházási költségekhez való megfelelő hozzájárulása tovább csökkenti a torzulások kockázatát.

(94) Végezetül, a Sandefjord Fotball AS által végzett gazdasági tevékenységek csak nagyon korlátozott hatást gyakorolnak az EGT-n belüli kereskedelemre és versenyre a klub helyi karaktere miatt. A jegyeladásai, valamint a merchandising, szponzorálási és reklámtevékenységei elsősorban a helyi közösséget és Vestfold megyét célozzák. A játékosok piacán folytatott tevékenységei is nagyon korlátozottak és Norvégiára összpontosítanak. Végezetül, a Sandefjord Fotball AS-nek nincs közvetlen ráhatása a televíziós közvetítési jogok értékesítésére, melyeket központilag a Norvég Labdarúgó Szövetség kezel, és azokból minden esetben csupán nagyon kevés bevétele van.

(95) A Hatóság ezért megállapítja, hogy a verseny és a kereskedelem bármilyen, a támogatási intézkedés által okozott torzulásai korlátozottak.

3.6. *Mérlegelés és következtetés*

(96) A fent ismertetett értékelés alapján a Hatóság mérlegelte a bejelentett intézkedés pozitív és negatív hatásait. A Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy a támogatási intézkedésből eredő torzulások nem befolyásolják hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

4. **Következtetés**

(97) A norvég hatóságok által benyújtott információk alapján a Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy a földterület átruházása az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül. A Hatóság következtetése szerint ez a támogatás összeegyeztethető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Sandefjord Fotball AS javára nyújtott állami támogatás összeegyeztethető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével annak 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében.

2. cikk

E határozat címzettje a Norvég Királyság.

3. cikk

E határozatnak csak az angol nyelvű változata hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2015. szeptember 23-án.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Sven Erik SVEDMAN	Helga JÓNSDÓTTIR
elnök	*bizottsági testületi tag*

ISSN 1977-0731 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-5090 (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU